

Délibáb

26
FILLÉR

VI. ÉVFOLYAM 25 SZÁM
BUDAPEST, 1932. JUNIUS 18.

Kim Terenc
Szavai a stúdióban

in
ik

FÉLBŐRKÖTÉSŰ REGÉNYSOROZAT

a magyar könyvtermés szenzációja!

A világirodalom legjelesebb művei jelentek már meg eddig is ebben a sorozatban. Ezek a művek kiállításuknál és tartalmuknál fogva a legértékesebb könyvtárnak is díszére válnak.

Dickens: Két város története

Lakatos László: Egy éjszaka története

Karin Michaelis: Az ügyvéd úr családja

Dale Collins: Istenítélet

Ligetű Ernő: A kék barlang

Marthe Bibesco hercegnő: Párizs ölében

Egy-egy ilyen félbőr-kötésű, 320 oldalas regény ára 10 pengő bolti ár helyett bérmentve 2 pengő 90 fillér, utánvéttel 40 fillérrel drágább. Bármelyik kötet külön is kapható! Beszerezhető Délibáb kiadóhivatala útján, Budapest, VII. kerület, Dohány ucca 12 szám.

Aki az itt felsorolt művekből egyszerre kettőt rendel, bérmentve küldjük és két kis regényt adunk hozzá ingyen. Aki mind a hat kötetet megrendeli egyszerre, annak csak öt kötetet kell fizetnie, a hatodikat ingyen kapja és mind a hat kötetet bérmentve

VI. évfolyam

Budapest, 1932 június 18

25. szám

Délibáb

26
FILLÉR

KÉPES SZINHÁZI, FILM ÉS RÁDIÓ SZAKLAP

Megjelenik minden szombaton

Előfizetési ár: negyedévre 2 P 50 fill., félévre 5.— pengő. Egyes szám ára — pályaudvarokon is — 26 fillér. Ausztriában 40 Groschen, Csehszlovákiában 2.— cseh korona, Jugoszláviában 4 dinár, Romániában 15 lei, Olaszországban 1 lira 20 centesimo. Szerkesztőség és kiadóhatal: Budapest, VII. Dohány uca 12. Telefon: J. 423—39, J. 423—50

RINGLISPIL
(Kádár Piroska)

(Hajnal felv.)

Palásty
Irén

Életem utolsó szerepére
készülök — mondja Palásty Irén

Félórás interurbán operetbemutató Pest és
Bécs között

Rákosszentmihályon, annak a barátságos kis villának egyik szobájában, ahol a falon Chaplin, Mary Pickford, Lehár, Tauber és még legalább félszáz dedikált fotográfia mellett két berámázott német műlap a *No no Nanette* kileneszázadik és a *Jim und Jill* hatszázadik előadását hirdeti Palásty Irénnel a főszerepben — pakkolnak. Hatalmas hajókofferekbe, elegáns bőröndökbe, fantasztikus alakú kalapskatulyákba lázas gyorsasággal vándorol be a primadonna garderójba. Palásty Irén, aki két Európászerte híres szerepének ezerötyszáz egymásutáni

előadását a szüleinél pihente ki — elutazik. Még pár nap Bécsben, Berlinben és Párizsban, ahol férjével, mr. Hans Bartsch amerikai producerrel találkozik, aztán felesztendős pihenő után újra megkezdí a munkát, hogy megszülethessen az új Palásty-siker, mellyel — legalább is ő azt mondja, — minden bizonnyal fokozni fogja a *No no Nanette* és *Jim und Jill* előadásszériáit. Csupa jóbarát, csupa ismerős búcsúztatja Palástyt Budapestről. És két drága öregember könnyezik a szomszéd szobában. Palásty édesanyja, édesapja. — Tőlük mindig nagyon nehezen válok meg! — mondja a primadonna. — Csak az vigasztal, hogy a mama meg a papa eljönnek az új darabom bemutatójára, akár Bécsben,

akár Berlinben csinálom. Ha nem ülnének ott minden premiérem a nézőtérben — nem is tudnék játszani. Ha ők nem volnának — üres volna az élelem!

Egy meghatározó és kedves epizódot mesél el a *Jim und Jill* bécsi bemutatójáról:

— Az édesanyámék mentek be a színház nézőterére. Erre elibük áll az egyik jegyszédő és a programot kínálja, udvariasan. Mire a mama büszkén ezt mondja neki: „Köszönöm, Az én programom mingyárt ott áll a színpadon!”

A mama most ott áll a lánya mellett. Mosolyogva bólogat. Igaz. Így történt. Egy más kezét fogják. Palásty az ölébe ülteti a kedves öregasszonyt. A térdén lovagol tatja. Ugy becézi, mint valami kisbabát. A papa féltékeny. Szempillantás alatt a primadonna a papát is odahúzza az ölébe. Mind a hárman átölelik egymást.

Egy vendég az öregek egészségére emeli a pezsgőspoharat. Egy másik belevág a zongorába. És Palásty e sorok íróját félrehívja a társaságtól:

— Hallgass ide. Te újságíró vagy. Elmondod, hogy született meg az új szerepem. Azt hiszem életem utolsó szerepe. Az az érzésem, hogy ezután soha többé nem lépek fel. De ezt az utolsó öt esztendőig akarom játszani egyfolytában, végig az egész világon!

És a társaságtól félrevonulva Palásty Irén mesél:

— Azt tudod, hogy a *Nanette* után mennyi ideig vártam a *Jim und Jill*-re. Hans (ez mr. Bartsch, a producer-férj) egy álló évig válogatott velem együtt a darabokban. Végre megtaláltuk az igazit. Most ugyanúgy álltam. Azzal a különbséggel, hogy ezúttal én egyedül találtam meg. De biztos vagyok benne, hogy Hans is el lesz ragadtatva...

— Tehát kezdjük! Nem írod? Na jó. Szóval a fejedben marad... Hát... Két esztendővel ezelőtt, New-Yorkban, a hotelben jelentkezik nálam egy 24–25 éves fiatalember. Szerény. Szimpatikus. Egy kísértet izgatott. A zsebéből két kottát szed elő és kijelenti, hogy nekem meg kell hallgatni az ő muzsikáját. Leültettem a zongorához. Két dalt játszott le előttem. Nagyon tetszett. Finom, ötletes, egész újszerű volt mind a kettő. Valami estélyre készültem és hirtelenében nem tudtam neki mást mondani, mint azt, hogy tehetségesnek tartom és nagyon örülnék, ha írna nekem egy operettel.

Udvariasan elköszönt. De nem hálálkodott. A nevét aztán elfelejtettem. Sőt! Mit tagadjam — az egész esetet elfelejtettem.

Egy héttel ezelőtt borzasztóan esett az eső, itthon ültem Szentmihályon és olvastam. Jön a mama, hogy egy úr keres. Mutatja a névjegyet. *Jerome Scotto*, New-York. Nézem a névjegyet. Ismeretlen név. Sose hallottam. Vajon ki lehet? Vajon mit akar tőlem? Talán Hans küldte valami üzenettel... A fiú bejön. Nézem. Ismerős arc. Ismerős pofa. Ejnye! Én ezt az embert

már láttam valahol. De hol láttam? Mikor láttam? Nem jut eszembe sehogya se... Kezet nyujtok neki. Leültetem. Mit kíván tőlem, mr. Scotto?

Erre — figyelj jól! — egyszerűen kijelenti, hogy New-Yorkból jött utánam. Előbb Berlinben keresett. Ott az Adlon portása adta meg az itteni címet. Még pedig azért jött, mert egy operettel írt nekem. Én ugyanis két esztendővel ezelőtt New-Yorkban azt mondtam neki, hogy írjon nekem egy operettel és én eljátszom. Most jöttem rá, hogy honnan ismerem!... Mit részletezzem neked? Leült a zongora elé és lejátszott nekem egy olyan muzsikát, hogy én észre se vettem, már mellette álltam és vele együtt énekeltem. Ez ma egy hete volt. Rögtön kábeleltem Hansnak, aki Hollywoodban volt.

Felhívtam telefonon a bécsi embereimet. Jöjjenek azonnal. Eleinte szabadkozta. Nem érnek rá. Talán 10–14 nap múlva. Erre a telefonba bejártam mr. Jerome Scottóval az egész muzsikát. Háromnegyed óras interubán volt. De a halodik perc után a bécsiek kijelentették, hogy fizetik a telefónadíjat, mr. Scotto játsszék tovább. Másnap repülőgépen jöttek Bécsből Peter Herz, aki a *Nanette* és a *Jim und Jill* versét írta és Charly, aki a két darabot rendezte. El voltak ragadtatva. Ujabb kábel ment Hollywoodba Hansnak. Mr. Scottóval szerződést csináltunk. És Peter Herz vitte magával Bécsbe. Tegnapelőtt Hans már New-Yorkból kábelelt. Tizedike után Párizsban találkoztunk. Boldog, hogy megtaláltam az új darabot. Premiér októberben.

Eddig tartott a történet. Igazi amerikai stílus. De őszintén szólva nem érttem száz százalékgig. Az operett ugyanis — köztudomás szerint — nemcsak muzsikából, versekből, primadonából, görökből és rendezőből tevődik össze. Egy operettnek elengedhetetlen feltétele, hogy egy „könyv” is kell hozzá. Az ügynevezett librettó. Vagyis maga a darab.

Nagyon komikus lehettem, mikor ostoba arccal ezt kérdeztem Palástytól:

— Irénkém, drágám: mindez gyönyörű. Mindez nagyon szép és nagyon érdekes. De hol itt a librettó?

Palásty hangosan nevetni kezdett:

— Nem vetted észre? Ilyenek vagytok ti pesti írók! A librettót is mr. Scotto szállította. Maga a történet lesz a librettó! Persze csak az alapötlet. Most még jól ki kell dolgozni! Remekül!

Megértettem. Most még csak egy utolsó kérdésem volt az ügyben Palásty Irénhez. Becsületszavamra kijelentem, itt a Délbáb nyilvánossága előtt, hogy tisztán csak a riport érdekében:

— Na és ki írja meg az ötletből a librettót?

Palásty még mindig nevetett. Olyan jóízűen, hogy a könnyei is potyogtak:

— Hogy ki írja meg a librettót? ... Te ... Remélem vállalod a munkát ... Nézd ... Hans megbízásából rögtön megcsinálhatjuk a szerződést ...

Lestyán Sándor.

Ezerjó

Ezer jó vicc és ötlet.
Irtó Harmath Imre.

Ezer jó slágertaktus.
Szerezte Brodsky Miklós.

Ezer jó rendezői ötlet.
Rendezte Harmath Imre,
aki valóságos ezermestere
ennek a most bemutatott
hamisítatlan pesti revűnek.

Az „Ezerjó” a „Csodabár” nyári kerthelyisége, azaz egy budapesti szórakozóhely, ahol a tulajdonos, Brunhuber úr (Sarkadi Aladár) velencei éjl rendez a mélyen tisztelt publikum szórakoztatására. Vezérkarával, Katinka nénnivel (Simon Marcsa) és Szeptivel (Latabár Árpád) mindent elkövetnek, hogy a nagyérdemű közönség kitűnően érezze magát, amely, hála Harmath Imre viccelnek, sikerül is neki. Ide jön Pompás Erzsébet művésznő (Szokolay Olly) is, aki azelőtt sűrűn járt ide egyik kollégájával, Radványival (Kertész Gábor). Halálisan szerették egymást és Radványi egy napon mégis eltűnt az életéből. Ezen az estén, mintha a mult emlékei elevenednének fel, Radványi is megjelenik az Ezerjóban egy fiatal elegáns nővel együtt (Szilágyi

Kertész Gábor és Szokolay Olly
Royal Orfeum — Ezerjó (Áldor felv.)

Ro
Kla
fáj
új
jön
est
Ma
ros
Ra
tár
kéz
A
igy
ni,
ész
víz
Ist
szel
cika
ka)
imá
kez
huh
dog
„E
am
ann
és
sem
lan
ben
fisz
szá
(D
zelé
köz
lyet
kije
han
az
igye
viss
róla
össz
szin
köve
Brun
hány

**Rökk Marika és
Gyergyal István**
Royal Orfeum — Ezerjó
(Áldor felv.)

Klári). Erzsinek nagyon fáj, hogy volt szerelme új ideáljával éppen ide jön, ahol annyi szép estét töltöttek együtt. Maga Brunhuber is rossznéven veszi ezt Radványitól és elhatarozza, hogy megleckézteti őt.

Amíg ezt a tervet igyekeznek megvalósítani, addig nem veszi észre, hogy Gráf István vízipólókapus (Gyergyal István) erősen csapja a szelet lányának, Mancikának (Rökk Marika), aki végre ráveszi imádottját, kérje meg kezét az apjától. Brunhuber úr először boldog, hogy a lánya egy „gráf” felesége lesz, de amikor megtudja, hogy annak csak a neve Gráf és az arisztokráciához semmi köze sincs, hallani sem akar róla. Közben néhány huszárliszt érkezik egy olasz származású őrnagy (D'Arrigo Kornél) vezetésével. Radványiék közelében kapnak helyet, aki különböző kijelentésekből csakhamar tisztába jön azzal, hogy Erzsike és az őrnagy szeretik egymást. Radványi igyekezik rábeszélni Erzsikét, hogy térjen vissza hozzá, az azonban hallani sem akar róla. Az őrnagy és Radványi már-már összelúznak, amikor megjelenik a közeli színház szabója és a tiszt uraktól visszaköveteli a ruháikat. Csakhamar kiderül, hogy Brunhuber úr Radványi bosszantására néhány volt színész kollégáját öltöztette uni-

formisba és rendelte ki Erzsike lovagjainak. Erzsike tehát hű volt Radványihoz és a férfi is őhozzá, mert a kíséretében lévő hölgy — a huga. Miután a félreértések így elsimulnak, nincs akadálya a happy endnek és Erzsike Radványi felesége lesz. Brunhuber úr áldását adja rájuk, akárcsak lányára és Gráf Pistára, valamint Szepire és Katinka néniére.

Ezer jó elismerő szót írhatnánk Szokolay

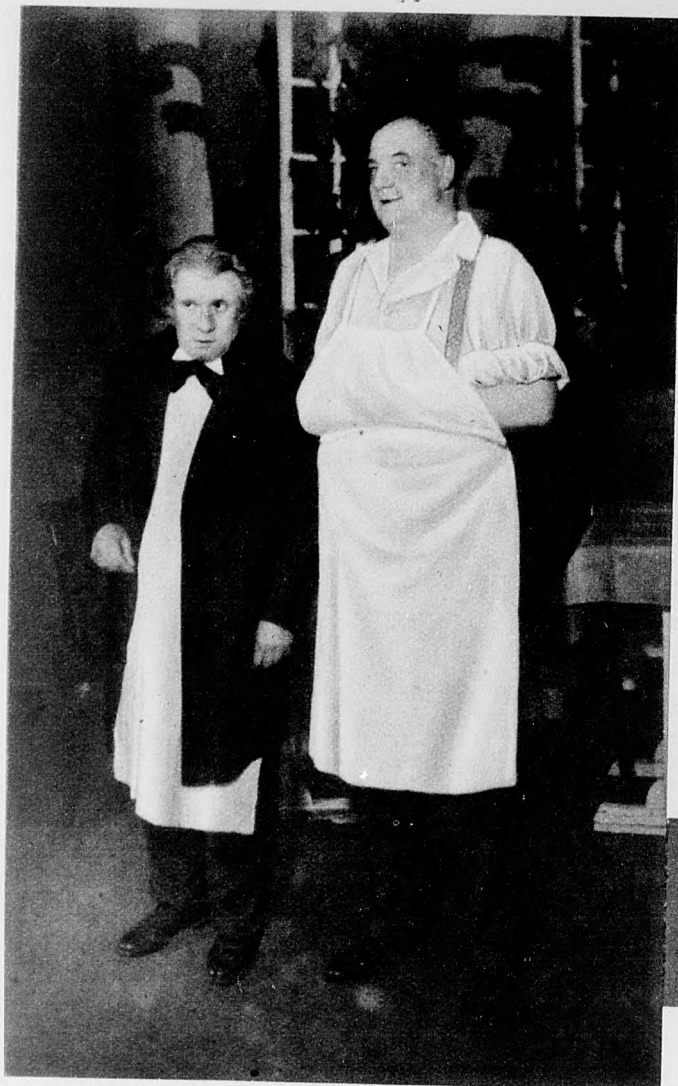
Óllyról, a revü primadonnájáról, aki tehetségével, kultúrált hangjával, táncaival és szépségével tökéletes coctail-je az Ezerjó vendéglőnek. Partnere *Kertész Gábor*. Ezerjó alakítása közül ez talán a legjobb. Izigvérig bonvivant, aki azonban nemcsak énekelni tud, hanem kitűnő színész is és bármelyik prózai színpadon is megállná helyét. *Gyergyay Istvánt* viszont prózai szerepei után újból mint táncoskomikus

mutakozott be. Az együttes egyik legüldtöbbs pontja. Mulatságos és kedves. Elsősorban kellett volna megemlékeznünk *Sarkadi Aladár*ról, erről a pompáshumorú színészből, aki az előadás lelke. *Latabár Árpád*, *Keleti László*, *D'Arrigo Kornél*, *Rubinyi Tibor*, *Pető István*, *Balázs László*, *Sárossy Andor* kitűnő epizódszerepei egészítették ki az együttest.

Rökk Marika színésznői tehetsége fordított arányban áll szépségével; *Simon Marcsa* ezúttal túl karikázta figuráját, *Vig Miklós* beállítása a cselekmény szempontjából erőszakolt. Értelmetlen volt egy muzsikusz cigánygyerek szerepeltetése, aki gyerekségében nem kedves, muzsikálásában és énekében nem tehetséges, ellenben arepirító izléstelenségeket se ly pít, *Fényes Szabolcs* zenekarvezetőnek nem olyan jó, mint zeneszerzőnek.

Ez az öt rossz azonban elenyészően csekély ahhoz az ezerjóhoz képest, amelyet a revü nyújt. Ha külföldön menne, ezer táblás házat jósolnánk neki, így azonban „csak” százat, amelynek minden estéjén, reméljük, ezer jó jegy fog elkelni.

Szilágyi Ödön.

**Sarkadi Aladár és
Latabár Árpád**
Royal Orfeum — Ezerjó
(Áldor felv.)

Háromezeréves primadonna

A primadonnák életében tudvalevően az ötvenes évek jelentik a korhatárt. Ha nagyon ritkán elő is fordul, hogy valamelyik primadonnát ötvenegynéhány éve ismer a közönség, ennek az egyszerű magyarázata az, hogy a színésznők élete tulajdonképpen színpadrálépésük pillanatában kezdődik el. A primadonnák nem is különböznek egyébként a polgári asszonyoktól, mint az életkorban. Míg amazoknál tíz, tizenöt esztendő a letagadás lehetőségének maximuma, a színésznők jogában áll, hogy letagadjon nemesak gyermekkorát, de ifjúságának a felét is, tehát összesen mintegy huszonöt évet.

De a háromezeréves primadonna egészen más. Az nem sértődik meg, ha kimondják életkorát. Ámbár nála is meglehet, hogy letagad néhány száz évet, mert azt (nőről lévén szó), igazán nem lehet megkívánni, hogy ugyanannyit hozzátégyen a korához. Hogyan is lehetne, mikor a minap egy alig húszévesnek elkönnyvelt, ismert színésznő nyaklevesvel fenyegetett meg egy frőt, aki minthogy az életkorról folyt a szó, azt a kijelentést tette a művésznőre: „Maga húszéves, de a szeme huszonkettő”. Ebben az esetben igazán nem számít, hogy az frónak volt-e igaza, az illető színésznő különben is asszony és pillanatnyilag úgy látszik, hogy hivatalosan is be fogja tölteni a huszonöt évet, amíg szó lehet róla, hogy válik...

Tehát a háromezeréves primadonna XXXVII. Amenhotep fáraónak volt udvari táncosnője s az sincs kizárva, hogy ismerte Mózeszt, talán még jó barátságban is voltak. Arima, mert így nevezték a táncosnőt, Eorának egyik legszebb asszonya lehetett. Sőt annyira szép, hogy a fáraó minisztere vette feleségül. Így került a táncosnő múmiája a Karnak melletti sziklasírba, ahova tudvalevőleg a fáraó egész udvartartása követte az uralkodót, nehogy valami hiány essen, ha a fáraó szórakozni vagy tanácskozni kíván.

Az egyiptomi táncosnő múmiája nem sokban különbözik a többi múmiától. A bőre feketés, arca kissé összeesett ugyan, mikor kibontották a néhány ezer évvel ezelőtt rácsavart selyem- és háncrengetegből, a szája kissé duzzadt, de Josephine Backernek

is duzzadt a szája. Egészen bizonyos, hogy az etiópiai táncosnő után is buktak korának élő férfai. Magáról a táncosnő muniájáról nem sokat lehet beszélni, annál érdekesebb azonban a táncosnő nevezett koporsója. Ezen a kemény diófából készült szarkofágon ugyanis ki van faragva és cinóber és barna színekkel illusztrálva egy egyiptomi táncosnő élete. Sajaos, a koporsót készítő művész nem árulja el, ami egy modern primadonna életében különösen fontos, hány órákor kel, mikor jön hozzá a masszór és meddig marad nála?... De megtudjuk tőle, hogy Arima azonfelül, hogy a macska amúgyis az egyiptomiaknak szent állata volt, különösen szerette a macskákat és egész kis macskacsaláddal vette magát körül. Ebben már hasonlít a mai táncosnőkhöz, de figyelmesen átvizsgálva a szarkofágot, rájövünk, hogy még igen sok minden hasonlít, mondjuk x y-hoz a monreali vígopera primaballerinájához. Egyiptomban nem volt ugyan bevezetve a válás és az is egészen bizonyos, hogy Arima Nalothela miniszter felesége lett, de a szarkofágon van egy jelenet, amelyben a táncosnő egyenesen a fáraó székének karfájára támaszkodik. Ez a mozdulat pedig az egyiptomi ábrázolás után ítélve nagyon is bensőségesnek látszik. Az ókori törvény szerint csupán egyetlen lehetőség van, hogy mentegessük a házasságtörést. Ez pedig az, hogy Amenhotep fáraó felesége előbb került a sziklasírba, mint a fáraó vagy udvari táncosnője. A szarkofág sarkában levő rajz azt is elárulja, hogy a táncosnő miatti az uralkodó és Isis főpapja között nagy egyenlenség támadt, de több rajzot helyszűke miatt már nem tudott a fáraó vénsi a művész. Azonban ennyi is elég, hogy megállapíthassuk a hasonlatosságot egy három-ezer évvel ezelőtt és az 1931-ben élő táncosnő között. Csodálatos az egyiptomi szólas- és sajtószabadság is, még a miénknel is csodálatosabb. Hogy mi történe ma egy hasonló dolog ábrázolójával, arra e sorok írója nem tud válaszolni, annyi azonban bizonyos, hogy beleütközne az erkölcsvédelmi törvény nem tudom hányadik paragrafusába és a színpad azonnal megvonná tőle a szabadjegyet.

Hanem a közönség kegyeibe fogadná.

H.

Amikor a kislányból — nagy lány lesz

Mikor megláttam az Andrassy úton az új budai operett fényképes plakátjait és elolvastam a sztárok hosszú listáját, azt gondoltam: a legnagyobb túlzás ilyen művészeknek még szöveget is írni. Egyszerűen ki kell őket küldeni a színpadra és máris biztos a siker.

No de azért mégsem volt így egészen. Szívesen hallgattuk Békeffi István kedves meséjét a falusi vadóc kislányról, aki egyik napról a másikra kénytelen nagy lánnyá lenni, mert az eladósodott birtokot csak akkor lehet megmenteni, ha férjhez megy az öregező olasz grófhhoz. Ámbár legyünk őszinték: amikor a színpadon édes bolondságokat és naivságokat csacsogtak a kamasz fiúk és kamasz lányok, a nézőtér nem igen akartak nevetni az emberek. Valahogyan úgy érezték, hogy ma már csak legfeljebb ifjúsági regényekben beszélnek így a serdülő gyermekek. Valójában az ifjúság tragikus, komoly és mély problémák sorozatából áll. De hát a színház az illúziók világa és jólesik néha álomba ringattatni magunkat. Különösen, ha olyan kedves mesemondó vállalja szórakoztatásunkat, mint Békeffi István.

Érdekes, hogy éppen azt kell szemére hánynunk Békeffinek, hogy nagyon is finom hangot ütött meg. Sokkal finomabban, mint amilyenhez eddig szoktatták a budai premierek a közönséget. Hiányzott a

Rátka Márton és Somogyi Nusi
Budai Színház — Amikor a kislányból nagy lány lesz
(Áldor felv.)

**Turay Ida és
Gaál Franciska**

*Budai Színház —
Amikor a kislányból
nagy lány lesz
(Aldor felv.)*

túlságosan harsány szín, a sok tarkabarkaság, a plakát és revüszzerűség. És a zenekarból sem esendült ki az a bizonyos mézédés sláger-tangó, amely őszig őrjíti a békés polgárt, ha véletlenül nyitott ablak mellett ül szobájában vagy olyan helyiségbe téved, ahol muzsikálnak. De mindez nem baj, mert olyan kárpótlást kaptunk értük, amely értékben mindezt messze felülmulja.

*
És ez Kosáry Emmy primadonnasága. Legyünk őszinték: itt valami varázslat történt. Mikor Kosáryt amerikai útja előtt láttuk, úgy éreztük, hogy ez a pálya már delőre ért és már csak a hanyatlás következhet.

És most, esztendőnk után megfiatalodva, izlésben, játékban kifinomodva jelent meg újra és a nagyvilágról nő olyan kultúráját és parfümjét árasztja maga körül, melynek megejtő varázsa alól nem vonhatja ki magát egyetlen néző sem. Ruhái szenzációsak. A harmadik felvonásbeli pasztell-lila ruhája nyíltszínű tapost kapott. Önálló sikere volt.

* |

Gaál Franciskát arra kérjük, hogy egy ideig ne játsszon többé bakfisszerepet. Nem mintha nem értene hozzá. Sőt! Kitűnő! De az utóbbi évek során olyan gyakran alakított hajszálnyira hasonló szerepeket, hogy művészetének sokoldalúsága mellett sem tudt at

ebben a szerepkörben újat adni. A közönség — és ne felejtjük el, hogy Budapesten mindig csak ugyanarról a párezer emberről van szó — már ismeri minden hangját, trükkjét, bakfissrását, kedves affektálását, szóval, hiányzik játékában az, ami új, meglepetés. Már pedig igazán csak a meglepetések robbannak. Ez magyarázza, hogy kitűnő alakítása ellenére sem volt olyan sikere, mint amilyent megérdemelt volna.

Ezzel szemben egészen kis epizódszerepben taps- és nevetőorkánokat váltott ki Turay Ida, aki a kamaszegyüttesnek legüldöbb és legbájosabb tagja volt. Turay

Amikor a kislányból — nagy lány lesz

Mikor megláttam az Andrásy úton az új budai operett fényképes plakátjait és elolvastam a sztárok hosszú listáját, azt gondoltam: a legnagyobb túlzás ilyen művészeknek még szöveget is írni. Egyszerűen ki kell őket küldeni a színpadra és máris biztos a siker.

No de azért mégsem volt így egészen. Szívesen hallgattuk Békeffi István kedves meséjét a falusi vadóc kislányról, aki egyik napról a másikra kénytelen nagy lánnyá lenni, mert az eladósodott birtokot csak akkor lehet megmenteni, ha férjhez megy az öregedő olasz grófhhoz. Ámbár legyünk őszinték: amikor a színpadon édes bolondságokat és naivságokat csacsogtak a kamasz fiúk és kamasz lányok, a nézőtérben nem igen akartak nevetni az emberek. Valahogyan úgy érezték, hogy ma már csak legfeljebb ifjúsági regényekben beszélnek így a serdülő gyermekek. Valójában az ifjúság tragikus, komoly és mély problémák sorozatából áll. De hát a színház az illúziók világa és jólesik néha álomba ringatni magunkat. Különösen, ha olyan kedves mesemondó vállalja szórakoztatásunkat, mint Békeffi István.

Érdekes, hogy éppen azt kell szemére hánynunk Békeffinek, hogy nagyon is finom hangot ütött meg. Sokkal finomabbat, mint amilyenhez eddig szoktatták a budai premierek a közönséget. Hiányzott a

Rátkai Márton és Somogyi Nusi
Budai Szinkör — Amikor a kislányból nagy lány lesz
(Aldor felv.)

**Turay Ida és
Gaál Franciska**

**Budai Színikör —
Amikor a kislányból
nagy lány lesz
(Áldor felv.)**

túláságosan harsány szín, a sok tarkabarkaság, a plakát és revűszerűség. És a zenekarból sem csendült ki az a bizonyos mézédés sláger-tangó, amely őszig őrjíti a békés polgárt, ha véletlenül nyílt ablak mellett ül szobájában vagy olyan helyiségbe téved, ahol muzsikálnak. De mindez nem baj, mert olyan kárpótlást kaptunk értük, amely értékben mindezt messze felülmulja.

*
És ez Kosáry Emmy primadonnasága. Legyünk őszinték: itt valami varázslat történt. Mikor Kosáryt amerikai útja előtt láttuk, úgy éreztük, hogy ez a pálya már delelőre ért és már csak a hanyatlás következhet.

És most, esztendőök után megfiatalodva, ízlésben, játékban kifinomodva jelent meg újra és a nagyvilági nő olyan kultúráját és parfümjét árasztja maga körül, melynek megejtő varázsa alól nem vonhatja ki magát egyetlen néző sem. Ruhái szenzációszak. A harmadik felvonásbeli pasztell-lila ruhája nyíltszínű tapost kapott. Önálló sikere volt.

*|

Gaál Franciskát arra kérjük, hogy egy ideig ne játsszon többé bakfisszerepet. Nem mintha nem értene hozzá. Sőt! Kétünl! De az utóbbi évek során olyan gyakran alakított hajszálnyira hasonló szerepeket, hogy művészetének sokoldalúsága mellett sem tudt at

ebben a szerepkörben újat adni. A közönség — és ne felejtjük el, hogy Budapesten mindig csak ugyanarról a párezer emberről van szó — már ismeri minden hangját, trükkjét, bakfissírását, kedves affektálását, szóval, hiányzik játékában az, ami új, meglepetés. Már pedig igazán csak a meglepetések robbannak. Ez magyarázza, hogy kitűnő alakítása ellenére sem volt olyan sikere, mint amilyent megérdemelt volna.

Ezzel szemben egészen kis epizódszerepben taps- és nevetőorkánokat váltott ki Turay Ida, aki a kamaszegyüttesnek legüdőbb és legbájosabb tagja volt. Turay

egyre határozottabb léptekkel közeledik a legelső frontjához.

Rátkai Márton és *Somogyi Nuszi* kettőse a siker biztos és rokonszenves erősségének bizonyult. Budakeszi sváb táncukat ötször ismételtették meg. És mikor *Rátkai* meghatott elragadtatásában nyílt színen megcsókolta *Somogyi Nusit*, a felzúgó tapsok igazolták, hogy a közönség teljesen egyet ért a kiváló művész kritikájával.

Csontos Gyula arisztokrata alakításai kezdenek a színpad különleges csemegéi lenni. Óshumoráról és nagyszerű komédiázó kedvéről tett ismét tanúságot.

A mindig rokonszenves és elegáns *Kertész Dezsőt*, az utólérhetetlenül groteszk és

mulatságos *Peli Sándort*, a remekül táncoló *Békássy Istvánt* és természetesen a hódító és a fiatalság minden illúzióját életre keltő *Jávor Pált* kell a siker frontharcosai között a legnagyobb dicsérrel megemlítenünk.

És még néhány sort külön a 17 éves *Hubai Elsieről*, aki ebben a színházi szezonban egyszerre az érdeklődés homlokterébe került. Nem mindennapi dolog, hogy egy mulató táncosnője — a Moulin Rouge attrakciója — rövid időn belül az operettszínház egyik komoly értéke lesz. Nagyon csinos énekhangja van, játéka is ötletes, a tánc pedig egyenesen boszorkányos. Amikor a nézőtéri hangulatban bizonyos stagnálás mutatkozott, az ő kellő időben színpadra viharzó táncai gyújtották fel ismét a jókedv rakétáit.

Lajtai zenéje leghatásosabb számainak a rumba, a budakeszi paródia és egy kuplé bizonyultak. Kár, hogy a tangó nem számíthat népszerűsége. Talán nem ártana még utólag egy újat komponálni. *Komor Vilmos*, a rutinos és tehetséges karmester művészetével igyekezett minden értéket kihozni és fokozni. A tapsok nagy része neki szólt.

Éjféltre persze már teljes volt a siker. És egészen bizonyos, hogy az idővel egyenes arányban fog esztéről-estére felmelegedni a nézőtér is. Augusztusban pedig a forrpontig érkezünk. A start legelőbb is erre vall.

Forró Pál.

Kertész Dezső és Kosáry Emmy
Budai Színház —
Amikor a kislányból nagy lány lesz
(*Áldor felv.*)

Óriási botrány a dzsungelben

Pesti színészek és színésznők vérfagyasztó kalandjai az őserdőben

A pesti színészek és színésznők megunták a rossz színházi viszonyokat. A közönség nem megy be a színházakba, ők pedig már kijöttek a türelmükből. Egy gyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy háttal fordítanak ennek a városnak, ahol nem lehet keresni és kivándorolnak egy dzsungel mélyébe. Ott legalább kilátásuk van arra, hogy *rengelegel* fognak keresni és találni.

A határozat ellen az állatvédő egyesület nem emelt kifogást, tehát színészeink, egy nagy truppot szervezve, felültek a trópusi expresszre és egy jó darab utat téve, megérkeztek a dzsungel közepébe.

Az állatok küldöttsége fogadta őket. Az elefánt harsogó diadalordítása után az oroszlán üdvözlő beszéde vette ünnepivé a fogadtatást.

— Már nagyon éhesek voltunk egy kis kultúrára — mondotta az oroszlán, — tehát örömmel látunk itt titeket. Reméljük, hogy itt nyugodtan tudtok majd élni, nem úgy, mint Budapesten, ahol szeretnék az emberek fölfalni egymást. Már régen fájt a fogunk egy pár ennivalóan szép művésznőre. Csak arra intünk titeket, hogy ne akarjatok itt színházat csinálni, mert

A zsráf nyújtogatja a nyakát

úgysem találtak itt olyan Ezszebb, mint nagy állatot, aki a direktor- a medvetáncságot vállalná.

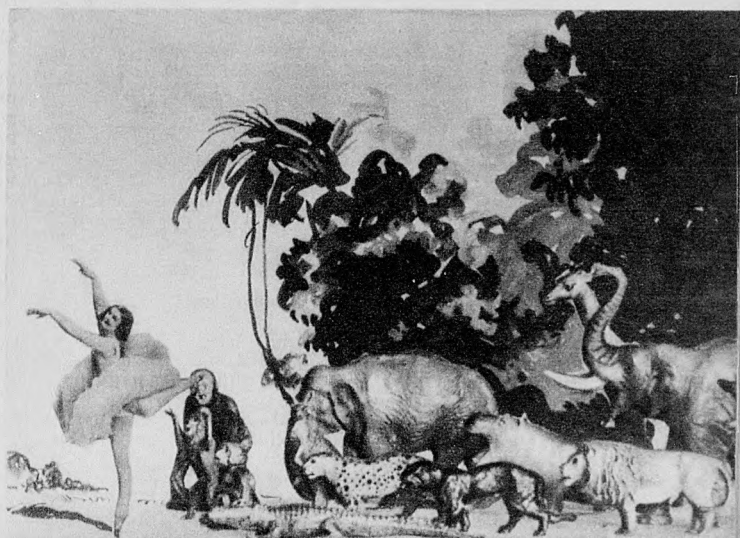
— Esetleg konzorcionális alapon... — szólt közbe az egyik színész.

— Azt lehet — válaszolta az oroszlán, — hiszen úgyszólván az erdőben vagyunk.

Az oroszlán ezután még sok vadat összeheszt, de a színészek már a konzorcionális társulat megalakításáról tárgyaltak.

Elhatározták, hogy keresnek egy pénzembert, illetve pénzállatot. Sajnos, a dzsungelben nincsenek halak, pedig azoknak biztos, hogy van pénzük. Így a legbiztosabb tőkésnek (nem Tőkés Annának) a kengurut gondolták, mert annak erszénye van és abban mindig szokott lenni egy kis apró.

Megnyitót előadásnak a „Majomszínház”-at tűzték másorra.

Ennivalóan szépek...

Egyesek félték attól, hogy az utánzó majmok majd szintén színházat nyitnak s ezért a dzsungel vezetőségével szerződést kötöttek, hogy más nem kaphat koncessziót.

A szerződés aláírásához a „Szulamit”-ből kérték kölcsön a két tanút, a vadmaeskát és a kutat.

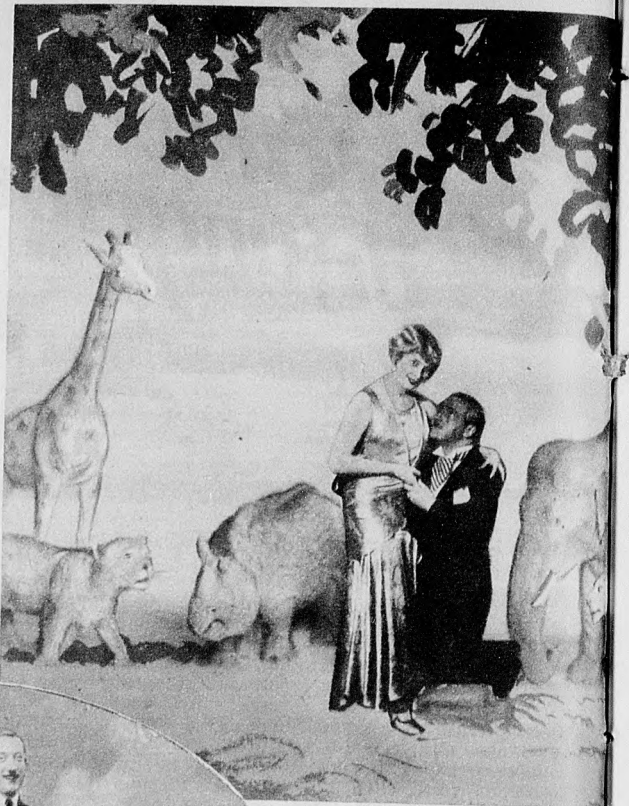
A színészek megjelenése az állatok körében nagy felfordulást hozott. Mindegyiknek művészi ambíciói támadtak.

Először egy szarvasbak jelentkezett, de a próbafellépésen bakot lőtt.

Másodiknak egy láma próbálkozott, de belesült a szerepébe. A sült lámát a színészek megették.

Lám, a láma tragédiája sem riasztotta vissza az elefántot, hogy harmadiknak jelentkezzen, de az összes művészek kijelentették, hogy nekik az elefántra, mint harmadikra nincs szükségük.

A krokodil hatalmas könnyeket hullatott, amikor tudatták vele, hogy ő legfeljebb

Van egy kis apró az erszényedben ?

retikülnek felel meg, de színész nem lehet.

Közben művészeink próbált az állatok végignézték és kritikájukat így nyilvánították:

A *tigris*: Nekem legjobban Lábass Juci tetszett. Játékával egyenesen megszelídített.

Lábass művészetétől kezes bárány lett belőlem.

A *medve*: Én Rökk Marikától vagyok elragadtatva. Szeretném én is őt elragadni, de az én táncudományom közönséges medvetánc az övéhez képest.

A *víziló*: Én csak annyit mondhatok, hogy tátva maradt a szám Sándor Stefi számától. Eddig azt hittem, hogy csak egy nagy szám van, az enyém. Az ő száma nagyobb.

A *párduc*: Vízváry Mariska nemcsak színészi, hanem szakácsi művészetét is bemutatta nekem. Mondhatom, hogy főzve voltam. Mind a tíz ujját megnyaltam a kosztja után.

A *zsiráf*: Én csak hátul nyújtogattam a nyakamat, hogy lássak valamit. Örömmel legeltettem a szemcimet a görlok szép formáin.

De nem mindegyik állat nyilatkozott ilyen szépen. Például *Somogyi Nusil* két

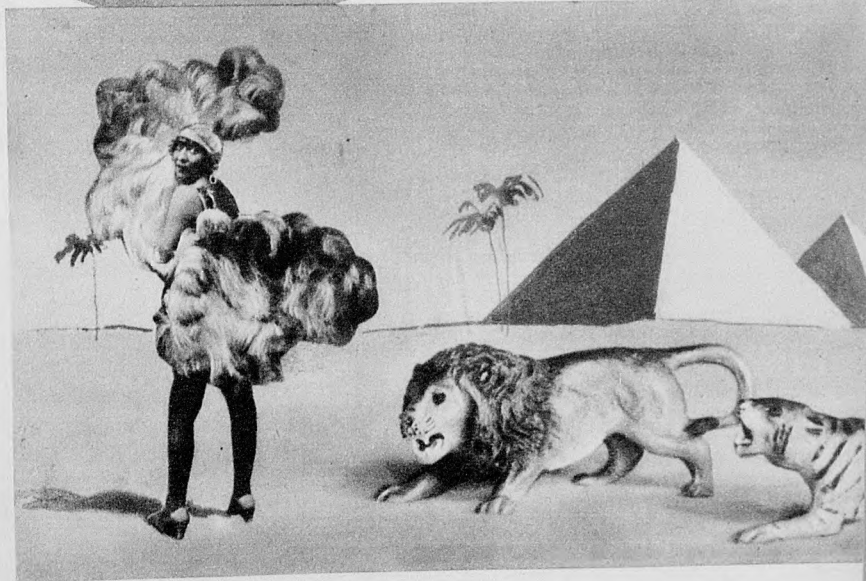

oroszlán megtámadta. Szegény Nusit ilyen támadás még a kritikusok részéről sem érte.

Párnapos tartózkodás után a dzsungel állatai megelégtették a színészek vendégeskedését, mert azok nagy zajt csaptak a csendes rengetegben. Megakarták támadni a színészeket és éppen erről tanácskoztak, amikor Gaál Franciska megjelent közöttük. Franciskának már hallották a híret s annyira megijedtek tőle, hogy szétszaladtak.

Művészeink nem tehettek mást, a vadállatok közül hazajöttek s itthon az érdeklődőknek a dzsungel kirándulásáról csak annyit mondtak, hogy *gyerekjáték volt az egész. Vig György.*

A szelid Franciskától szétszaladnak a vadak

Nusit még ilyen támadás nem érte

(A dzsungelképeket az Astoria-szalón készítette)

Hol lakik a sex appeal?

A sex appeal fogalma annyira meghonosodott már a közbeszédben is, hogy manap lány vagy fiú, férfi vagy nő el sem képzelhető sex appeal nélkül.

Mindenkinek, aki az ellentétes nemnél érvényesülni akar (és ki nem akar?), a divat legelemibb kötelességévé tette, hogy a sex appealt önmagán is felfedezze és érvényre juttassa.

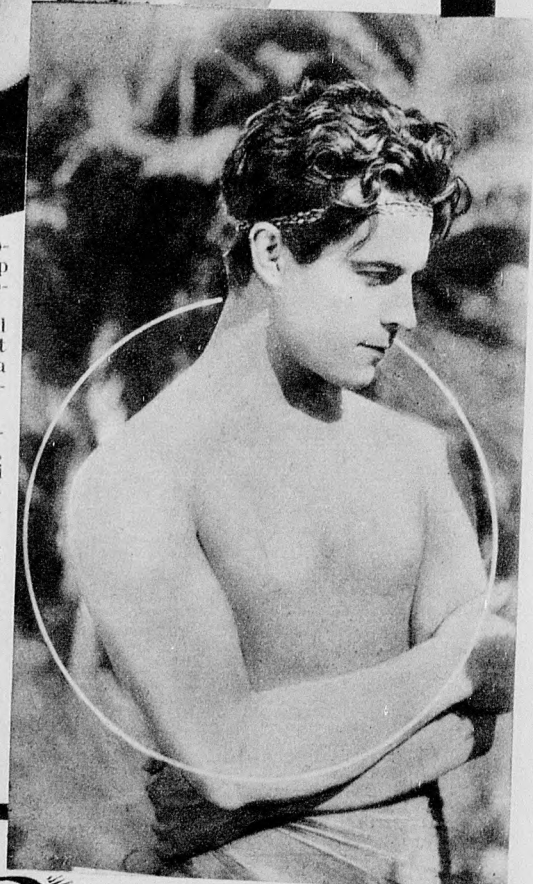
Persze, különösen az igyekvő nők számára hosszadalmas, kutató munka ez, felér egy nyomozással, vagy egy orvosi diagnosztizálással, az előbbi összes izgalmaival és az utóbbi minden szakavatottságával együtt.

Képzeld el, milyen vihar söpört végig a női agyakban (bár egyes szerzők ellene szólnak az „agy” megjelölésnek), amikor először vetődött fel a fogalom és a szó: sex appeal.

Természetesen első dolog volt megtudni, hogy mit jelent?

Nem kis fáradságba került kinyomozni a jelentését, mert mint minden gyűjtőszó arra a sorsra jutott, hogy ki-kí saját szókincsével magyarázta a jelentőségét.

Egyes szorgalmasabb női egyének, akik

Ramon Novarro vonzereje a válla

az újságok szerkesztői üzeneteit látják el megválaszolásra váró levélhalmazzal, a m. kir. posta és a szerkesztőségi szolga bélyeggyűjtő fiának igaz örömére, ehhez a forráshoz fordultak, másik a lelki klinikák avatott lélekismerőinek, *Forró Pálnak* és *Farkas Imrének* írták meg bánatukat: *nem tudják, mi a sex appeal, nem tudják, van-e nekik egyáltalában ilyesfajta tulajdonságuk, ha nincs, miért nincs és ha van, hol van és ha megtalálják, mire jó?*

Az említett írók és a Szerk. Üz.-ek rovatvezetői végre helyéshívték egyes zsűriük vakmerő magyarázatait és hogy a sex appeal helyes fogalma tisztázódott, ez jó részt nekik köszönhető. Mint mondani szokták, a kifejezés átment a köztudatba.

Janet Gaynor és Charles Farrell varázsereje a szemében van

Pola Negri erotikája a félig lehunyt szeme

De ez még mindig nem segített azon az epidémián, hogy a „saját” sex appealt meg kell találni, valamint az ideáljaink is fel kell fedezni. Az írók és szerkesztők látatlanban nem tudtak megállapításokat tenni és legfeljebb körmönfönt tanácsokkal segíthettek a keresésben.

Ekkor már mindenki tudta, hogy van sex appeal nő és férfi. Elsősorban persze a filmszínészekre „ruházták rá” az újonnan felfedezett tulajdonságot és mint minden divatot, a színészek kezdtek először „hordani”.

Lelkes rajongóik pedig odaadón vizsgálták kedvenceiket, mi az, ami nekik rajtuk a legjobban tetszik? Természetesen az ilyen „kutatások” egyéni megállapításokra vezettek. De mégis kialakult egy-egy általánosítható vélemény. Például, hogy *Marlene Dietrichnek leginkább a lába sex appeal.*

Ezt természetesen férfiak állapították meg, mert a nézőtéri Dietrichekről és Garbókról fel sem tétélezhető, hogy elismerjék: van szebb láb, vagy szem is a világon, mint az övék.

Valószínű, hogy a higgadtabb mozilátogatók közül sokan látták a mozik kirakott fényképei előtt a kíváncsiskodó, összekarolt lányokat, akik izgatottan magyarázták egymásnak, hogy:

— Látod a Ramon Novarrónak a vállát? Rám ez van a leginkább hatással!

— Nekem a szeme jobban tetszik!

— Ugyan menj, hiszen igazán gyerekes a pillantása! Ez nem férfias! Nézd meg itt és nézd meg itt! Ez igen! Biztos, hogy ezzel örjiti a nőket!

És egy hosszú sóhaj szállt Hollywood felé, a leggyorsabb rakétalöveget is megszégyenítő ötezerkilométeres sebességgel másodpercenként.

**Maurice Chevalier
egyedüli varázsa
a mosolya**

ismertetőjelére, akkor a szorgalmas kutatók szorgalmasan jártak moziba, színházba, hogy a vonzó varázserőt lehetőségig tökéletesen elsajátítsák. A női utánzóképeség mindent megszegyenít. Ezen az alapon az ismert művésznők sex appealje eltanulhatóvá és majdnem közkinccsé vált.

Csak majdnem... hálaistennek! Mert miből élne meg szegény árva Greta Garbo, ha Mancika a körüti cukrászdából jobban tudná nála a garbós mozdulatokat!

De a *sex appeal-kutatók* nemes céhe mindenestre leszögezett bizonyos általános irányelveket. Kikereste és felfedezte, hogy mi az, ami a *férfiszíneszeken* a *nőközönségnek* tetszik és mi az, amit a *férfibublikum* néz fényesedő szemmel a *női szíárokon*?

Ezeket a felfedezéseket és leszögezett, mondhatnánk egy-egy helyre lokalizált *sex appeal*eket mutatjuk be.

Az előbbi kérdésre, hogy kinél-kinél hol lakik a *sex appeal*, itt a válasz:

— A *sex appeal* a *karikában* található!

Maurice Chevalier képén azonnal szembe-tűnő, hogy a milliókat jövedelmező egyéni varázs, a nőkre ható szerelmi vonzóerő *egyetlen vonásában lakik*, abban a ráncban, amelyet a mosolya ível a szája széle köré,

tehát Chevalier *sex appealje világhírű mosolyában van*.

Pola Negri erotikája a félig lehunyott szemek sötét pillái fölött a festékekkel árnyalt *szemhéjjakról* árad. Fűtött remegésüket még a fotográfia merev mozdulatlansága sem tudta megfosztani varázsuktól.

Lilian Harveynak karesú és mozgékony *dereka* adja legvonzóbb vonalait.

Adolf Menjou a borotvált *férfidívat* korába is átmentette *kis hajuszát* és éppen ez az, ami a nőknek tetszik!

Willi Forst vonzereje a szája

De mivel Hollywood messze van és az ember legjobb esetben csak dedikált fényképet kaphat, amelyen azonban az aláírás is fotografálva van, leghelyesebbnek mutatkozott a *sex-tanulmányokat* a helyszínen, szűkebb hazánkban érvényesíteni.

A fedett uszodában és otthon, a tükör előtt egymást vizsgálták és önmagukat tanulmányozták a nők. Ezt ugyan eddig is megtették, de a meggyökeresedett szokást most a „vezéreszme”, a „magasabb cél” fűtötte:

— *Hol lakik a sex appeal?*

(Mert a Géza ugyanazt mondta, hogy a nyakam... viszont a Dezső a térdemről...)

Még nehezebb volt a helyzet olyankor, ha egy bizonyos mosoly, a szájszöglet kacér félrehúzása, vagy a megjelenés eleganciája vagy a *leint* hamvassága, vagy a jólvelt lábak járása mutatkozott annak a kincsnek, amely a legjobban „főzte” a fiút. És viszont.

Ha pedig ez a tulajdonság hasonlított egy-egy ismert művész vagy filmszínészre

**Clara Bow
lehérsége
gyűjt**

Anita Pagenak a hajában rejlik a sex appealje

Marlene Dietrichnek tüneményes lábain kívül az öltözködésében van egy fogás ami erotikáját érvényre juttatja: minden filmjében tollakat visel. A legszegényesebb öltözkéztől a legpazarabb estélyi ruháig — ahogy a szerep előírja — *finom nyuglánk tagjait a lollak bizonytalan vibrálása emeli ki.*

Dolly Haas kislányos *frou-frouja* és Clara Bow morbid *fehértése* — a vöröshajú nőknek az a kínese — homlokegyenest ellenkezik egymással és mégis mindegyik a maga módján ugyanazt az eredményt éri el: gyűjt!

Ramon Novarro rendezői hamar felfedezték, hogyan hat a legjobban a nőkre és minden filmjében *levelkőztetik* a lehetőség határáig.

Anita Page napfényszínű haja, Willy Forst szája, Willy Fritsch arcvonala, Gustav Fröhlich homloka, Hans Albers markáns orra, Nagy Káló profilja és Greta Garbo felejthetetlen szemei — a sex appeal lakóhelyei.

Lawrence Tibbelnek a torkát kellene körülkarikáznunk, mert kizárólag az *éneke* hat a nőkre, Harry Liedtke az eleganciájával, ruganyos derekával hódít: e köré kellene a karika, viszont Harold Lloyd szemüvegét fülöslegesen lenne bekeretezni, minthogy már ugyanis be van keretezve. Sőt! Csak a keret igazí, mert üveg nincs benne!

Buster Keaton az egyetlen, akinél még a vidám karika is komoly négyszöggé válik a szemöldöke felső végétől az álla vágásáig. Buster komolysága ezek szerint még a lehe-

tetlen geometriai problémát is megoldotta, a kör négyszögesítését!

Charles Farrell és Janet Gaynorl együtt mutatjuk be, mert igazán őszinte, nagy hatást *csak együttesen tesznek*, külön-külön alig volt sikerük. De egymáshoz *simuló fejük*, a két összecillanó szem a szerelmes pár sex appealjeképpen *kivánczik a bekeretezésre*. Az ideális együttes! Varázssos vonzerejét oly jó lenne átvinni az életbe és saját szerelminkben is megvalósítani! ŐK Kettőn ezzel hódítanak.

A külföldiek közül az ismerős filmsztárokat említettük, a magyarok közül a színpadi színészeket kerestük össze.

Itt már nehezebb is a vonzóerőt egyes testrészekre, vagy tulajdonságokra lokalizálni, mert a film gyakorta mutatja *premier*

Adolphe Menjouért a bajusza miatt rajognak a nők

Harold Lloyd vonzereje a púpaszemre

planban a szereplőt és így a részletek érvényre jutnak, külön életet kapnak, míg színpadon mindig az egész alakot látjuk, sokkal szűkebb mozgási lehetőséggel, zártabb keretek között.

De bizonyos, hogy például Bajor Gizi főképpen a légiességével vonz, ezzel szemben Fedák Sári felülmúlhatatlan asszonyi erejével, Gombaszógi Frida pedig forróságával hódít.

Honthy Hanna külön kérdés. Ő „a” primadonna és ez már magában véve is *sex appeal*es fogalom.

Lázár Mária dívatfigurája, Dajka Margit, a pontosan ellentett, rusztikus, de méginkább a jó értelemben vett vidéki bája az, ami a rajongók szerelmes leveleit kiváltotta.

A férfiak közül Kiss Ferenc legényessége olyan *sex appeal*es, ami könnyen felfedezhető, de „bekarikázni” semmi esetre sem lehet.

Ezért csak azoknak jutott karika, akiknél a speciális vonzóerő olyan körülzártan jelentkezik, mint a filmszínészeknél.

Például Csorfas Gyula a szemöldöké-

Buster Keaton komolyságában van a „sex appealje”

vel fejezi ki a nőhódító energiát.

Uray Tivadarnak a homloka őrzi a finomságot és a férfiintelligenciát.

Törzs Jenőnek a leszegett fejtarlójában van valami, ami a nőkre hat. (Legalább tíz megkérdezett nő mind egyformán nyilatkozott!)

Delly Ferenc sosem játszik bonvivánfigurát bajusz nélkül. A bajusza vonz, akárcsak Menjounál.

Ha végigtaláljuk az összes ismert színészek között, mindegyiknél megtaláljuk a speciális hatóeszközt.

Titkos Ilona fogsora, Kosáry Emmy háta, és a többi mind föl nem sorolható ezer apró részlet egy-egy művész megjelenésében: a *sex appeal* lárháza.

Lilian Harvey legvonzóbb vonala a dereka

De mindezek után meg kell mondanunk azt is, ne gondolja senki, hogy önmagán könnyűszerrel elvégezhető ez a *sex appeal* kutató vizsgálat.

Ilyesmí csak kifejlett művésztű színészek mutatatható ki. A közönség bármilyen nemű és rangú tagjánál a *sex appeal* az egész egyéniségben van. Vagy nincs.

De aki úgy érzi, hogy hijjával van ennek a személyi vonzóerőnek, mely egyeseknél (a kiválasztottnál!) tömegekre is hat, legyen meggyőződve róla, hogy számára is előbb-utóbb akad nő, aki a „hiányzó” *sex appeal* is fel fogja fedezni és ez a megtalált *sex appeal* megteszi kötelességét.

Most különösen aktuális erre az idő!

Hiszen tavasz van és a szerelem istene, vagy ördöge tavasszal született!

(Copyright by Innocent-Tiszay.)

Bajor Gizi légiességével vonz (Vujda M. Pál felb.)

SZINÉSZEK

IRTA

SOMLYÓ ZOLTÁN

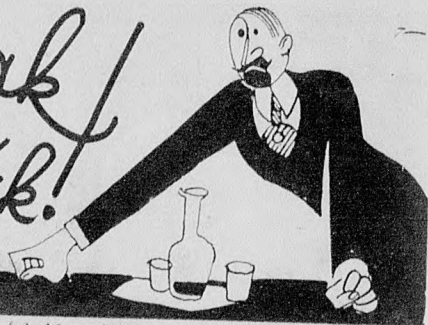
Hogy, színészkedtünk egykor regeni
Ó, meg én ...
Lengtünk a lélek szerepében,
Ó, meg én ...

Megsértődtünk egy kurta szóra,
Ó, meg én ...
S kibékültünk, ha jött az óra —
Ó, meg én ...

Egyre szerepet eserélgettünk,
Ó, meg én ...
Ugy látszott, csak erre születtünk,
Ó, meg én ...

Tarka, rongy kulisszákat tollunk,
Ó, meg én ...
Csapnivaló színészek voltunk —
Ó, meg én ...

Zellázaadtak a resti naivák!

Az elmúlt héten a parlamentben a kultuszárca költségvetési vitájánál az állami színházak ügye is szóba került. Az egyik képviselő (Zsindely Ferenc) azt a kijelentést tette, hogy „a Nemzeti Színház naivahiányának az az oka, hogy ez a szerepkör — kivesszett az életből”. Mire egy másik képviselő (Dinich Ödön) azt kiáltotta közbe, hogy a Nemzetinél csak „40 éves naivákat szerződtetnek”...

A naíva-fronton emiatt nagy a fel-

zúdulás. Tiltakoznak a naivák, akik felháborodásukat nem a képviselőházban, hanem, íme, a *Délbáb* hasábjain fejezik ki. A naiváknak már csak azért is joguk van a tiltakozásra, mert sikerüket és népszerűségüket a legilletkeesebb fórumtól, a nagy publikumtól kapták.

Tehát halljuk a nyilatkozatokat:

Gaál Franciska. (Aki rendkívüli karrierjét éppen a nagy naivaszerepeknek köszönheti. Lásd: „Marika” 110 előadás, „Noszty” 170 előadás, „Fruska” 130 előadás, „Templom egere” 80 előadás.)

— Azok a darabok, amelyekben ki-mondottan naivaszerepeket játszottam, igen nagy publikumsikereket arattak, élénk bizonyosságául annak, hogy ez a szerepkör nemcsak hogy megvan, de egyenesen vonzó a közönség legszélesebb rétegeiben is. Ma már én nemcsak naivaszerepeket játszom, mindenfajta karakter szerepeket is, sőt legújabbban a vígszínházi Deval-darabban erős drámai szerepet alakítottam. Szóval az a színésznő, akit a közönség naivának szokott meg, gyakran egészen más zsánerű szerepeket vállal magára, mert ma egy igazi színésznő nem támaszkodhat csupán egy szerepkörré...

Somogyi Erzsi. (A Nemzeti Színház naivája, aki tizenhat éves korában aratta első nagy sikerét.)

— A „közbeszólásra” csak azt mondhatom, hogy rólam mindenki tudja, hány éves koromban kezdtem a pályámat s hogy most ezek szerint hány éves — lehetek, pedig hát úgy-e a Nemzeti Színháznál vagyok. Nagyon

Gaál
Franciska

Somogyi Erzsi
(Mészöly Jé.)

szívesen megmutathatom a születési bizonyítványomat annak, aki esetleg erre kíváncsi. A másik dologra vonatkozólag csak azt mondhatom, hogy nem a naíva veszett ki az életből, hanem a kizárólagos naívaszerepekör a színházi világból. Régebben volt „a hősnő“, „az intrikus“, „a naíva“. Ma nincs „a naíva“, csak legföljebb olyan színésznő, aki elsősorban is naívaszerepeket játszik, de azonfelül is játszik sok mindenféle szerepkörben. „A Nemzeti naívája“, bizonyára engem illetnek legtöbbször ezzel a címmel, holott én sokszor huzamosabb időn keresztül mindenfélét játszom, csak éppen naívaít nem.

Dayka Margit. (Aki döntő sikereket ért el mostanában éppen naívaszerepkörben.)

— A naíva nem halt ki az életből, nem halt ki tehát a színpadról sem. Sőt éppen mostanában fokozódik a naívaszerep jelentősége a színpadon. Volt idő, amikor a darabok fölépítésében a hősnők domináltak, az utóbbi években inkább naíva „főszereplőkre“ volt egy-egy darab fölépítve. Már pedig a színdarab, mint mondják, az „élet tükré“.

Turay Ida. (A komika-naíva.)

— A mai élet és a mai színház egy különleges naívatípust produkált, a komikanaívaét. Tehát még szaporodott a naívaszerepekör egy típussal, nemhogy megszűnt volna. Ezt a legújabbat játszom én. A kisleányt, aki mindig fonák helyzetbe kerül, akinek soha sincsen igaza, aki sohasem ismeri ki magát és éppen azért lehetetlen és nevetséges helyzetekbe kerül. És mindez miért történik?! Mert túlfentül naív az illető... Az én figuráimon mindig nevet a publikum, jeléül annak, hogy ezt a figurát akceptálta és — megértette.

Szemlér Mária. (Aki groteszk naívaszerepkörben tűnt fel.)

— A parlamenttel és egyik parlamenti képviselővel, aki szerintem félreismerte a helyzetet, már egyszer megjártam, éppen azért félek minden parlamenti dologgal kapcsolatosan nyilatkozni. Eleget nyilatkoztam mostanában. De azért

azt még sem hagyhatom szó nélkül, hogy a naíva kihalt volna az életből. Figyje el a tisztelt képviselő úr, hogy abszolút „naív“ vagyok. Ha nem lettem volna olyan nagyon naív, akkor a parlamenti affér sem történhetett volna meg. Azonkívül naív vagyok lám ahhoz is, hogy jó naívaszerepeket verkedjek ki magamnak. Ime, élő példa vagyok, nemcsak mint színésznő, hanem, mint „magánember“ is, hogy a naíva: van.

Simon Zsuzsa. (A legfiatalabb naíva.)

— Ebben a szezonban kezdtem tulajdonképpen a pályámat s mondhatom: telve vagyok hittel, reménységgel, optimizmussal a pályát illetőleg. Remélem most már csak meggyőztem a képviselő urat arról, hogy — vannak még naívák az életben.

Az interpellációkat, reméljük, hogy az illetékesek és a *Délitab* egész „többsége“ tudomásul veszik.

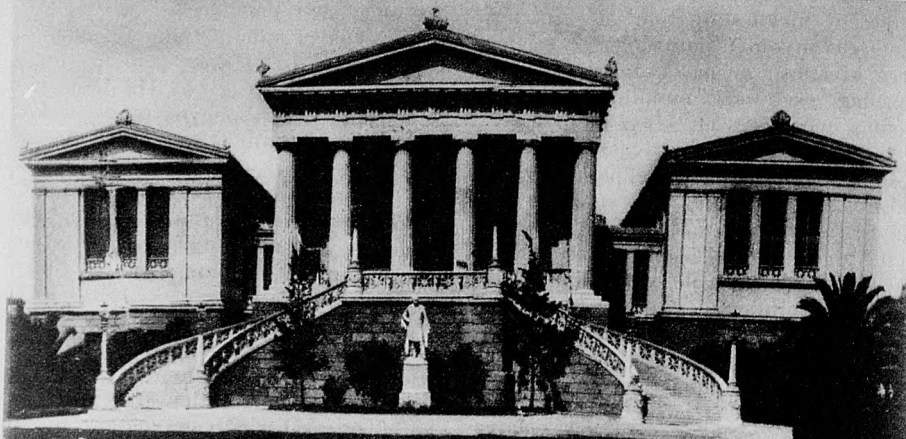
(*Barna Jenő.*)

Dayka Margit

Turay Ida

Thespis kordéja Hellasban

Mikor az európai metropolisokban a színházak kaput zárnak s felélednek a vurstlik, práterek és Luna-parkok — Athénben akkor kezdődik a színházi főszezon.

Rikító plakátok borítják a (tetőnélküli) faszinkörök frontját és néhány kőmozi is — a Schöberl-ágyak receptje szerint — színházzá avanszál. (Vagy degradálódik?)

Thespis kordéját a Kr. előtti Hellasban bivalyok vontatták fahúról-falura. Ma helyiérdekű vicinálisok „röpitik” a staggioné-kaif. Tehát a görög közönség az ország legkisebb helyén is fővárosi előadást élvez. A baj csak ott kezdődik, hogy ez a fővárosi előadás a kiskunhalasi daltársulat nivóján mozog. (A modern, görög aktor már nem visel koturnust. A lábán. Ma a gesztusain hordja. Kegyeletből. Kegyetlenül.)

A műsor kilencvenkilenc százalékban külföldi. Kizárólag világ-márkájú szerzők világsikerű darabjait adják elő. Ingyen és bérmentve. Ami a tantiémet illeti. A magyar szerzőknek is ázsiojuk van. Leginkább Molnár Ferencet és Fodor Lászlót juttatják — szóhoz.

De a görög színiigazgató *anti-tantiémizmusa* nem holmi idegen-gyűlölethől ered — mert a nyelvében élő görög nemzeti szerző se kap egy „leptát” (fillért) se. — De miért is fizetne egy, mondjuk: Szokrátesz Antitalentásznak, akit a kutya se (a görög kutya se) ismer, mikor Pirandellót játszhatja ingyen. (Pirandellót persze nem értesíti sürgönyileg.)

De a görög „színpadi szerző” nincs is erre rászorulva, l'art pour l'art szerez. Leginkább jól dotált, rácrő, állami tisztviselők, ezek írják a történelmi, társadalmi és egyéb mindennemű drámákat — vagy *von Haus aus* gazdag jog- és orvostanhallgatók, akik inkább a vékony vígjátékokat, de annál vaskosabb bohózatokat kultiválják.

Eredeti görög bemutatók alkalmával igen nagy a forgolódás — nem a kasszánál, hanem — Euripidesz, Szofoklesz és Arisztofánesz urak sirjában.

Athénben a legnagyobb kasszasikert a párizsi meztelen revük reprodukálása éri el. (Reprodukálhatatlan reprodukálása).

A görög színházi kultúra Kr. utáni fénykorából ismét *hőske-rába* esett vissza. Az első színészek rabszolgák voltak. A mai

görög színészársadalom egy lenézett kaszt. Görög urilány nemhogy nem lehet színész, — de amíg férjhez nem megy, színházba is csak — külföldön járhat. S az urilány papája is leginkább csak akkor, ha a családja a Rivierán nyáral.

A görög lakosság 80%-a analfabéta. S akkor — tekintettel a fentiekre, hogy honnan rekrutálódhatnak a színészek — nem esoda, ha egypár egész jónevű színész, de különösen színész is analfabéta. Ezek aztán úgy tanulják be a szerepet, hogy valamelyik „művelt” (írni-olvasni tudó) kollégájuk előolvassa. — Ez az a paradox eset, mikor a kultúrharcos — analfabéta. Vagy az analfabéta a kultúrharcos. (A kettő közt különbség van. Lényeges. De ez lényegtelen.) De vannak a színészek közt vasszorgalmú emberek is, akik magánúton végzik el az — elemül.

Görögországban a sztárok és igazgatók közi nem sok a differencia, mert minden igazgató a saját sztárja. (És viceversa. És vis-major.)

De vannak még bonyolultabb alapon (családi alapon) szervezett társulatok (truppok) is. Ezeknél áll elő (különféle családi variációkban), az az illuziót keltő szituáció, mikor például az igazgató (mint intrikus) a saját unokájának (a naiva) udvarol a színpadon.

— Hogy mi van még az athéni színházak körül?

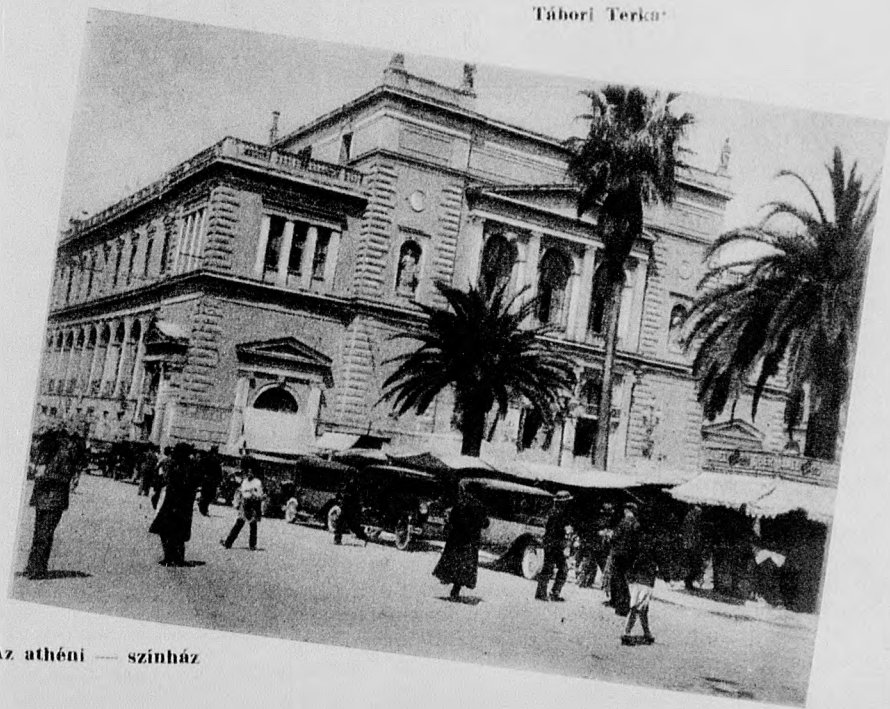
Színházi ujság — nincs. Filmujság — nincs. Rádióujság — nincs. De rádióstúdió sincs. Filmgyártás van. (Bár ne lenne). — A görög nemzeti színház és a királyi opera (a király elűzése óta) szalmakalap- és cipőpasztaraktár. — A színházi és irodalmi ügynökség egyben pezsgő- és törökkávéagentur. Az irodalmi műtész és egyben pezsgőügynök névjegye így néz ki:

X. Y.

Színházi, irodalmi és kereskedelmi balkáni főképvislete.

Oh, Thespis, hová húzták a kordéd?

Tábori Terka

Az athéni — színház

Magyar sikerek külföldön

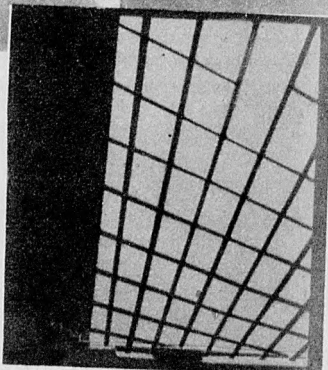
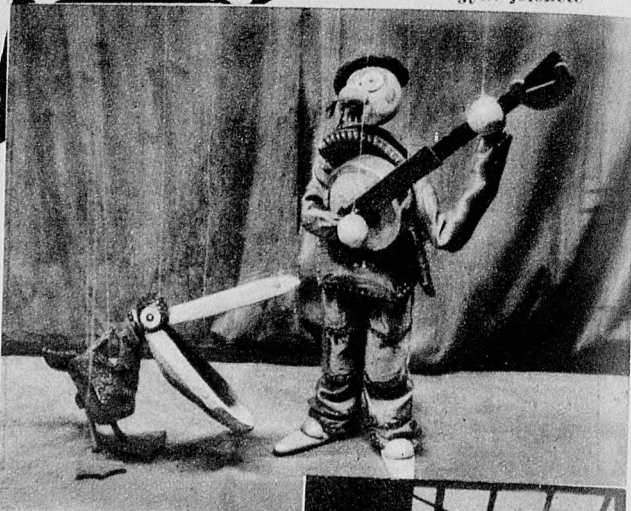
Banjó
és a pelikán
az „Are en ciel”
egyik jelenete

München,
június hó.

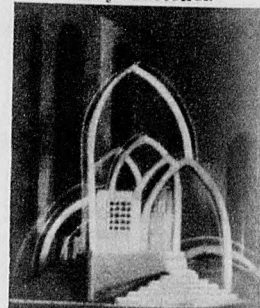
Háromnegyed évvel ezelőtt érkezett Münchenbe dr. Németh Antal, a szegedi színház volt főrendezője, akit a magyar állam küldött külföldre egyéves tanulmányútra. A magyar hivatalos körök keresve sem találhatták volna jobb propagálóját a magyar tehetségnek és művészetnek dr. Németh Antalnál, aki mióta itt él a bajor fővárosban, leglelkesebb apostola a magyar kultúrának.

Neki köszönhető, hogy a könnyebb műfajokban elért magyar sikerek után ráterelte a német közönség figyelmét a magyarok komolyabb művészi munkájára. Tudvalévő, hogy az idén Németország Goethe-évvél ünnepli a világhírű költő centennáriumát. Németh Antal lelkes munkájának köszönhető, hogy a magyarok is résztvettek ebben az ünnepben az „Ein ungarischer Goethe-ciklus” című színpadi kiállítással. „Egy magyar Goethe-ciklus” a neve ennek a kiállításnak, amely Jaschik Álmos iparművész tanár és növendékeinek díszlet-, valamint kosztümterveit mutatta be dr. Németh Antal rendezői elképzelése alapján Goethe különböző műveiből. Az érdekes színpadművészeti kiállítás nemcsak Münchenben, hanem egész Németországban nagy feltűnést keltett és példátlan sajtósikert aratott.

— Őszintén szólva, magam sem hittem, hogy ilyen hallatlan sikere lesz kiállításomnak — mondotta nekünk doktor Németh Antal. — Németország minden részéből meghívásokat kaptunk a kiállítás folytatására. Elsőnek a berlini állami színházak múzeumának meghívását fogadtuk el, ahol e héten nyitjuk meg ünnepélyes formában színpadművészeti kiállításunkat, amelyen

Jaschik Álmos színpadmmodellje a „Faust” börtönjelenetéhez

Faust dolgozószobájának színpadmmodellje

hetven díszlet, kosztümterv és tizenkét színpadmodell kerül bemutatásra.

Berlin után Köln fog következni, ahová az „Egyetemi Színháztudományi Intézet” hívott meg minket. A kölni Theaterwissenschaftliches Institut hatalmas új palotájának kiállítási helyiségeit fogja felavatni ez a magyar színpadművészeti tábor, amelyet itt kibővítünk részint az én szegedi modern rendezéseimnek dokumentumaival, továbbá a Jaschik-iskolával közösen kidolgozott Hauptmann Gerhardt-drámák modelljeivel.

Ősszel Breslau rendez nagy nemzetközi Hauptmann-kiállítást, amelyre szintén elvisszük anyagunkat, természetesen erősen kibővítve. Innen újból visszatérünk Kölnbe, ahol Carl Niessen doktor, a világhírű színháztudós rendezésében „Goethe auf der Bühne” címmel hatalmas méretű nemzetközi színháztörténelmi kiállítás nyílik meg.

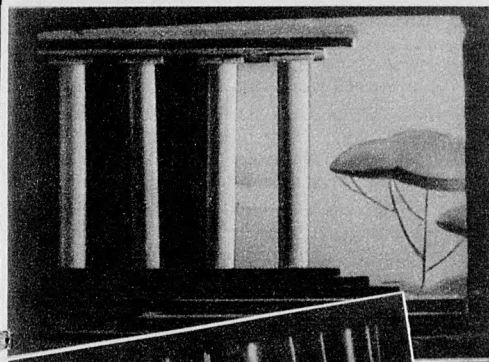
Egyébként most tértem vissza Párizsból, ahol hosszabb ideig tanulmányúton voltam. Innen is egy nagy magyar sikerről számolhatok be a Délibáb olvasóinak. A párizsi Magyar Ház

dísztermében Blattner Géza rendezett értékes és újszerű bábszínház-előadást. Magyarországon, sajnos, a bábszínház nem bír felemelkedni a ligeti látványosság nivójáról. Párizsban, éppúgy mint a latin és germán népek által lakott városokban általában nagy szeretetnek örvendenek a bábjátékok, amelyeket itt kizáróan felnőttek látogatnak. Igaz ugyan, hogy Pesten is történtek hasonló kísérletek — többek között Blattner Géza részéről is, — amelyek az értékes theátrális művészetnek meggyökereztetését célozták, a próbálkozások azonban bár sok esztétikai eredményekkel jártak, a közönség általános közönye miatt mindig abbamaradtak.

Blattner Géza öt évvel ezelőtt költözött ki Párizsba és itt sem hagyott fel a bábjátékművészet propagálásával. „Arz en ciel” — Szivárvány — címmel rendezte technikailag és művészileg egyaránt tökéletes előadását, amelyek nemcsak a francia fővárosban, hanem a nemzetközi sajtóban is nagy elismerést váltottak ki. Az „Arc en ciel” francia nyelven rövid szcenizozott dalokat és irodalmi kis bábszínházdarabokat mutat be. Nem köti magát egyetlen bábmozgatási módhoz sem, hanem egyformán játszik marionettet, árnyjátékot, guignolt.

Amint tehát ezekből is látható — fejezte be a beszélgetést doktor Németh Antal, — a magyar művészek és a magyar tehetség a komoly művészi munkában sem maradnak mögötte a külföldieknek.

A fotografusnök, Blattner Géza bábjátéka

Színpadmodell a „Csavargó” utolsó felvonásához

I.

Az asszony, az ünnepeit díva, leplezetlen, nyílt ellenségeskedéssel nézte végig a férfit, az ünnepeit hősszerelmest. Mennyire gyűlölte ebben a pillanatban. Mennyire fojtogatta, hogy nem volt annakidején okosabb, hallgatott rá és hozzámert feleségül. Ime, ez lett a vége. Két év — és vége mindenek, amit ő sirigtartónak hitt.

Ingerelmi akarta magát. Megszólt: — Nos, még csak nem is felel?

A férfi már unta azt a nyugtalan éberséget, amivel az asszony egy idő óta figyelte. Tudta, hogy mindezt hiúságból teszi. Válat vont.

— Mit feleljek?

— Mondja meg az igazat.

A férfi az asztalnál ült. Élete döntő, nagy szerepét tanulmányozta. Főlnézett az asszonyra.

— Miért komédiázik? Miért akar megint kínozni?

— Csak azért. Így tartja a kedvem.

A hős előlkte maga elől a szerepét.

— Kedvesem — igyekezett nyugalmat erőltetni magára, — nekem nincs kifogásom semmiféle asszonyi őrütség ellen. De maga összetéveszti az életet a színpaddal. Magát dühíti, hogy én idehaza egyszerű nyárs-polgár vagyok, nem ágálok, nem rezgettem a hangomat, ahogyan a színpadon szoktam.

Maga ezt arra magyarázza, hogy már nem szeretem.

Az asszony el volt készülve erre a fölényeskedésre.

— Tudtam — válaszolt gúnyosan, — tudtam, hogy abban a pillanatban, amikor ki merem nyitni a számat, abban a pillanatban kioktat. Tudtam, hogy rögtön kisüti, ostoba, kiesinyes vagyok, aki két év után is azt várom, hogy egész nap szerelmi nyilatkozatokkal babusgasson. Nem, barátom. Most nem ez, más a bajom.

A férfi hátradőlt a székében.

— Micsoda?

— Az, hogy unatkozom. Unom magát, unom magamat, unom ezt a bizonytalanságot, amely tele van a bizonyosság villamos szikráival. Érti?

— Nem.

— Tudom például, hogy szép vagyok, de nem tudom, hogy maga az én szememmel lát-e engem. Tudom, hogy megbízik bennem, de nem tudom, hogy ez a bizalma meddig terjed s nem sértő-e már rám nézve.

— Ez homályos egy kiesít.

— Beszélhetek érthetőbben is. Mit tenne például, ha egy szép napon rájőne, hogy megesalom?

A férfi összefonta a mellén a karját.

— Kidobnám. Egyszerűen kilökném az uccára.

— Ennyi volna az egész ?

— Ennyi. Nem gondolja talán, hogy felháborodnám, a hajam tépném vagy éppen önék. Egyiket sem tenném.

Az asszony harapdálta az ajkát, de azért mosolygott.

— Szóval, nem kell semmitől tartanom, nyugodtan megcsalhatom.

— Egész nyugodtan.

Az asszony nem bírta tovább. Olyan düh rohanta meg, hogy csaknem elveszítette az eszméletét.

Megindult a férfi felé.

II.

Ebben a pillanatban felébredt. Kiáltani akart, de a torka összeszorult a rémülettől. Hát álmodott ? Álmodta az egészet ?

Kiugrott az ágyából. Pillanat alatt felöltözött, aztán átment a másik szobába.

Az ura, a hős felé alá sétált a szobában. Tanulta a szerepét. Ugy járt-kelt, az arcán és a szemében ugyanazzal a kifejezéssel, ahogyan álomban látta.

A férfi megpillantotta :

— Fölkeltél ?

— Föl.

A hős folytatta a szereptanulást. Az asszony, a hősnő leült a kerevetre. Most! — suttogta magában, most mindent megtud.

Keveset várt, aztán megszólalt :

— Tudja, mit álmodtam ?

A férfi oda sem tekintett, úgy mondta:

— Nem.

— Megcsaltam álomban.

— Nagyszerű. Gratulálok.

Az asszony ismét várt. Meglepte a válasz. Azt hitte, az ura nem jól értette, mit mondott.

— Nem hallotta, mit mondtam ?

A férfi szelíden felelt :

— Hallottam. De látja, a szerepemet tanulom.

— Szóval, magának semmi, hogy álomban megcsaltam ?

— Semmi, angyalom.

— És ha a valóságban is megcsalnám ? A férfi feléje fordult.

— Istenem ... — mosolygott. — Akkor sem tennék mást. Egyszerűen kiöbném. Kilökném az utcára.

Az asszony összehúzózkodott, akár a párduc. Így maradt néhány percig, akkor bement a hálóba és átöltözködött.

Amikor felőrával később becsöngetett az ura riválisánál, aki eddig hiába ostromolta, ennyit mondott csupán :

— Eljöttem. Itt vagyok.

elárulom magának, hogy mi a legnagyobb gondja most Hellai Jenőnek, az újjáéledő Magyar Színház igazgatójának.

— Hát még neki is van gondja?

— Ne értsen félre. Nem pénzgondok. Hiszen régen nem alakult meg Budapesten színházi vállalkozás olyan anyagi felkészültséggel, mint az új Magyar Színház. Itt mindenki egészen biztosan meg fogja kapni a gázsiját és egy fillér szerzői tantiémmel sem lesznek hátralékban.

— Hát mi az a nagy gond?

— Ne törje a fejét. Elárulom. Az új Molnár-darab szereposztása. Mert nem csekélység az kérem, hogy Molnár Ferenc új darabját a Magyar Színház fogja ősszel bemutatni. Csak előbb megvárják a bécsi premiért a Burgtheaterben. Na már most az a helyzet, hogy jó előre gondoskodni kell egy olyan kifogástalan szereposztásról, amiben hiba ne legyen. Az öregedő miniszteri taná-

csost, aki szerelmes lesz a húszéves manikűrös kisasszonyba...

— Ezt Bécsben Pallenberg játssza?

— Igen! Szóval ezt a szerepet a legjobb kezekre kell bízni. Hogy mire gondolok? Hát a szerepre a pesti színpad igazi művészei közül Góth Sándor, Beregi Oszkár és Somlay Artur egyénisége a legmegfelelőbb.

— És a manikűrös kisasszony?

— Két név van kombinációban: Dayka Margit és Gál Franciska.

— Na és a miniszteri tanácsos úr felesége, ez a finom, okos asszony ki lesz?

— Szintén több kombináció van. Az előtérben Makay Margit és Berky Lili.

— És végül, ki lesz az a szegény, szerelmes fodrászegéd, aki végül mégis boldog lesz a manikűröslánnyal, miután a miniszteri tanácsos úr rájön arra, hogy neki már nem való a szerelem?

— Arra egy biztos szereplő van. Olyan biztos, hogy ez már nem is lehet vitás, Ráday Imre. Persze még Gombaszögi Ella, Szigeti Jenő és mások is játszanak a darabban. Ez a premiér lesz az őszi szezon első nagy eseménye.

— És a másik?

— Az egy Ábrahám-operett lesz. Csak még nem lehet tudni, hogy melyik a kettő közül.

300 pengőt keresnek havonta

Több mint 30 személy foglalkozik Tolnai Világlexikona részletfizetésre való eladásával.

Ha nincs foglalkozása, írjon nekünk néhány sorban és mi készséggel felszereljük a szükséges dolgokkal. Okvetlenül kérjük ajánlatában megemlíteni eddigi hivatását, családi állapotát és korát.

Ez az egyetlen ügynökség, amelyről bátran mondhatjuk, hogy igazi kulturmissziót teljesít, tehát ennél nemesebb foglalkozás alig van a közvetítés terén.

Bővebbet Tolnai Világlapja kiadóhivatalában, Budapest, VII, Dohány uca 12

— Kettő közül?

— Hát igen. Mert a szorgalmas Ábrahám Berlinben nemcsak a „Bál a Savoyban” című operettet komponálta meg, hanem sietve megírta még egy operettet. Ennek a címe „Nem vagy az esetem”. És nem lehessen tudni, hogy a két operett közül melyik lesz az esete a pesti közönségnek. Az fog a kettő közül előbb színrekerülni.

— Hol?

— Azt még Ábrahám Pál se tudja. Sőt Marton Sándor, a kitűnő színpadi kiadó se tudja biztosan. Mert bár három pesti színház is ajánlatot tett egy-egy Ábrahám-operett lekötésére, mégis előbb meg kell várni, hogyan alakul ki a jövő szezónra a zenés színházak helyzete.

— Nem gondolja édesem, hogy már éppen elég csevegett a jövődőről? Beszéljen most egy kicsit a jelenről.

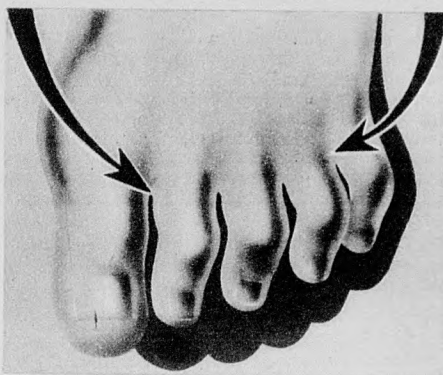
— A jelen csupa nyári siker. De minden szónál szebben beszél a vice. A Budai Színház premierje előtt ismét nagy reményekkel indultak munkára a jeggyüzerek. Jóelőre összevásároltak egy csomó jegyet, hogy majd a premier estéjén felárral értékesítsék. Egy valamikor közismert gazdag úr ment el a feleségével a premier előtt negyedórával a Budai Színház előtt. Egy jeggyüzer odasúgja neki: „Van egy remek páholyom ma este”. Mire az úr visszaszól: „Na, akkor legalább jól fog mulatni.” És továbbment. De azért nem kell megjáratni. Siker volt. És tábla. Ami pedig a gazdagokat illeti, arra a legjellemzőbbet az okos Sólyom Janka mondta.

— Ugyan mit?

— Egy nagyon gazdag ember panaszkodott neki letörve a dunaparti korszón: „Az egész vagyonom egy éjszakan elment”. Mire Sólyom Janka nyugodtan megkérdezte: „És hová ment? Svájcba vagy Hollandiába?”

— Mi lesz a többi nyári színházzal?

— Hát ha már Sólyom Jankáról van szó, ez a különös szonénekesnő néhány évi szünet után végre újból a közönség elé lép. A Budapesti Színházban, amely Békeffy László vezetésével rövidesen megnyitlik. Persze egy Békeffy-revüvel. A primadonna valószínűleg

A láb ujjai között támadó gyulladás súlyos következményekkel járhat

A láb ujjai között mutatkoznak első tünetei egy igen súlyos lábbetegségnek, nevezetesen: nyirkos, repedező, hámló bőr, fájdalmas rángás, vastag felbőr és igen gyakran kellemetlen szag. Ezek az „atlétaláb” nevű betegségnek tünetei, amelyet a bőrkiütés élősdije, a tinea trichophyton idéz elő.

Hogy ezen fájdalomtól minél gyorsabban megszabaduljon, vásároljon Saltrat Rodell-t. Tegyen belőle egy keveset vízbe mindaddig, míg a feloldódott oxigéntől a víz zsíros tej színét nyeri. Mihelyt lábát ezen fürdőben áztatja, az oxigén megtámadja és megöli az élősdiket, mélyen behatol a pórusokba és felpuhítja a tyúkszemet és szaruanyagot, olyannyira, hogy azokat fájdalommentesen és könnyedén eltávolíthatja. A fájdalom, a gyulladás, a fagy és csontdaganatok eltűnnek és a hatás sokszor olyan kiváló, hogy egyetlen Saltrat Rodell fürdő után egy egész számmal kisebb cipőt viselhet.

A Saltrat Rodell minden drogériában, gyógyszerárban és illatszertárban kapható.

Mihály Ottó, Budapest, VI, Podmaniczky uca 43.

Fejes Teri lesz. A Royal Orfeumban viszont a Harmat-Brodsky-revü szórakoztatja az embereket. Nagyban játszanak a Nyári Operettszínházban is. Sőt júliusban meg akarják nyitni a

Szívbetegeknek és érelmeszesedésben szenvedőknek a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata könnyű és pontos bélműködést biztosít. Klinikai vizsgálatok igazolják, hogy a **Ferenc József** víz különösen agyvérzésre és gutaütésre hajlamos idősebb embereknek különöleg szolgálhat. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Margitszigeten is a régen tervezett nyári kabaré. Ot nyári színház. Nem elég?

— *És igaz, hogy Medgyasszay Vilmának újra kabaréja lesz?*

— *Könnyen lehetséges. De nem nyáron, hanem ősztől kezdve. Szép, finom, békebeli kabaré.*

— *Mondja, mi igaz abból, hogy a Budai Szinkör operettjének van még egy társszerzője, aki azonban nem szerepel a színlapon?*

— *Igaz. Nem is titok. Hiszen amikor „A kislányból nagylány lesz” című darabról az első hírek megjelentek, azok úgy szóllak, hogy szövegét Bus Fekete László és Békeffi István írták. Igen ám, de a sokoldalú Bus Feketének van egy megállapodása a Vigszínházzal, amely szerint mindaddig, amíg következő darabja a Vigszínházban színtre nem kerül, semmiféle más színház darabján a neve nem szerepelhet. Így hát — miután a Vigszínház ragaszkodott a megállapodáshoz — Bus Fekete kénytelen volt megkérni a Budai Szinkört, hogy az operett színlapján neve ne szerepeljen, hanem Békeffi István, a társszerző vállalja az egész szerzőséget. Ami nem is új dolog a színházak világában, mert igen gyakran mesélik, hogy egyik vagy másik szerző neve valamilyen okból nincsen a színlapon.*

— *Ott volt az Operaház hajókirándulásán?*

Dr. MIKES LAJOS

Angol nyelvutana,

az anyanyelvnek az angol nyelvvel való összehasonlítás alapulvétele mellett biztosan és öntudatosan tanítja meg mester nélkül az angol nyelvre. Ára bérmentve az összeg előzetes beküldése ellenében 70 filler, utánvétellel nem szállítjuk. Megrendelhető a Délibáb kiadóhivatalában Budapest, VII, Dohány ucca 12. szám.

— *Hát persze, hogy ott voltam. Budapesttől Esztergomig és vissza csak úgy röpködtek a tréfák. Mert az operaháziai az életben sokkal viccesebb gyerekek, mint a színpadon. És ha egy jó viccről van szó, akkor nem sajnálják teleplezni még a legjobb ismerősüket sem.*

— *Például?*

— *Például Laurisin Lajos mesélte a hajókiránduláson részvevő egyik házaspárról, hogy tavaly kisfiúk született. A fiatal anya agyonbecézi a gyereket. Egy este, mikor hazajött, aggódva kérdezte a dadától: „Mi van a gyerekekkel? Adott neki eleget enni? Fölkeltette tízkor és adott neki újra?” A dada flegmatikusan válaszol: Ne izguljon a naccsága. A gyerek úgy alszik, mint a bunda. Nem kell annak semmi!” Az asszonyka erre halkán felsóhajt: „Akárcsak a papája.”*

GYŐZŐ AMÁLIA

Győző Lajosnak, a Vigszínház tagjának leánya, aki a Nemzeti Zenede évszázó operavizsgáján a „Prófeta” Pides szerepét énekelte figyelemre méltó tehetséggel

Rádió

Kísérleti színpad-e a Studió?

Néhány héttel ezelőtt egy hangjátékot mutattak be a Studióban, amely a legjamborabb rádióhallgatók idegeit is próbára tette. A szaksajtó kritikáiban kivétel nélkül hibáztatta a darab előadását, amelynek bemutatása ugyanolyan visszatetszést szült a Studió vezérkara között is. Ezek után önkéntelenül is felmerül a kérdés, hogy miért adták elő a darabot, amikor az a legilletékesebbeknek sem tetszett? Miért kell olyan számokat beilleszteni a magyar rádió műsorába, amely nem a legtokéletesebb és a legjobb?

Ha végignézzük a magyar rádió heti műsorait, mindig találkozhatunk egy pár olyan számmal, ahol felvetődik ez a miért? Felolvasók, énekesek, muzsikuskok neveit sorolhatnánk fel, akik az ismeretlenség homályából bukkantak fel a mikrofon elé, hogy azután ismét oda térjenek vissza harmad-, sőt tizedrangú produkcióik elvégzése után.

Mi vagyunk azok, akik legjobban örülünk annak, ha a magyar rádió új tehetségeket fedez fel a magyar kultúra számára. A rádiónak eminens kötelessége ez, akárcsak a színházaknak. A rádió fedezzen fel új írókat, színészeket és muzsikuskokat, de csak olyanokat, akiket tehetségük erre predesztinál. A tehetség lehet az egyedüli ajánlólevél a mikrofon elé és nem a zsebben meghúzódó protézsaló sorok.

Ha a Studió felfedezettjei „megméretnének, könnyűnek találtatnának”. A serpenyő egyik fele nagyon lehűződne, míg a másikban, az értékesebben alig ülne valaki. A délelőtti hangversenyek népszerűtlensége egyenesen ennek tulajdonítható, mert ilyenkor — tisztelet a kivételnek — nem szórakoztatják a hallgatót, hanem egyenesen bosszantják.

Most, hogy ez az invázió hovatovább mind több műsorszámban már délutánra is átesap, vétőt kell emelnünk. A Studió ugyanis nem lehet kísérleti színpad. A mikrofon előtt nincs helye a kísérletezésnek, mert lehet ugyan új tehetségeket eléje állítani, de csak szigorú, helyes kritikai érzékkel bíró vizsgálatok után.

Más a színház és más a rádió! A kísérleti színpadi előadásokról már előre értesítve van a közönség és aki megváltja jegyét, az akkor sem tehet szemrehányást magának vagy másnak, ha az előadás nem üti meg izlésének nivóját. A rádióhallgatók előre „fizetik be” pénzüket elsején, amikor még fogalmuk sincs arról, hogy a hónap közepén vagy később kísérleti előadásokat kell végighallgatniuk. A színház sohasem titkolja el, hogy mikor ad kísérleti előadást, a rádiónál viszont ezt a gyanutlan hallgató nem is sejtheti.

Tudjuk nagyon jól, hogy a magyar rádió vezetősége szintén igyekszik megküzdenni ezzel az invázióval. Szóts Ernő és a többiek, akik a műsorösszeállítás munkáját végzik, hozzáértő, jóízű emberek. Ennek ellenére nem apad, hanem éppen ellenkezőleg nő a kísérleti előadások száma. Mi ennek az oka? Ki a felelős ezért? Kinek az akarata és befolyása érvényesül, hogyha maga a vezetőség is helyteleníti a mikrofon előtti kísérletezéseket?

Halló Mister Speaker

mit csinál itt olyan nagy buzgalommal?

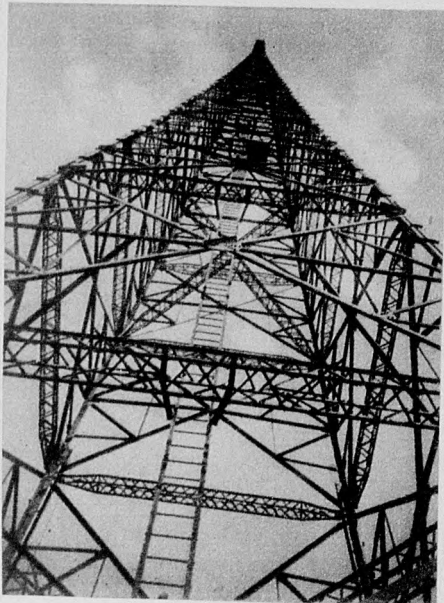
— Pszt! Próbaszívást.

— Hogy-hogy?

— Vettem egy skatulya cigarettát és próbálok szívni őket, de hála a Dohány-
jövődéknek, nem sikerül.

— Szóval most rossz hangulatban talál-
tam?

— Semmiesetre sem vagyok olyan rossz
hangulatban, mint a méltóságos grófné,
amikor meghallotta, hogy kedves férje
igen intim barátságot tart fenn egy fiatal
színésznővel, akinek a hangját már mikrofo-
non keresztül is hallhatta. A gróf úrnak
újában mind sűrűbben vannak éjszakai
igazgatósági ülései, amelyek felett egy ideig
a méltóságos asszony szemethunyt, de aztán
a valóság kiderülésekor a szemét sem tudta
lehunyni a nagy izgalomtól. A grófné el-
határozta, hogy megcsípi az urát. Ez azon-
ban sehogyan sem sikerült neki, miután
férjében, ügylátszik, nem hiába esörgedezik

Ez nem Babel tornya, hanem a lyoni rádióüllo-
más egyik antennooszlopa — alulról nézve.

diplomata vér. A legutóbbi „igazgatósági
ülés” után a grófné felfedezte, hogy a férje
valahol elhagyta cigarettatárcáját. A terv
azonnal megszületett agyában. Felhívta a
művésznőt telefonon és a következőket
mondotta: „Kezét esökolom. Itt a . . . gróf
úr titkárnője beszél. A méltóságos úr kérde-
zheti a művésznőt, hogy nem hagyta-e ott
az éjjel a cigarettatárcáját?”

**A művésznő azonban átlátott a szitán,
mert a cigarettatárcája csakugyan ottma-
radt, de mint a gróf úr ajándéka.**

Tehát rögtön kitalálta, hogy a telefonáló
nem lehet más, mint a grófné. „A gróf úr
ügylátszik a tárcáján kívül az eszét is el-
vesztette — válaszolta a művésznő méltóság-
teljes hangon, — mert különben tisztában
lehetne vele, hogy sohasem láttuk egymást.”
A fiatal színésznő talán még sohasem játszott
ilyen meggyőző erővel, mint most. A méltó-
ságos asszony zavart bocsánatkérések között
tette le a kagylót és most már igazán nem
tudja, hogy kinek higgyen, a színésznőnek-e
vagy a barátnőinek?!

— Remek! Valóban megtörtént ez az
eset?

— Még az utolsó inkemet, helyesbi-
tek, ingemet is kockára merném tenni a
lörténel hitelességeért. Akáresak azért, amely
most következik. Amint tudja, Biller Irén
házassága óta New-Yorkban él, ahol egyszer
fel is lépett a Broadway egyik színházában egy
magyar társulattal.

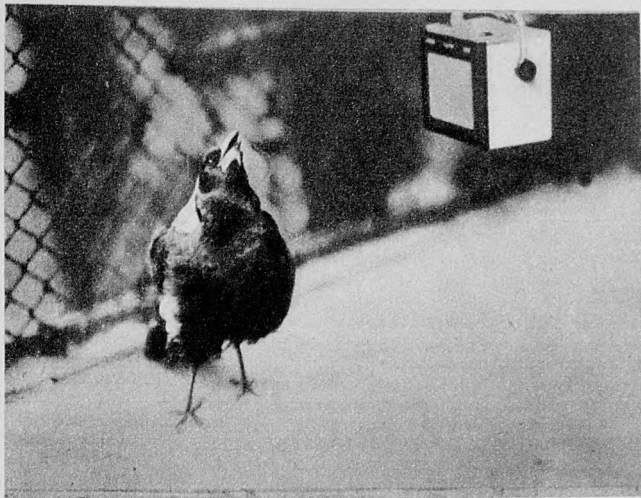
**Biller azóta elhatározta, hogy legközelebb
angol nyelven fog szerepelni.**

Ugyszólván éjjel-nappal angolul tanult,
míg most végre ki mer állni a nyilvánosság
elő. Első szereplése nem a színpadon fog
lezajlani, hanem a National Broadcasting
Company mikrofonja előtt, ahol Kurucz
János dalait fogja énekelni. Jó vételi viszonyok
és még jobb vevőkészülék esetén maga
is hallhatja majd Billert New-Yorkból.

— Egészen biztosra veszem, hogy nem én
leszek az egyedüli, aki hajnali három órakor
Billert akarja fogni az éter hullámain ke-
resztül.

— Addig is, amíg ez a vágya teljesül,
másutt is hallhat majd magyar színészeket
a mikrofon előtt. Vaály Ilona, Kun Magda,
Sziklai József és Nádor Jenő vendég szerepel-

Rádióénekes, „aktív” nines indiszponálva. — A berlini rádióállomás múlt héten az állatkertbe vitte ki mikrofonját, ahonnan az énekes madarakról adott helyszíni közvetítést. A madarak bemutatkozása kítűnően sikerült és valamennyien szívesen énekeltek el néhány „áriát” a német rádióhallgatók számára. A színpadi sztárokkal ellentétben honoráriumot nem fogadtak el, amely talán annak tulajdonítható, hogy ők már első fellépésük előtt megtapasztaltak.

nek most Erdélyben. Valamennyi nagyobb városban fellépnek a „Völegényem a gazember” című operettben. Amint hallom, Bukarestbe is elmennek, ahol

a rádió mikrofonja előtt is fognak szerepelni,

de itt már nem az operettel, hanem néhány magánszámmal.

— Ezt is meg fogjuk hallgatni.

— Akkor áttérhetek egy másik történetre, amelynek hőse Kiss Ferenc, a legkötünőbb magyar rádiórendező és egyben a legkiválóbb rádiószínészünk is. Nemrégiben néhány verset szavalt el a mikrofon előtt, úgy, ahogyan azt csak ő tudja — érző szívvel és magával ragadó erővel. Most aztán egy kis ládat hozott neki a posta egy magyar faluból.

A ládában vattába esomagolva különféle mezei virágok feküdtek.

A virágokat egy vak hadirokkant küldte és a falu jegyzőjével a következő sorokat iratta hozzá: „Kedves Művész úr! A szívemet szerettem volna elküldeni Önnek cserébe a szép rádióestért, de aztán rájöttem, hogy nines szüksége rá, mert csak az tud így szavalni, akinek olyan szíve van, mint Önnek. Szegény vagyok, nem küldhetek mást hálából, mint ezeket a virágokat, amelyeket magam szedtem. Nem láttam őket, csak az illatukat éreztem és élveztem önfelédten, mint a hangját. Ön „nyugodalmos jőéjszakát” kíván nekünk minden esetben, én pedig nyugalmas szép napokat. Az Isten áldja meg.”

— Boldog ember az, akit ennyire szeretnek.

— Ugy van. De miután látom, hogy nagyon elszomorodott, hát igyekszem felvidámítani a következő viccel:

Kiszely Gyula, a Studió népszerű zeneszerző-rendezője valamelyik nap egy gyönyörű vázát kapott ajándékba egyik tisztelőjétől.

— Mit szólsz, milyen szép. — mutatta díszekedve szerzőtársának, k. Halász Gyulának.

— Remek, — bölintott elismerően k. Halász.

Kiszely újra a kezébe vette a vázát, egy ideig gyönyörködött benne, azután hirtelen magasra emelte és teljes erővel a földhöz csapta; k. Halász rémülten meredt a váza romjaira, majd végre magához tért és rákiáltott barátjára:

— Gyuki, megőrültél! Hát ezt miért tetted?

— Számításból. Olyan szép volt ez a váza, hogy kimondhatatlanul fájt volna, ha összetöri valaki. Ez pedig előbb-utóbb úgyszólván bekövetkezett volna. Így legalább most túl vagyok rajta.

Most még csak bucsúzásul röviden annyit, hogy

Labriola a Városi Színház új igazgatója 98.472. szám alatt kérvényt nyújtott be a Városhoz, amelyben „Föld Aurél és társai”-nak adott megbízatásának azonnali visszavonását és hatálytalanságát kéri.

Június 26-án bucsúznak különböző úszószámok keretében vízpoló és úszó olimpiikonjaink. Az ünnepélyes bucsúzkodást a rádió is közvetíteni fogja.

A magyar rádió a jövő héten közvetíti a Royal Orfeumból az „Ezerjő” című revüt. Ezekután az isten megáldja!

Mit hoz a jövő hét?

A június 19—25-ig terjedő rádióhét megint nines tekintettel arra, hogy beállott a nyár és ilyenkor könnyebb műfajú szórakoztató számok után vágyik a közönség.

Kiss Ferenc e héten az egyetlen, aki erre gondolt. Vasárnap 8.15 perckor ugyanis vígjátékot ad. Kiss Ferenc, aki egyike a legnépszerűbb rádiószínészeinknek és rendezőinknek, 1892 április

15-én született Székesfehérváron. A Színészakadémia elvégzése után 1917-ben Debrecenbe szerződött, majd két év múlva a budapesti Nemzeti Színházhoz. Innen 1927-ben a Magyar Színházhoz került, majd

hosszabb ideig vendégszerepelt a Király és a Városi Színházakban. A Nemzeti Színházhoz a múlt évben szerződött vissza. Mint színész széles skálájú, emberi ábrázolásai tökéletesek, népies és klasszikus darabokban egyaránt kiváló. A rádiórendezéseken a legtöbb újszerűséget ő vitte be és a legjobban ő érti a mikrofon előtti szereplés minden eszékéjét. Főbb szerepei a prózai darabokban: „Az ember tragédiája” Ádámja, a „Süt a nap” Sámson Mihályja, a „Cirano de Bergerac”, a „Velencei Kalmár”, „Danton”, „Peer Gynt”, „III. Richard”, míg az operettek közül a „Marica grófnő”, a „Mézeskalács” és a „Pótaskisasszony” bonviván szerepei. Egyébként vasárnap délután öt órakor a Kisújszállási „Pásztor-ünnepségek”-et fogja közvetíteni a rádió Paulini Béla konferálása mellett.

Chopin-hangversenyt ad hétfőn 8.45 perckor a Stúdió, azoknak a magyar művészeknek a közreműködésével, akik a varsói Chopin-ünnepségeken oly nagy sikerrel szerepeltek. Chopin Frédéric Francois a világ zeneirodalmának egyik legragyogóbb neve. 1810-ben született a Varsó mellett Zelazova Volaban. Atyja Nicolas Chopin Nancy-i születésű francia tanár volt, míg anyja Justine Chryzanoszka lengyel nő volt.

Chopin már kilencéves korában mestere volt a zongorának. Tizenkilenc éves volt, amikor Bécsben két hangversenyt adott hatalmas sikerrel. Innen Párisba ment és ott telepedett le, mint tanár. Csakhamar meg-

ismerkedett George Sanddal, Párisz ünnepelt frónőjével, akihez haláláig mély szerelem fűzte. 1847-ben tüdőbajt kapott, amely mindjobban elhatalmasodott rajta és egy évvel utolsó londoni hangversenye után, 1849-ben Páriszban elhunyt. Koncertművei, triói, szonátái, balladái, mazurkái, keringői, nocturnjai, polonaisei egytől-egyig gyöngyszemei a zeneköltészetnek. Mint zongoraművész Liszt Ferenc mellett egyik úttörője a modern zongoratechnikának. A pesti Chopin-hangversenyen egyébként Herz Lili, Károlyi Gyula, Kentner Lajos és Ungár Imre működnek közre. Ezt megelőzően 7 órakor másfélóra könnyű zene címmel lesz hangverseny Berg Ottó vezényletével.

Mozart „Szöktetés a szerájból” című operájának nyitányát hallhatjuk a kedd este 8.15 perckor kezdődő zenekari hangverseny keretében Dohnányi Ernő vezényletével. Mozart Wolfgang Amadeus 1756 január 27-én született Salzburgban, ahol atyja,

Mozart Leopold, az érseki zenekar karmestere volt. Mozart szintén csodagyerek volt. Hatéves korában apjával és tizenegy éves Anna nővérével Münchenben és Bécsben aratott sikert hangversenyeivel. 1762-ben először a német fejedelmi udvarokban hangversenyezett, majd az alig hatesztendős fiú Párisba ment, ahol XV. Lajos és Madame Pompadour előtt játszott. A királynak annyira megtetszett Mozart játéka, hogy két nyilvános hangversenyt engedélyezett, amelyen szintén nagy sikert aratott. Innen Londonba ment apja társaságában, majd ismét Franciaországba és Svájcba. Három évbe telt, amíg turnéjuk során visszakerültek Salzburgba, ahol tizenkét éves korában dirigálta első ünnepi miséjét az árvaház templomának felavatási ünnepségén. A következő évben salzburgi érseki hangversenymesterré nevezték ki. Ugyanebben az évben II. József császár megbízásából megírta első operáját: a „La finta semplice”-t, amelyet Salzburgban mutattak be. 1769-ben olaszországi turnéra ment és ebből az alkalomból a pápa az aransarkantyú lovagkeresztjével tüntette ki. A rákövetkező évben „Nitridate” c. operáját Milanóban mutatták be. Ferdinánd főherceg esküvőjére írt operáját, az „Ascanio in Alba”-t szintén a milánói Scala mutatta be. Ekkoriban készült újabb

európai körútjára, de az új salzburgi érsek, Colloredo gróf, a zeneművészetnek ellensége lévén, nem engedélyezte a turnét. Erre Mozart lemondott állásáról, Münchenbe utazott, majd 1777-ben atyjával újra nekivágott a világnak. Egy év múlva, anyja halála után, újra elfoglalta hangversenymesterei állását Salzburgban. Itt írta meg „Idomeneo” című operáját, amelyet Münchenben mutattak be 1781-ben. Ezután újból lemondott állásáról és Bécsbe költözött, ahol feleségül vette Weber Constanzt. Súlyos anyagi viszonyok közé került és 1787-ben jutott jobb körülmények közé, amikor évi 800 forint fizetéssel császári kamarai zeneszerzőnek nevezték ki. A „Szöktetés a szerájból” című művét is itt írta, amelyet ellenségei minden áron el akartak gáncsolni és csak II. József császár parancsára adták elő. „Figaró házassága” című művét az operafüccsek szándékosan rosszul énekeltek és így az meg is bukott. 1787-ben Prágában mutatták be a „Don Juant” hallatlan sikerrel, de Bécsben szintén megbukott. Ezeknek a sorozatos bukásoknak az volt a magyarázata, hogy az Operaház vezetői és szereplői az olasz iskola hívei voltak. 1790-ben megírta a „Così fan Tutte”-t és a rákövetkező évben pedig a „Varázsfuvolát”. Operáin kívül hatszáznál több zenekari mű maradt utána. Requiemjét azonban anyagi gondjai és nélkülözései miatt nem fejezhette be és 1791 december 5-én Bécsben meghalt.

Szerdán 6.45 perекor Bárdos Alice, Nedelkovits Anna és ifj. Toronyi Gyula hangversenyt adja a rádió Kósa György zongorakísérével. 8 órakor Bodrogh Pál „Kisfaludy Sándor” című versesjátéka kerül a mikrofon elé Odry Árpád rendezésében.

Strauss János hangversenyt ad csütörtökön 8.15 perекor a Budapesti Hangversenyzenekar, amelyet Zsolt Nándor vezényel. Strauss János, a keringőkirály, a múlt század leg-híresebb tánczeneszerzője 1825-ben született. 479 tánczeneje jelent meg nyomtatásban, amelyek közül a „Kék Duna keringő”

világhírré tett szert. Strauss János nagy tisztelője volt a magyaroknak. Egy magyartársulást is írt „Pázmány lovag” címmel. Jókai Mór „Cigánybáró”-ját is megzenésítette, amely a mai napig is állandó műsordarabja a magyar és külföldi színpadoknak, akár csak a „Denevér”, amelynek muzsikája még ma is olyan friss, mint hatvan évvel ezelőtti. Strauss János 1899-ben halt meg Bécsben. A Strauss-hangversenyt 7 órakor Nagy Izabella dalestje előzi meg, akit Magyar Imre és cigányzenekara kísér.

Hevesi Sándor, aki pénteken 7.35 perекor „Tolvajok az irodalomban” címmel tart előadást, 1873-ban született. A modern rendezői irányoknak egyik legkiválóbb képviselője, aki résztvett a Thália Színház megalapításában. Bernard Saw legtöbb munkáját ő ültette át magyar nyelvre. Több színdarabot írt, amelyek közül legnagyobb sikere az „Elzevir”-nek volt, valamint Jókai dramatizálásainak. Hat év óta a Nemzeti Színház igazgatója. Ezen az estén 8 órakor Hír Sári, Molnár Imre és Kósa György adnak hangversenyt.

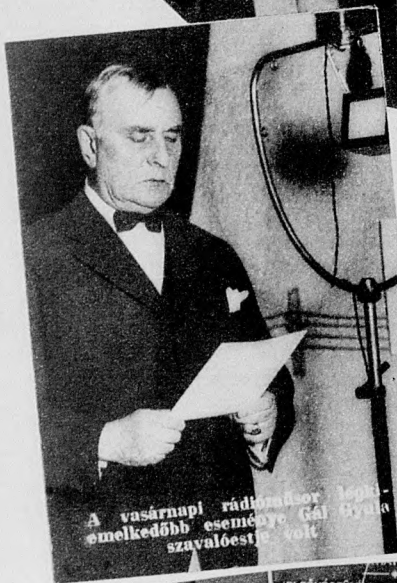

Gyóni Géza emlékünnepet ad szombaton 6.45 perекor a Stúdió Gyula diák, Császár Elemér, Lehotay Árpád és Pethes Margit közreműködésével. Gyóni — családi néven Achim Géza — 1884-ben született. A háború előtt három verseskötete jelent meg. Igazán ismertté azonban a világháborúban körülzárt Przemysl várában írt költeményeivel lett. A „Csak egy éjszakára küldjétek el őket” című verse valósággal lázba hozta a magyar közönséget. Később hadifogságba került és a krasznójarszki fogolytáborban írta tovább költeményeit. Itt hunyt el orosz fogságban 1917-ben. Szombaton 7.30 perекor Matuska Miklós dalestje kerül a mikrofon elé Kósa György zongorakísérével, majd ezután 8 órakor Zerkovits — Szilágyi „A legkisebbik Horváth-lány” című operettje Kiss Ferenc rendezésében.

A Délibáb Interpellációs Könyvébe

e héten a következő kérdéseket jegyezzük be a Stúdió vezetősége számára:
Miért kellett csütörtök este néhány növendék előadását, mint „Az Országos Színművészeti Akadémia Vizsgaelőadását”-t hirdetni, amikor az a Stúdiótól kapott információink szerint nem volt vizsgaelőadás? Ha nem volt vizsgaelőadás, miért kellett Odry Árpád néhány kedvenc tanítványának szánypróbálgatásait hallgatnunk a napi műsor főszerzőként? Ha esetleg mégis vizsgaelőadás volt, milyen alapon és hogyan kinek a közbenjárására lett ez — külön

újságkommunikékben is jelezve — a napi műsor slágerszámaként másorba iktatva? Ki a felelős azért, hogy a Stúdiót tanteremné nyilvánították, ahol vizsgákat lehet tartani? Ha pedig ez az előadás még sem volt vizsga, ki az, aki így félrevezette a hallgatóközönséget? Milyen alapon és miért éppen ezeket a növendékeket választották ki a rádióelőadásra? Fizetett-e a Stúdió a növendékszereplőknek és ha igen, miért, hiszen nem a rádió közönségének volt rá szüksége, hanem fordítva?

A vasárnapi rádiósorozat legfel-
emelkedőbb eseménye Gál Gyula
szavalóestje volt.

A keddi, jól sikerült
„Vidám magyar est”
szereplői: Palásty
László, Matány Antal,
Solymossy Sándor,
Gazdy Aranka, Végh
Erzsi, Gyarmathy Sán-
dor a rendező, Kör-
mendi János, Adám
Pál és Balassa János

KÉPES RÁDIÓ- REVÜ

Helle Gabriella hétfőn este énekelt
operaáriákat a Stúdióban

Matray Erzsi, Odry Árpád és Kiss Ferenc a esütőrtől „Ember tragédiája” rádióelőadásán

(Hajnal felbétélei)

Mai
ügynev
amelly
állomá
előford
lécek
azzal,
melyik
jelentk
fáradts
rádiós
zatok

A r
egyéb,
Annyi
tuk fe
a for
gombj
Tekint
arra,
180, h
skálák
forgal
balold
rádió
neveit
200 m
hossz
jedő s
kell m
hogy
csak
ható
irtuk
példa
számol
vonala
mot je
10-et,
vonala
jelenté

Ezt
olyan
számá
amely
Ostrav
16-on
pest
Innen
szintes
merőle
számo
tegyen
nevét
ugyan
keress
számo
egy p
pontot

A DÉLIBÁB RÁDIÓCSODAKULCSA

Mai számunk 40 és 41-ik oldalain egy úgynevezett rádiócsodakulcsot közlünk, amellyel nagyban megkönnyítjük olvasóink állomáskereső munkáját. Nagyon sokszor előfordul ugyanis, hogy a rádióvevőkészülékek tulajdonosai hosszú időt töltenek el azzal, amíg meg tudják állapítani, hogy melyik forgókondenzátoruk melyik fokán jelentkezik egy-egy állomás. A sok hiábavaló fáradságtól és kereséstől kíméli meg ez a rádiócsodakulcs, amelyet az alábbi magyarázatok után bárki könnyen tud kezelni.

A rádiócsodakulcs tulajdonképpen nem egyéb, mint egy szabályosan felosztott háló. Annnyi részre osztottuk fel, ahány szám a forgókondenzátor gombján található. Tekintettel voltunk arra, hogy nemcsak 180, hanem 100 fokos skálák is vannak forgalomban. A háló baloldalán Európa rádióállomásainak neveit helyeztük el a 200 méteres hullámhossztól 600-ig terjedő sorrendben. Meg kell még jegyeznünk, hogy a táblázaton csak a tízzel osztható skálaszámokat írtuk ki. Így tehát például a 10 és 20 számok között fekvő vonalak nem 5 számot jeleznek, hanem 10-et, mert a vékony vonalak közötti kockák is számozást jelentenek.

Ezt tudva, keressen ki készülékén 3—4 olyan állomást, amelynek jelentkezési skálaszámát biztosan tudja. Például Budapestet, amely 92, Prágát, amely 81, Moravsko-Ostrava, amely 31 és Budapest II-t, amely 16-on jelentkezik. Most keresse ki Budapest nevét a baloldali állomásnévsorból. Innen induljon ki a belőle kihúzódó vízszintes vonalon, mindaddig, amíg addig a merőleges vonalig nem jut, amely a 92-es számot jelzi. Ide ehhez a találkozási helyhez tegyen egy pontot. Most keresse ki Prága nevét és ugyancsak vízszintesen haladva, ugyanazon a módon, ahogy előbb leírtuk, keresse ki a függőleges vonalakból azt a számot, vagyis a 81-est. Ide megint tegyen egy pontot. Ugyanígy rajzoljon egy-egy pontot a másik két állomás és skálaszám

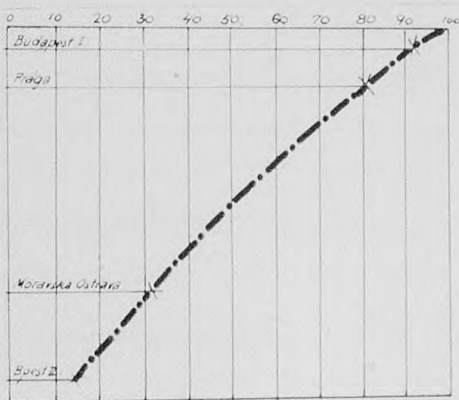
találkozási helyéhez. Ha ez megvan, ezeket a pontokat kösse össze egy ceruzavonallal. Most már felesleges az összes állomásokat így kikeresni, mert elegendő, ha megnézi a baloldalon elhelyezett állomás nevét és az onnan kihúzódó vízszintes vonalon mindaddig végighalad, amíg a ceruzavonalhoz nem ér. E kettő kereszteződésénél kell annak a számnak lenni, ahol a keresett állomás a készülék skáláján jelentkezik. Például a fenti ceruzavonal szerint Bécsnek 86-nál kell jelentkezni. Természetesen, a fenti

skálaszámokat csak példának vettük és az ön hálójában azokat a számokat kell kijelölni, amelyek az ön skáláján biztosan jelentkeznek. A fenti példát egy 100 fokos beosztott skálájú gépről vettük és így magától értetődően a skálaszámokat nem a hálózat tetején lévő számsorból kerestük ki, hanem a háló alsó részén lévő számok szerint, amelyeknél csak a függőleges vonalak képeznek számot, míg az üres kockák fél fokot jeleznek. Így tehát

a 100 skálájú gépek tulajdonosai e táblázat szerint tízedesponthi pontossággal állapíthatják meg, hogy hol fekszik a keresett állomás.

Akinek két tárcsája van vevőkészülékén, az a jobboldali (úgynevezett „kereső”) skála számait jegyezze be a hátóba és a másik tárcsát teljesen elegendő csak utánaigazítani.

Tekintettel arra, hogy olvasóinknak a „Délbáb” rádiócsodakulcsára állandóan szükségük lesz, úgy helyeztük el ezt a lapunkban, hogy azt onnan kiemelhessék és külön is eltehessék. A lap közepén lévő gémkapcsokat tessék óvatosan felnyitni és így minden lépés nélkül lehet kivenni a rádiócsodakulcsot. A gémkapcsokat ezután megint visszazsírozhatjuk, hogyha a „Délbáb”-ot is külön akarjuk tenni.

Igy kell a hálóban megjelölt pontokat összekötni egy ceruzavonallal

RÁDIÓCSODAKULCS

Vilna Laibach

Budapest I.

München

Bécs

Brüsszel I.

Prága

Northern Regional

Langenberg

Lyon

Beromünster

Danzig Klagenfurt

Roma

Stockholm

Belgrad

Moskva

Berlin

Katovice

Soffens

Midland Regional

Bukarest

Frankfurt

Toulouse

Lemberg

Hamburg

Algir

Mühlacker

London Region

Graz

Barcelona

Strasbourg

Briinn

Brüsszel II.

Posen

Milano

Breslau

Göteborg

Genova

Zagrab

Bordeaux I.

Manchester

Hülzen

Reval

Kassa

Berlin

Innsbruck

Heilsberg

Turin

Bremen

Moravska Ostrava

London National

Hörby

Leipzig

Gleiwitz

Trieszt

Kassel, Linz, Wilna

München

Mürnberg

Bordeaux

Kiel

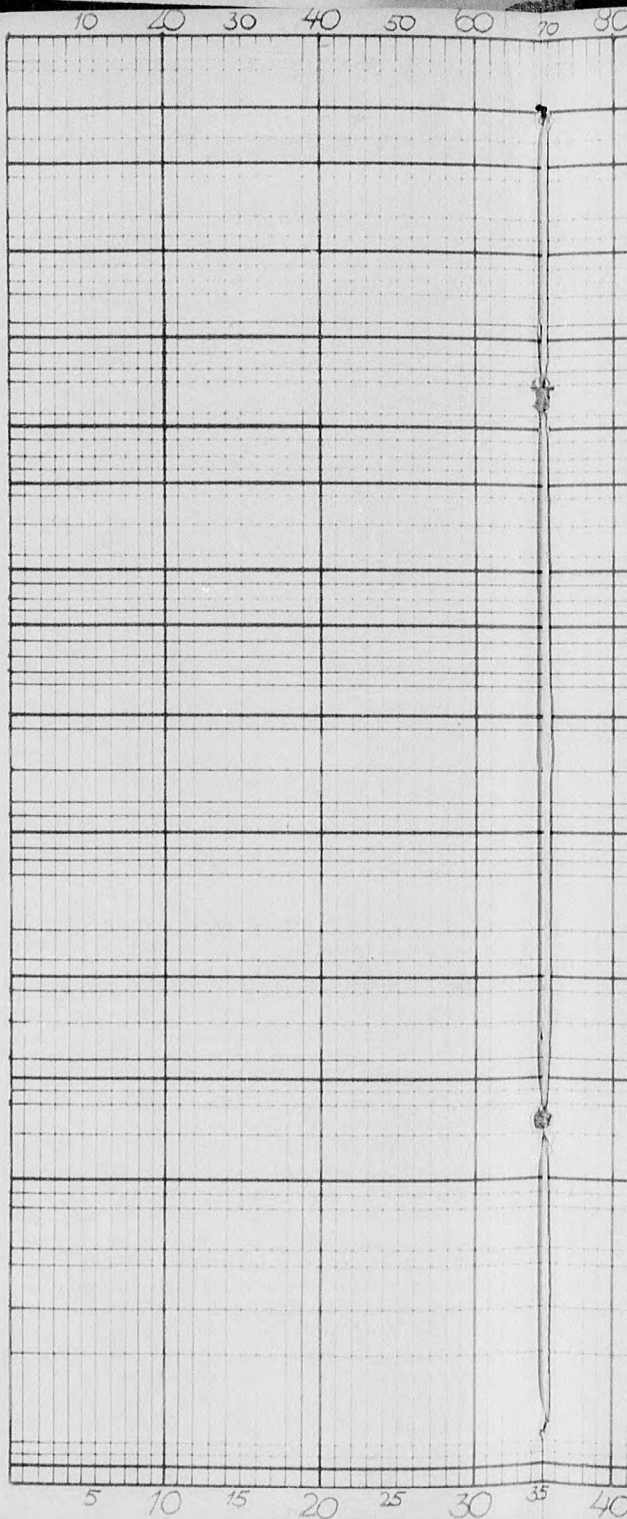
Kölni Kazós hull.

Flensburg

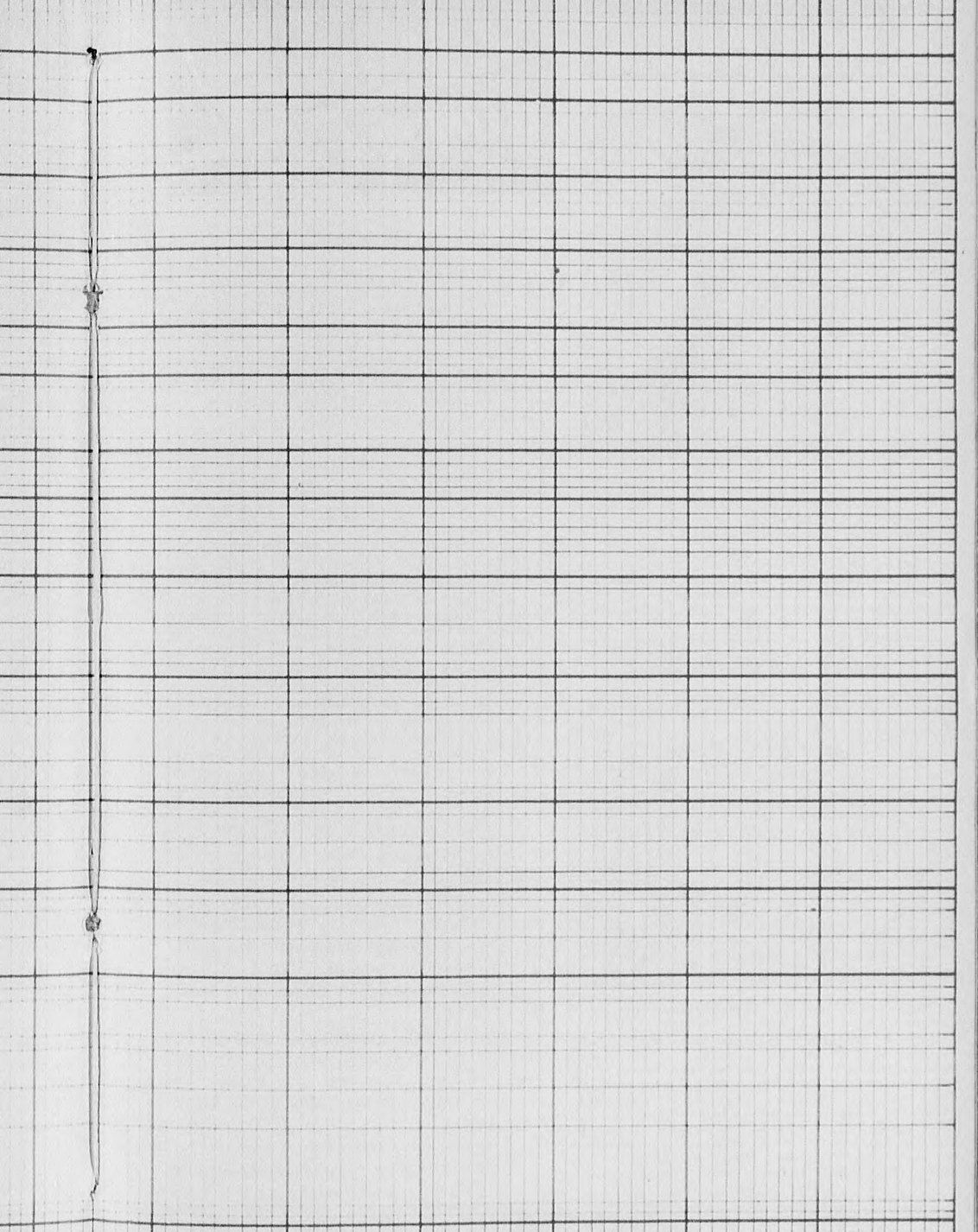
Salzburg

Königsberg

Budapest II.

60 70 80 90 100 110 120 130 140 150 160 170 180

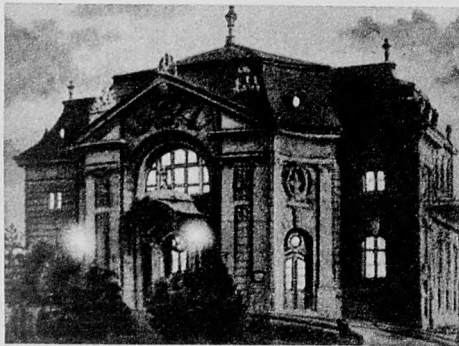

30 35 40 45 50 55 60 65 70 75 80 85 90 95 100

A hét hősei

A Zeneakadémia, amelynek növendékei múlt héten vizsgaelőadást tartottak az Operaházban. Ez a rádióközvetítés meglepetés volt mindazok számára, akik idegenkedő vonakodás után bekapcsolták készülékeiket, mert művész teljesítményben többet ért, mint egynehány rádión közvetített operaelőadás. Különösen a női növendékek voltak kifogástalanok. Ezek közül is elsősorban Lichtmann Ilona, Perényi Gabriella és Miklóssy Irén, akik mindhárom akár holnap felléphetnének az Operaház színpadán. A férfiak közül Ligeti Dezső és Gaál Józsefet illeti dicséret. Elismeréssel kell megemlíkeznünk Szemere Árpád tanítót és rendezőt munkájáról is.

A keeskeméti Katona József-színház, ahonnan szerdán este a kultürestet közvetítettek. Az est hőse dr. Szabó Kálmán volt, aki az est főszámaként a műsor közepén a következő című előadást tartotta: „Keeskemét városa rövid története, különös tekintettel gyümöleskultúrájára és exportjára.“ Bravó! Végre tehát kilátásunk van arra, hogy az esti műsor főszámaként ezentúl mezőgazdasági, kertészeti és hasonló izgalmas felolvasásokban is lehet részünk. Szomorodott szívvel kell jelentenünk, hogy a felolvasás tartama alatt Budapest II. nem adott gramofónhangversenyt. Még ez is!

Itt a nyár

Gyarmathy Sándor, a Stúdió rendezője a kávéházban ül, amikor hirtelen észbejut, hogy egy sürgős levelet kell megírnia. Oda-ínti tehát a trafikost, hogy levélpapírost és borítékot vegyen tőle.

— Milyen borítékot parancsol, rendező úr? — kérdi előzékenyen a trafikos, — béleltet vagy béleletlent?

— Béleletlent — jelentette ki rövid töprengés után Gyarmathy, — hiszen most meleg van.

A jó tanács

Doktor Konez Sándort, a rádió hírovtáának szerkesztőjét felkereste a minap egy régi barátja, aki elmondotta, hogy jelenleg rossz anyagi viszonyok között él és szeretne néhány pengőt tőle kölcsönkérni. Konez Sándor, aki híres arról, hogy senkitől sem tud semmit sem megtagadni, benyúlt a tárcájába és a következő szavakkal nyújtott át egy tízpengőt barátjának:

— Parancsolj kérlek alásan. Ne haragudj, hogy nem tudok többet adni, de tudod, a mai rossz világban én sem keresek sokat.

— No hallod — válaszolt barátja, miközben zsebregyúrta a papírbankót, — igazán nem értelek. — *Miért nem dolgozol többet?*!

Ja vagy úgy

Egy fiatal művésznök nemrégiben nősült. Rösner, a Stúdió egyik speakere a minap összetalálkozott vele és megkérdezte tőle:

— Nos, hogy ízlük a házassélet?

— Köszönöm, remekül.

— És ki tud jönni az anyósával? Szeretik egymást?

— Hogy mást ne mondjak, a Szegeden élő sógorommal állandóan azon vitatkozunk, hogy hol lakjon a mama. Az egyikünk azt szeretné, hogy Szegeden, a másikunk pedig, hogy Pesten.

— Nagyszerű! Hát ennyire szeretik?

— Igen. *Én azt szeretném, ha Szegeden élne, a sógorom pedig, hogy Pesten.*

Sarkas Langszóró

Budapest

A magyar rádió szeptember 15-től június 15-ig a következő közvetítéseket adta:

Az Operaházból 51 előadást, a Zeneakadémiából 38 előadást, a Vigadóban 16 előadást és az Operaházból 2 hangversenyt.

Operettközvetítések során a Fővárosi Operettszínházból háromszor, a Király Színházból kétszer, a Kamara Színházból, a Városi Színházból, az Andrássy úti Színházból és a Royal Orfeumból pedig egyszer-egyszer adott helyszíni közvetítést.

Ezen kívül négy alkalommal szerepelt a mikrofon különböző hangosfilm színházakban.

London

Ujszerű kísérletet folytattak le június 1-én Londonban, amikor a világhírű epsomi derbyt futották. Az epsomi löversenyteréren ugyanis egy távolbalátó felvevőkészüléket szereltek fel, amely kábellel volt összekötve a londoni Metropól filmszínházzal, ahol viszont a leadókészülék állott. A zsufoolásig megtelt filmszínház közönsége tehát abban a kivételes helyzetben volt, hogy végignézhette a derbyt lefutása pillanatában. Az első ilyen ko-

molyabb távolbalátási közvetítés kitűnően sikerült és amint értesülünk róla, állandósítani fogják.

Madrid

Ujszerű rádió propagandát vezetett be a spanyol rádiótársaság. Minden rádióelőfizelő ugyanis felléphet a spanyol mikrofonok előtt, amelyhez még csak tehetség sem kell, hanem pusztán és kizáróan a rádióelőfizetési nyugta felmutatása. Természetesen nagy számban veszik igénybe a spanyol rádióamatőrök ezt az újítást, annyira, hogy valósággal sorbaállnak a Studiók előtt. Az előfizetők rádióéletutánja minden héten pénteken van és háromnegyed órahosszat tart. Természetesen az előadási időtartam maximálva van tíz percre.

New-York

Az amerikai rádióállomások között megindult a versengés a középeurópai rádióadók műsorának közvetítéséért. Eddig ugyanis csak a CBS, azaz a Columbia Broateasting System közvetítette az európai műsorokat. Most aztán a National Broateasting Company szintén ajánlatot tett az európai adóállomásoknak. Míg Németország kötelezte magát, hogy kizáróan az NBC útján fog rádióműsorokat adni az Újvilág számára, addig a Magyar

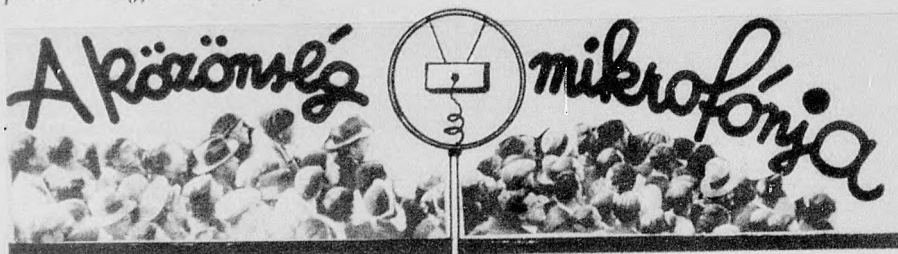
Rádió Társaság és a RAVAG csak bizonyos számú közvetítésekbe hajlandó belemenni a CBS kizárása nélkül.

Philadelphia

Augusztusban lesz Philadelphiában a „láthatatlanok“ közgyűlése. A láthatatlanok az Egyesült Államok speakerjei, akik ezen a közgyűlésen fogják megvitatni az őket érdeklő rádiós kérdéseket. A philadelphiai rádióállomás természetesen közvetíteni fogja ezt az érdekes közgyűlést, amikor is Amerika rádióhallgatói egy órán belül valamennyi speaker hangját hallhatják.

Genf

A legújabb európai rádióstatistika szerint, amelyet a genfi Rádió Unió boesájtott ki, a rádió előfizetők száma Angliában 4,635,411 és ezzel a számmal messze magamögött hagyja a többi országokat. Csehszlovákia 421,117, Magyarország 342.000, Lengyelország 321.409, Olaszország 247.000, Belgium 245.719, Svájc 175.262, Norvégia 110.443 előfizetővel szerepel még a rádiózó nemzetek sorában.

Olvasóink köréből e héten a következő leveleket kaptuk:

Igen tisztelt Szerkesztőség! Örömmel üdvözlöm a közönség mikrofónját, amelyen keresztül végre alkalmunk nyílik hangunkat eljuttatni a Studióba. Egyelőre azt a rejtélyt szeretném megfejtetni, hogy mért kell a speakernek pont akkor ásitani, amikor a számokat kell bemondania? Legutóbb is előfordult ez az eset és én nem tudom hibáztatni a szegény bmondót, hiszen annyi unalmas dolgot kell neki is végighallgatnia. Mindamelllett arra kérem a tekintetes szerkesztőséget, tessék közbejárni, hogy ez a jövőben ne forduljon elő, mert a példa ragadós és attól félek, hogy végül nemesak a speakerok és a hallgatók, hanem az előadó művészek is ásitani fognak. Tisztelettel: özv. Stephanides Henrikné, Budapest.

Válasz: A Studióban nem tudnak a dologról, de mindenestre utánanéznék, hogy a jövőben ne fordulhasson elő ilyesmi.

Mélyen tisztelt Szerkesztőség! Bátor-

kodom én is a közönség mikrofónja elé lépni. Vasárnaponként már korán reggel bekapcsolom a rádiómat és az Isten-tisztelet előtti híreket is végig szoktam hallgatni. A magyar rádió nagyon helyesen eltárazkodik a hirdetések elől. Igazuk is van, hiszen éppen elég bevétel jelentenek a rádió előfizetési díjak. Ezzel szemben nem tudom megérteni, mért kell kozmetikai üzenetek ürügge alatt különböző krémeknek, szappanoknak reklámot csinálni? Mért részesülnek kozmetikai gyárak előnyben a többi magyar iparággal szemben, akik ebben az esetben joggal megkövetelhetik, hogy az ő reklámjaikat se tiltsák el a mikrofón elől.

Tisztelettel
Krámos Istvánné, Budapest.

Válasz: Azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a magyar rádióban tiltva van mindennemű reklám. A kozmetikai üzeneteket ezentúl még fokozottabb figyelemmel fogják kísérni, nehogy — esetleg akaratlanul is — reklám csúszson közéjük.

PEREG A FILM

ROVATVEZETŐ:

AN IMRE

HÁNKY VILMA HAZAJÖTT!

Valószínűleg eljátssza itthon egy magyar hangosfilm főszerepét. — Ez a felvétel az Ile de France fedélzetén készült útközben

ztika
Unió
záma
zám-
ja a
vákia
Len-
rszág
sváje
stóvel
zetek

ja elé
n reg-
Isten-
oktam
on he-
elől,
eg be-
díjak,
érleni,
árügye
oknak
sülnek
oi ma-
ben az
y az ő
krofon

dapest.
aptuk,
a van
etikai
ottabb
gy —
esüsz-

Bánky Vilma itthon van!

Titokban érkezett haza és a „Déliabáb“-nak beszélt először újáról, élményeiről, férjéről, magáról és Hollywoodról

A történelmi hűség kedvéért el kell mondanunk, hogy a „Déliabáb” filmrovatához futott be először az a hír, hogy *Bánky Vilma* Budapestre érkezett. A lapzártá pillanatában indultunk el a pestszentlőrinci villa felé.

Az első csengetésre borzalmas farkaskutya fut elő a kerítés vörösrre festett téglaoszlopai mögül és nem egészen barátságos hangokkal fogadja az érkezőt. Ugy látszik, érdemeket akar szerezni új úrnőjénél. A kapu zárva. Bánky Vilma édesapja jön elő a hatalmas gesztenyefák közül. Bejelenti, hogy Vilma nincs Pesten. Azután a kisebb Bánky-lány jön a kapuhoz, hogy együtt vigyék be üzenetünket a villa bezárt ablakai mögé. Ugy látszik, a filmsztár engedélye nélkül nem mernek ujságírókat becsátani a házba.

Az olvasót bizonyára meglepi e titokzatosság. Pedig éppen ez a titokzatosság bizonyítja előttünk, hogy Bánky Vilma valóban itthon van. A helyzet az, hogy titokban érkezett haza és teljes visszavonultságban akar maradni. Pihenni jött.

Bánky Viktor vezet be végre a lakásba és elmondja, hogy a legszűkebb családon kívül senki sem tudott Vilma hazaérkezéséről. Gratulál gyorsaságunkhoz... bár nem érti, honnan kaptuk a hírt. Elárulhatjuk neki: Hollywoodból!

(*Ugy derült ki, hogy Bánky Vilma Pesten van.*)

Az első, amit le kell szögezni: *Bánky Vilma gyönyörű!* Szébb, mint amilyenek a filmen láttuk.

— Kicsit ráértem törődni magammal — meséli, — azóta, hogy a színpadi turnét befejeztük, nem léptem fel sehol. És ide, haza is pihenni jöttem: szüleimet, testvéreimet látogatni. Szóval, most nem a filmsztárral, hanem a magánemberrel beszélek.

Igazi sztár azonban sohase lehet magánember. Illúzió volt, ha azt hitte, hogy el tud bujni Magyarországon. Különben

egész útján — bár nem időzött sehol — szerződésekkkel kínálták.

— Párizsban is felkértek, hogy játsszam el egy francia-angol film főszerepét. Hosszabb gondolkozási időt kértem: most nem akarok játszani.

Azóta természetesen már befutott hozzá az első ajánlat egy Budapesten készülő magyar filmre is.

— Valószínűleg hosszabb ideig maradok itthon. Hiszen két évvel ezelőtt jártam itt utoljára... Néhány hétig maradok Lőrincen, azután elindulok — családommal együtt — és megnézem Magyarországot. Körüljáróm a Balatont, megnézem Lilla-füredet, szóval, bepótolom, amit elmulasztottam, amikor kimentem Hollywoodba. Odakünn az óceánon túl sokkal jobban vágyódtam a magyar vidék után, mint akkor, amikor még itt éltem Pesten. Ez a kivándoroltak közös sorsa.

— *Amerikai állampolgár?*

— Igen.

— *Jól beszél angolul?*

— Amerikaiak, akikkel összejárunk, azt mondják tökéletesen. Hosszú évek alatt az ember nemcsak beszélni, hanem gondolkodni is megtanul angolul. Róddal szemben már elég jól bírja a magyart. A hollywoodi magyarokat mindig magyarul köszönti. Sajnos, nem jöhetett el velem, bár úgy volt, hogy együtt indulunk. Két szerződés tartotta vissza: egyik filmre, másik színpadra szól.

— *Tehát most jelszóllatták háztartásukat?*

— Szó sincs róla! Hollywood melletti házuk teljes üzemben várja, amíg mindkettőn hazaérkezünk.

— Színpadi turnékon együtt játszottunk *Anita Loos* magyartárgyú darabjában. A darab címe: *Megérett a cseresznye* és a *Székék előnyben* illusztris szerzőnője *Somogyi Gyula* darabját dolgozta föl benne. Majdnem egész Amerikát bejártuk vele.

— Egészen furcsa meglepetés ért, amikor megérkeztem Pestszentlőrincere. A helyi

BÁNKY VILMA — MA

A felvétel hazaérkezése napján készült

mozi egyik filmemet, a *Petri Éva szerencsáját* hirdette. Már majdnem megharagudtam, mert azt hittem, hogy kitudódott megérkezésem és lelepleznek — amikor kiderült, hogy senki sem tudott érkezésemről és az egész csak véletlen. Így aztán utólag megvallom, jólesett, amikor megláttam magamat a kis földszintes házak falára ragasztott színes plakátokon.

Meséljen valamit úti élményeiről.

— Tizenkét napig utaztam egyfolytában éjjel-nappal. Május harmincegyedikén indultam Hollywoodból. Röd néhány állomásig elkísért. Június negyedikén szálltam hajóra New-Yorkban. Az óceánjárón — az *Ile de Franceon jöttem* — természetesen leleplezték inkognitómat. A hajóújságban megjelent a hfr és rádiógrammal adták tovább a kontinensre. Így történt, hogy Párizsban már szerződöttesi ajánlattal vártak a pályaudvaron. Ennek ellenére egyetlen napot sem töltöttem a kedves franciáknál, siettem haza a fény városából. Annyira kerültem a nyilvánosságot, hogy egyetlen felvétel

készült rólam útközben, az *Ile de France* fedélzetén. Nem is nagyon sikerült kép.

Természetesen elkérem. Nagynehezen, valamelyik bőrönd jenekéről kerül elő, egy másik fényképpel együtt!

Elmondja még, hogy Amerikában is nagyon rossz most a helyzet, de bíznak az új „prosperity”-ben.

— Nagyon sokan, akik néhány évvel ezelőtt jenn voltak, a rossz gazdasági viszonyok miatt nem tudnak elhelyezkedni és a létminimumot sem keresik meg. Ezért az amerikai női társaságok mozgalmat indítottak fölségélyezésükre és rendszeres gyűléseket folytatnak a gazdasági depresszió áldozatai számára. Én is tagja vagyok egy ilyen segélyező bizottságnak Mrs. *Conrad Nagel* és Mrs. *Franklin* társaságában. De odaát mindenki szentül hiszi, hogy a bajok nem tartanak sokáig.

A la Rocque-Bánky házaspárt elkerülte a depresszió. Szébbek, fiatalabbak, szabadabbak és boldogabbak, mint valaha.

Play! Ready!

Lezajlottak a hollywoodi tenniszversenyek

Hollywoodi tudóstónk jelenté: Lezajlott a nagy hollywoodi film-tenniszverseny. A női egyes bajnokságot *Joan Crawford*, a férfiegyes bajnokságot *John Boles*, a vegyespárosversenyt a *Monroe Crowsley—Joan Crawford* pár nyerte.

A női párosversenyt *Bebe Daniels* és *Dorothy MacKail* nyerték. Azonban a verseny után nyomban összeveszttek.

A mérkőzések lefolyásáról a következő tudósítás számol be:

A beverlyhillsi nagy versenypályán állnak fel a versenyzők. Természetesen csak meghívott közönség lehet jelen a küzdelmeken. Pénzfejedelmek, filmkirályok, politikus nevezetességek és újságírók nyüzsögnek a kis tribünön. A bíró már föl-mászott a háló fölé magasra emelt székébe. Kövér ember és amikor a játék izgalmában jobbra-balra kapkodja fejét — aszerint, amint a labda repül — attól kell félni, hogy leesik. Biztos

gól lenne azon a pályán, ahová esik; olyan nehéz, hogy nem lehet visszaütni.

*
Buster Keaton és *Reginald*

dig már nem nagyon fiatal. Ugy mozog a levegőben, mint egy kígyó. Az első gamet mégis *Denny* nyeri, a másodikat *Buster*, a harmadikat

Joan Marsh mosolyog, pedig elvesztette a partit.
(Fotó M-G-M)

John Boles kitűnően játszik
(Fotó Fox)

Denny állnak föl egymással szemben. *Denny* nagyszerűen játszik, már nem egy versenyt nyert, ámbár úgy látszik, boxolni jobban tud. *Buster* veszedelmes ellenfél. Hiheletlenül mozgékony, pe-

újra *Buster*, ezután *Denny* kiegyenlít. Most *Denny* vezet, de csak egy gémén át. *Buster* rövidesen 5:3-ra vezet. Azonban mégis *Denny* nyeri meg a partit, 6:5-re. A *fair play* szabálya sze-

Monro
legla

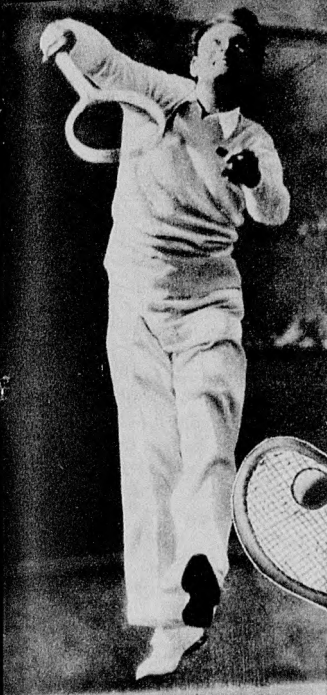
rint a
a legy
nek.
szlnpa
meg
Képz
másik
esik.

Egy
csak e
sétel
John
meg
ellenf
nerno
vant.
ez ne
tük.

Néh
parti
és M
kolóni
játéko
szemb
Cro
láthat
akarja

ek

iatal.
mint
amet
másó-
dikát

Monroe Crowsley játszott a legizgalmasabb partit...

rint a játékosok kezefognak: a legyőzött gratulál a győzőnek. A nők egyébként — színpadias szokás — még meg is csókolják egymást. Képzeltető, hogy egyiknek, másíknak milyen nehezére esik.

Egyetlen csók csattant csak el a pályán, amely kétségtelenül szívből jött: Johnny Weissmüller csókolta meg a parti végén — nem ellenfelét, hanem csinos partnernőjét, Maureen O'Sullivan-t. De azt mondják, hogy ez nem az első csók közöttük.

Néhány kevésbé érdekes parti után Joan Crawford és Monroe Crowsley, a filmkolónia egyik legjobb férfi-játékosa állnak fel egymással szemben.

Crowsley könnyedén kezdi, láthatólag szép ellenfelét akarja kiismerni. Joan el-

szántan megy bele a játékba. Meg is nyeri az első gamet. (Fifteen Crawford javára, Monroe kiegyenlít: fifteen all, azután Joan vezet thirty-m, majd forty-fifteenre, végül forty-thirty után Crawford megnyeri az első gamet.)

Mielőtt folytatnánk a küzdelem leírását, gyorsan össze foglaljuk a tennisjáték legfontosabb szabályait, hogy mindenki zavartalanul követhesse versenymenetét:

Az első gól neve: fifteen (ejtsd: fiftin). Tehát nem azt mondják, hogy egy-null a döntő javára, hanem fif-

lin-lőf, — ami lényegében ugyanazt jelenti. Az egy-egy = fiftin all. (All = mind, szóval fifteen all = mindkettőnek fiftin.) A második gól thirty (szörti), a harmadik forty (forti). Ha forty-thirty után az ellenfél kiegyenlít, jön a djuusz. Ha a „djuusz” után az egyik gólt üt, azt mondja: előny ill. Ha ezután még egy gólt üt, már megnyerte a gamet, ejtsd: gém-et; ha azonban előny ill után az ellenfél üt gólt, akkor újra djuusz lesz — egészen addig, amíg valamelyik el nem jut a gémig. A teljes partit, vagyis a

... Joan Crawford ellen

a partit.
M-G-M

Denny
ny ve-
nen át.
-ra ve-
Denny
3: 5-re.
ra sze-

Maureen O'Sullivan mutatta be az új tenniszruhadvatot a hollywoodi versenyen

sztet az nyeri meg, aki előbb nyer hat gémet. A hat gémet megnyerheti hat-nullra (ebben az esetben hat gémmel nyerték a szettet) és megnyerheti 6:5-re

is (ebben az esetben viszont $6 + 5 = 11$ game kellett a szetthez). Eldöntetlen, tehát 6:6 esetén tovább játszanak, addig amíg valamelyik két gémmel nem vezet. Ilyen esetben 7:6 még nem nyert parti, de 8:6 már igen.

Körülbelül ezek a játékszabályok. De hiába tanulja meg valaki ezeket kívülről, rakett (tenniszütő) nélkül nem nyerheti meg a világbajnokságot.

Most tehát Joan Crawford vezet az első game után. Monroe kiált: play (plé-játék, annyit jelent, hogy lehet-e kezdeni a játékot) és Joan csengő hangon felel: ready (fejtsd: redi, magyarul: kész, mehet). Monroe tehát szervál (adja az első ütést), Joan gyönyörűen fogadja és már úgy repül a labda, mint a villám. A tribün reng, mindenki kapkodja a fejét, hogy a labda repülését követhesse. A gyakorlott versenylátogatók alighanem megolajozzák a nyakukat, mielőtt kijönnek a versenyre; úgy forog a fejük, mint az orsó. Kezdők már régen elszedültek volna.

Monroe vezet 4:1-re. Borzasztó. A szép Joan pártja dicszkrét tempózába kezd. Joan mosolyogni kezd, úgy látszik, meg akarja főzni a labdát. Sikerül is neki. A

labda néhány védhetetlen pontra csap le és Monroe alig győzi a futkosást a pálya jobbsarkából a balsarkába. Joan előretör — néhány perc múlva kiegyenlített. Férje: Fairbanks Junior hurrázni kezd. Robert Montgomery elszántan tapsol neki — és erre néhányan elszápadnak. Mi jogon avatkozik be Bobby Fairbanksék családi életébe? Két nő már összeség a tribün alján. Megszületett egy pletyka.

Pedig a dolognak semmi más alapja nincs, mint hogy Robert és Joan szenvedélyesen szeretik egymást — új filmjükben.

Kétségtelen, hogy a Monroe Crowsley—Joan Crawford mérkőzés a verseny meglepetése. Két gyönyörű fiatal test ugrál és hevül a napvédőkön átszűrődő fényben. Monroe nyeri a partit. El kell ismerni, hogy nagyon nehezen.

A vegyespárosversenyben azután már egymás mellett játszanak és gyönyörűen elpáhólják az ellenük felállított John Boles—Elissa Landi párt.

Három napig tartottak a versenyek és közben Garbo is játszott és megnyert egy partit Dorothy Jordannal szemben. Clive Brook igen szép küzdelemben verte meg Conrad Nagel-t és másnap Ben Lyont.

A verseny persze egyúttal divatbemutató is volt. Néhány nagyon izléses fehér tenniszruha vonult fel a vörös pályákon. Különösen Maureen O'Sullivan öltözké tetszett, valószínűleg azért, mert rövid kis fiúadrág volt rajta és így pompásan érvényesültek meztelen lábai.

FILMUJSÁG

NAGY KATÓ PARTNERHÓDI-TÁSA

Lilian Harvey — mint megírtuk — új partnerrel, Wolfgang Albach-Reltyvel, játszotta végig *Zwei Herzen und ein Schlag* című filmjét. Albach Reltyt azóta már Nagy Kató elhódította Harveytől. Együtt játszanak a *Das schöne Abenteuer*-ben.

Érdekes, hogy Lilian régi partnere, Willy Fritsch is magyar színésznővel, Barsony Rózsival társult. Az egyik nagy német filmlap hatalmas betűkkel, egész oldalas cikkben közli az érdekes hírt: *Die eine geht, die andere kommt...* Az egyik megy (ez Lilian Harvey), a másik jön (ez Rose Barsony).

Willy marad, csak az ideálok változnak mellette.

ROMEÓ ÉS JULIA FALUN

Gottfried Keller híres regénye — *Romeó és Júlia falun* — filmre kerül.

FILMKRITIKA A RÁDIÓBAN

NÉHÁNY KÜLFÖLDI RÁDIÓ ÉRDEKES UJITÁST VEZETETT BE. ÖSZINTE KRITIKÁT MONDANAK A FILMPREMIEREKRŐL. NÁLUNK IS MEG KELLENE CSINÁLNI!

Elissa Landi olyan hiú, hogy asztalára is tükrölapot borít
(Fotó Fox)

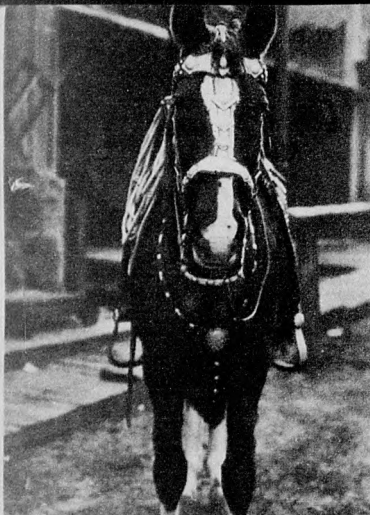
A NAGY AMERIKAI SVINDLI

Ilyen kevésbé hizelgő címet adott Josef J. Schnitzler új filmjének, amely az amerikai börtönvilágáról készül. A közönségnek azonban az a véleménye, hogy a cím — jogos.

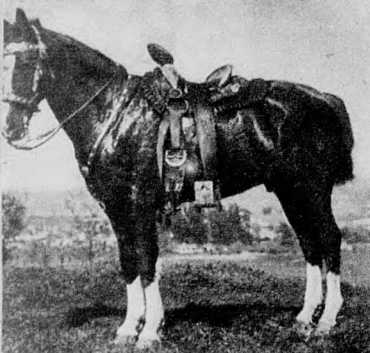
CLARA BOW NAGYOBB, MINT VALAHA!

Clara Bow-t, a vöröshajú bukott angyalt, a Fox szerződtette. Új filmje *Tiffany Thayer* nagysikerű könyvből készült: *Call Her Savage* a címe — és nagy sikernek indul.

Az igazi hírességet alaposan be kell mutatni: íme, itt látható Tom Mix lova előlről...

... itt látható oldalról — és itt látható híres gazdájával együtt (Fotó Universal)

Itélt a filmpályázat zsűrije

A „Délibáb” *Filmre visszük olvasóinkat* című pályázatának előzsűrije befejezte a munkát. Harmincnégy jelentkezőnek küldött meghívót az ezerszáznyolcvan jelölt közül.

A döntést átnézte az első budapesti Ufa-film rendezője: Hille is, aki néhány napig Magyarországon tartózkodott. Körüljárta a Balatont, mert a külső felvételeket a magyar tenger mellett fogják lepergetni. Annyira megtetszett Hillenek a vidék, hogy most külön nagy szerepet írat a Balatonnak.

A végleges döntés csak szeptember elején lesz; a felvételek szeptember tizenötödikén kezdődnek a Hunnia-filmgyárban.

Azok, akik meghívót kaptak, a „Délibáb” filmrovatánál kapják meg a részletes felvilágosításokat.

Akik nem kaptak meghívót, átvehetik fényképeiket a „Délibáb” szerkesztőségében (Dohány uca 12, Tolnai-palota) kedden, szerdán és pénteken déli 12 és 1 óra között. Válaszbélyeg beküldése ellenében természetesen szívesen juttatjuk vissza postán a fényképeket.

319 KÜLFÖLDI FILMET

mutattak be az idén Olaszországban. Ebből 132 európai és 187 amerikai.

EUGEN SZATMARI

néhány nagyszerű német film szerzője, a berlini Georg Marton Verlaghoz szerződött, mint filmdramaturg — írják a német lapok. A Georg Marton Verlag, amelynek igen nagy szerepe van Európa színházi világában és főként a külföldre kerülő magyar darabok sikerében — tulajdonképpen a Marton Sándor magyar színpadi kiadó testvérvállalata.

ÚJ SVÁJCI FILMGYÁR

alakult, százezer svájci frank alapítőkével.

JUSSUPOFF HERCEG ELVESZITTE PÖRÉT

Néhány hónappal ezelőtt megírtuk, hogy Jussupoff herceg pert indított az Emelka ellen és 50.000 márka kártérítést kért azért, mert mint Rasputin gyilkosát állították őt be az új Rasputin-filmben. A bíróság elutasította a herceget, mégpedig azzal az indoklással, hogy nem tarthat igényt kártérítésre, hiszen beismerte a gyilkosságot.

LIL DAGOVER EURÓPÁBAN MARAD

UGY LÁTSZIK LIL DAGOVER MÉGSEM KELL AMERIKÁNAK! ELSŐ AMERIKAI FILMJE NEM VOLT EURÓPAI SIKER. MOST KÉT NAGY NÉMET FILMRE KÖTÖTT SZERZŐDÉST AZ AAFÁVAL.

FILMUJSÁG

DOUGLAS FAIRBANKS NÉMETŰL BESZÉL

világkörüli filmjeiben. A Nyolevan perc alatt a világ körül izgalmas jeleneteiben Douglas huszonhét különféle öltözetben jelenik meg. Sikere van.

Lillian Harvey a Riviera pálmái között pihen

(Fotó Ufa)

Szomorú híreket hallani

mindenünnen a filmvilágból. A válsággal egyrészt a politikai változásokat, másrészt a hangosfilmet okolják. — Amerikában tizenyelezer mozi van. Ebből ötezer zárt be az elmúlt évben. — Franciaországban viszont négyezer új hangos mozira van szükség ahhoz, hogy a francia filmgyártás teljes erővel, ráfizetés nélkül dolgozhasson. A négyezerből viszont még csak alig száz nyílt meg. — Magyarországon is komoly hírek kelnek szárnyra a vidéki mozik sorsáról.

Amerikában, Franciaországban — és mindenütt másutt — csak a gazdasági helyzet javulása és új hangos mozik felállítása hozhat megoldást. (A kettő egyébként körülbelül egyet jelent.) Nálunk: kitünő magyar filmek gyártása a megoldás!

Mire jók a régi görög istennők a mi gyakorlati korunkban... (William Powell—Fotó Warner Bros)

Amíg a celluloidból sex appeal lesz

IRTÁK:

FODOR JÁNDOR ÉS PAP JÁNDOR

Ez a cikksorozat egész különleges célokat tűzött ki maga elé. Végigvezeti az olvasót a filmszakma összes labirintusain, fellebbenti a fátyolt féltve őrzött kultússzatitkokról, megvilágítja mindazon rejtett pontokat, amelyek eddig elkerülték a nagyközönség éber figyelmét. Mert a nagyközönség rendszerint csak a „zsúfolt” filmszínházat, a jó vagy kevésbé jó filmet látja, esetleg módját ejti, hogy végignézzon egy igazi filmfelvételt s ilyenkor könyörtelenül meg-ejti őt a filmgyártás gyönyörű színjátéka, a vakítóan égő Jupiter-lámpák, a fényárban úszó díszletek és misztikus gépezetek. A filmgyártás a maga káprázatos külsőségeivel, fantasztikus karrierjeivel, óriási méreteivel mindig ébren tartotta a közönség képzeletét, amely csak a dekoratív külsőségek nyomán lobbanná lángra és sugallta azt a hiedelmet, hogy a film különleges embereknek különleges és minden realitáson felül emelkedő álomvilága. Olykor sok karriérnek, de gyakran súlyos csalódásoknak oka volt az a naiv elképzelés, amely csupán a külsőségek és legendák után ítélkezett és nem látta meg a film igazi motorikus erejét — az üzletet.

Mert a film is üzlet, igaz, hogy különleges és érdekes üzlet. Elemei: ipar, kereskedelem, technika és elsősorban művészet. De ez a négy alkotóelem szerves összefüggésben áll egymással és azon hosszadalmas processzus alatt, amíg a celluloidból szexepil lesz, mind a négy alkotóelem területeit érinti a legszelebb keretek között. Átvilágítjuk mindazon retortákat, amelyek a film keresztülmegy a filmgyártói szándéktól kezdve a filmgyártáson, kölcsönösen és technikán át addig a pontig, ahol a film már mint kiforrott és kész művészi jelenség, vagy ha jobban tetszik, árú jelentkezik a nagyközönség ítélőszéke előtt a fehér lepedőn. Cikksorozatunk keretében feltárjuk a filmnek mint kereskedelmi és technikai objektumnak rejtelmét is, elkalandozunk a rideg számoszlopok területére és néha száraznak tűnő, de annál hitelesebb és érdekesebb statisztikai adatokkal demonstráljuk azt, hogy a film hátterében, az andalító happy-endek, nagy, szerelmes tirádák, érzéki esők, búvájos és csiklandozó valcerek és síma karrierek mögött — hideg fejfel kitervelt üzleti elgondolások húzódnak meg és mindenekelőtt munka — temérdek munka, amelyet jótékonyan leplez a szép amorózó, a lágyan zsongó muzsika és az az álomkép, amelyet az ügyes operatőr varázsolat búvós kamerájából a nagyközönség szeme elé. Valóban, modern bűvészet a film — a közönség önfelédten figyel a

bűvészek szemkáprázató ügyeskedéseit és nem törődik a verejtékkel, amelyet hullatnia kellett a bűvészek, amíg munkája tökéletes lett.

E cikksorozat nem pletykákat, kedves intimításokat és pikáns kis műhelytitkokat akar közölni az olvasóval, hanem a filmszakma általános ismertetését.

Ezen bevezető után induljunk el útunkra és figyeljük meg, hogy lesz a celluloidból — szexepil.

A filmgyártás

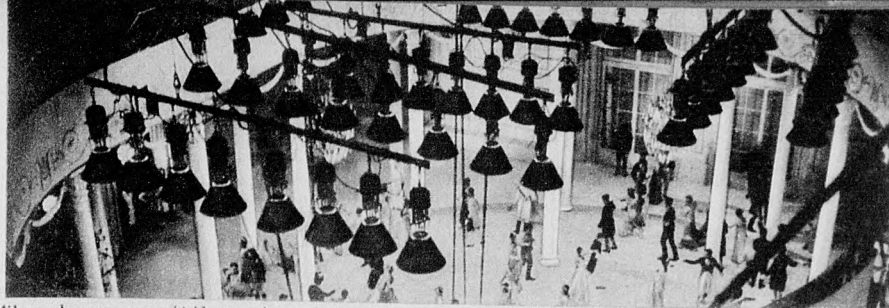
Idestova harmincöt esztendeje annak, hogy a francia Lumière testvérek feltalálták a mozgófényképet. Az új technikai csoda az 1896-os párizsi világkiállítás egyik meglepetése volt, de még a legbiztosabb szemű ember, sőt talán még a feltalálók sem tekintették ereyének, mint technikai csodabogárnak — iuresa játékszernek, amely alkalmas arra, hogy új megoldásokkal gazdagítsa a fényképező művészetet, de szóba sem jöhet, mint önálló ipari, vagy művészi jelenség.

Azóta a technikai csodabogár a világ egyik leghatalmasabb iparágává fejlődött, amely a művészek, technikusok, kereskedők száz ezreit foglalkoztatja, — amely mint kulturális és művészi tényező elsőrendű fontossággal bír — s mint szórakoztató eszköz valósággal nélkülözhetetlen az embermilliók életében.

Alig négy évtized kellett ahhoz, hogy a film lerázva magáról az első esztendőök gyermekes és primitív tapogatózásait — kitermelje a maga saját formanyelvét — saját technikai apparátusát — művészi gárdáját, fróit, rendezőit, színészeit — mint teljesen szuverén művészi jelenség, mint a XX. század legkifejezőbb és legaktuálisabb művésze jelentkezzék a műszak elökelő társaságában.

A film történeti fejlődésében — ha iskolás pedanté.íával akarunk disztigválmi — két korszakot szoktunk megkülönböztetni. A néma és a hangosfilm korszakát.

Bár a hajdan oly dicsőséges néma film ma már a mult rekvizitumai közé tartozik — művészi és technikai eredményeinknek jelentős része plántálódott át a hangosfilmbe, hogy ott egy újabb fejlődés lehetőségét indítsa el. Ezek az eredmények (mint például a képszerű hatások csoportosítása) tették lehetővé azt, hogy a hangos-

film elvesse magától a színpadi befolyások béklyóját — s visszatérjen lényegéhez — a mozgáshoz. Emlékezzünk csak vissza az első hangosfilmekre: zárt térben valósággal színpadon lejátszódó történetek voltak ezek, amelyeknek dinamikáját, drámai erejét csak a dialógusok érzékeltették. De később — amikor a hangosfilm megtalálta az önálló hangját — egyre jobban csökkentek a dialógusok s mindjobban hangsúlyozódott ki a képszerű elem.

Ha felvetjük azt a kérdést — vajjon volt-e szükség hangosfilmre — a legellentmondóbb válaszokat kapjuk. De minthogy semmi a világon nem történik ok nélkül, úgy a hangosfilm érvényesülése sem tekinthető olyan tümenynek, amely a közönség kívánságától függetlenül jött volna létre. Ugyanis statisztikailag megállapított tény, hogy a hangosfilm felbukkanását megelőző esztendőben ijesztően csökkent a mozi-látogatottság szerte a világon. Amerikában akkor még divatos és indokolt jelszó volt a prosperity — az embereknek bőven lett volna pénzük mozira s a jó öreg Európát se szántotta végig annyira a világkrízis, mint manapság. „Nyilván a moziban van a hiba”, állapították meg a fájdalmas tényt Hollywood nagymoguljai — s kiadták a harcias jellegű:

„Gyökeresen meg kell reformálni a filmet!”

De hogy milyen szempontok alapján történjék ez a gyökeres reformáció — azzal senki sem volt tisztában. Természetesen csak művészi jellegű reformra gondoltak — új szűzsékre, vérbeli írók bevonására, fiatal tehetséges színészek felfedezésére — az még a legrémesebb fantáziájú embernek se jutott eszébe, hogy technikai újítással kellene megpróbálkozni. Illetőleg mégis akadt egy ember — egy másodrendű és állandó pénzügyi nehézségekkel küzdő amerikai filmgyár társulatjadosa s technikai vezetője Sam Warner, akinek éleslátása már bevilágított a jövőbe.

A hangosfilm története

Az első kísérletek körülbelül 30 esztendőre nyúlnak vissza. Kezdeményezője Edison Alva Tamás, a XIX. század legzenialisabb felfedezője, aki a film és a általa feltalált fonográf kombinációjával igyekezett megkonstruálni a hangosfilmet.

Az Edison-féle hangosfilm annakidején bejárta az egész világot — de technikai kezdetlegességénél fogva nem tudott mélyebb gyökeret verni. Ennek ellenére az Edison-féle

elgondolás egyik alapja lett a modern hangosfilmnek — amelynek Vitaphone néven ismert gyártási módszere szintén a lemezre felvett hang és a film egyidejűsítésével (szinkronizálásával) alkotta meg a maga rendszerét.

A hangosfilm történetében korszakot jelent Ruhmer német mérnök fellépése. Ruhmer függetlenítési kísérleteit a fonográfól és a filmszalagra fényképezett hanggal kísérletezik. Az ő elgondolásának alapja, hogy a hanghullámok a mikrofon útján elektromos rezgéseket idéznek elő. Ezek a rezgések egy lámpára hatnak, amely a hangok ritmusában ingadozik. A lámpa fénye egy keskeny nyíláson át megvilágítja a filmszalagot és mintegy rárajzolja arra a hangrezgések képét.

Edison és Ruhmer után a fizikusok és technikusok legiója dolgozik a hangosfilm tökéletesítésén. Franciaországban Léon Gaumont — akinek jelentős újítása a vetítövásznon mögött elhelyezett hangszóró. Gaumont még az Edison-féle elgondolást fejleszti tovább, mint német kollégái Buderus, Duskes és Oscar Messter, aki azonban már nem elégszik meg a konstruktor szerepével, de gyakorlatban is igyekszik bizonyítani rendszerének tökéletességét. Körülbelül 600 egyfelvonásos hangosfilmet csinál — és fellépteti bennük az akkori idők leghíresebb énekeseit. Természetesen ezek a hangosfilmek még mindig messze voltak az abszolút tökéletességtől s ennek tulajdonítható, hogy bizonyos idő múlva elmerültek a feledés homályában. De a feltalálók nem törődve a fiaskókkal — fantasztikus elszántsággal dolgoztak tovább. Paulsen dán fizikus a hangot elektromágneses úton próbálja acélszalagra rögzíteni — és Petersen kollégájával együtt oly módon igyekeznek megoldani a problémát, hogy külön szalagra fotografálják a hangot, külön szalagra a képet és a két filmet két külön géppel, de egyidejűleg vetítik.

Idők múlásával, amikor tökéletesedik a gramofon és felbukkan a rádió — amikor megoldódik a hang — fényre való átalakításának a problémája, amikor a hangosfilm legfontosabb alkatrészei éppen a rádió hallatlan fejlődése következtében tökélyre tesznek szert — az új kísérletezők ugyan még a régi elgondolások alapján, de már új módszerrel folytatják újult erővel munkájukat. Ezek közé tartozik elsősorban az amerikai Lee Forest, a német Massole, Hans Vogt, Breusing és Küchenmeister, a magyar Misik Sándor és Mihály Dénes.

(Folytatjuk)

Rövid film az örök hűségről

A filmvilágban nem nagyon szokott a hűség tovább tartani a filmnél. Ha tehát a film rövid, akkor valószínűleg a hűség sem tart örökké...

Ilyen módon tehát meg kellene változtatni a címet. Talán így: *örök film a rövid hűségről*. Mert ezúttal erről van szó.

A filmet gyakran kezdik újra. A szerelmet ritkán. Sőt nagyon sokan azt állítják, hogy a filmben éppen az a jó, hogy mindig újra le lehet pergetni — a képre foltelt csók örökké tart, — a szerelemnek viszont az az érdeme, hogy elmúlik.

Mindegy, hogy kinek mi a véleménye a filmről és a szerelemről, hiszen nem biztos, hogy az, amit a filmen szerelemnek látunk: valóban szerelem, — itt a filmről és a hűségről van szó. Vagy még helyesebben: a filmről és a hűtlenségről.

Le kell lepleznünk tudnivalik azt a legendát, amely a filmvárosi erkölcsök könnyedségéről, a válások, szerelmek, szakítások semmibevevéséről szól.

A csapodár Robert Young úgy látszik naponta változtatja menyasszonyait: az első képen Anita Page-el, a második képen Mary Carlyle-el, a harmadik képen Dorothy Jordan-nal ölelkezik

A szerelmes színészek és szerelmeseik nem tehetnek arról, ha kiábrándulnak egymásból és másvalaki elcsábítja őket. Nem maguk irányítják sorsukat: Lucifer áll mögöttük és Lucifer kormányozza szívüket.

Igy persze nagyon titokzatosan hangzik a dolog. De ha eláruljuk, hogy a rendező és az operatőr a stúdiók Luciferre, akkor könnyű megérteni a dolgot.

A rendező állít egymás mellé párokat és az operatőr fényképezi őket szenvedélyes ölelés közben. Amikor aztán a képeket meglátják, rájönnek arra, hogy milyen jól áll nekik a szerelmes szenvedély és a csók.

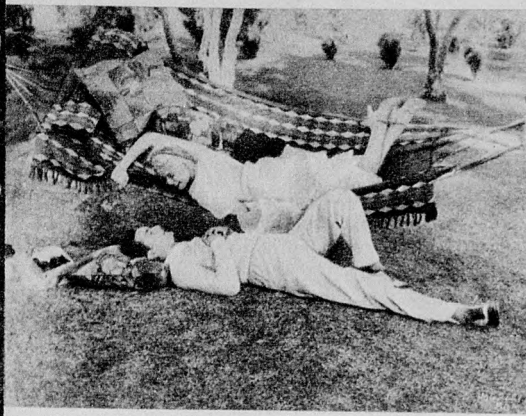
Az állóképfotográfus, a stúdiók riportere állandóan ott jár a felvevőgépek körül és minden érdekes jelenetet lefényképez. Ezenfelül fényképészek serege készít állandóan portrékat a sztárokról és sztárjelöltekről — a világ összes lapjai számára.

A fotográfus egyik nap az intrikussal, másik nap a hősszerelmessel fényképezi a hősnőt. És ha két pár jól összeillik, akkor egész szerelmes szériákat készít róluk.

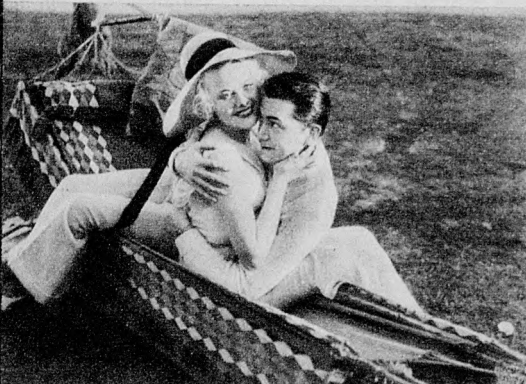
Igy került *Robert Young* egyik nap *Anita Page*-el, másik nap *Dorothy Jordan*-nal, harmadik nap *Mary Carley*-el, negyedik nap *Joan Marshal* intim viszonyba. A fotográfus csókos jelenetet kért: és ők parancsra csókolódtak.

Arról már igazán nem lehet *Robert Young*, hogy az operatőr ilyen csapodár. Ő csak engedelmeskedett. És azt szerelte, akít kiválasztottak neki.

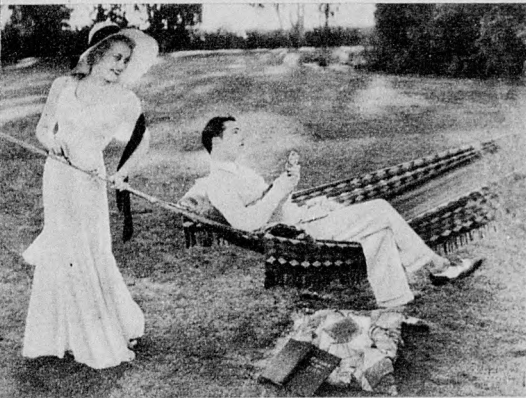
És ha a szerelem tovább tart néha, mint a fényképfelvétel? Arról viszont a fotóriporter tehet. Ámbár ez sem baj. Mert legközelebb új felvételek készülnek, új partnerekkel.

Robert Young ismét új menyasszonyt talált: itt már Joan Marshal flörtöl...

... az indiszkrét operatőr azonban azt veszi észre, hogy ez már több mint flört...

... a csapodár Robert azonban ezúttal rosszul jár, mert Joan Marsh merényletet tervez ellene!

(Fotó M. G. M.)

FILMREJTÉLY

E héten ismét fekete partnerrejtvényt adunk. A sötét figurák egy csapásra népszerűek lettek olvasóink között.

Itt adjuk a 23. számban közölt rejtvények helyes megfejtését. A két befeketített film-sztár: Nagy Kató partnere: *Hans Albers* (a *Diadalmas férfi* című filmből) és Renaldo Duncan partnere: *Edwina Booth* (a *Trader Horn*-ból).

A jutalmak nyertesel:

A RÁDIUS FILMSZÍNHÁZBA SZOLÓ KÉT JEGYET *Berényi Erzsé, V, Markó ucca 27. I. 14;*

A CORVIN FILMSZÍNHÁZBA SZOLÓ KÉT JEGYET *Róbert Lajos, VII, Amerikai út 36;*

NORMA SHEARER ALÁÍRT FÉNYKÉPÉT *Horváth Erzsébet, VII, Király ucca 66. IV, 17.*

BEREGI OSZKÁR ALÁÍRT FÉNYKÉPÉT *Varga Teréz, Monor, Andrássy út 7.;*

ÁLDOR ATELIERBE SZOLÓ FÉNYKÉP-UTALVÁNYT *Köszeghy Irén, IV, Veres Pálné ucca 12.*

Egy-egy könyvet nyertek:

Szűcs Zsazsa, Szeged, Villamosvasút-telep;
Bajhuber Jánosné, Szob, Rendőrkirendeltség;
Jellinek Lili, VIII, József ucca 58. I.;
Mátéfy Margit, Sopron, Flandorffer ucca 10;
Mailz László, Kőszeg, Rákóczi út 13.

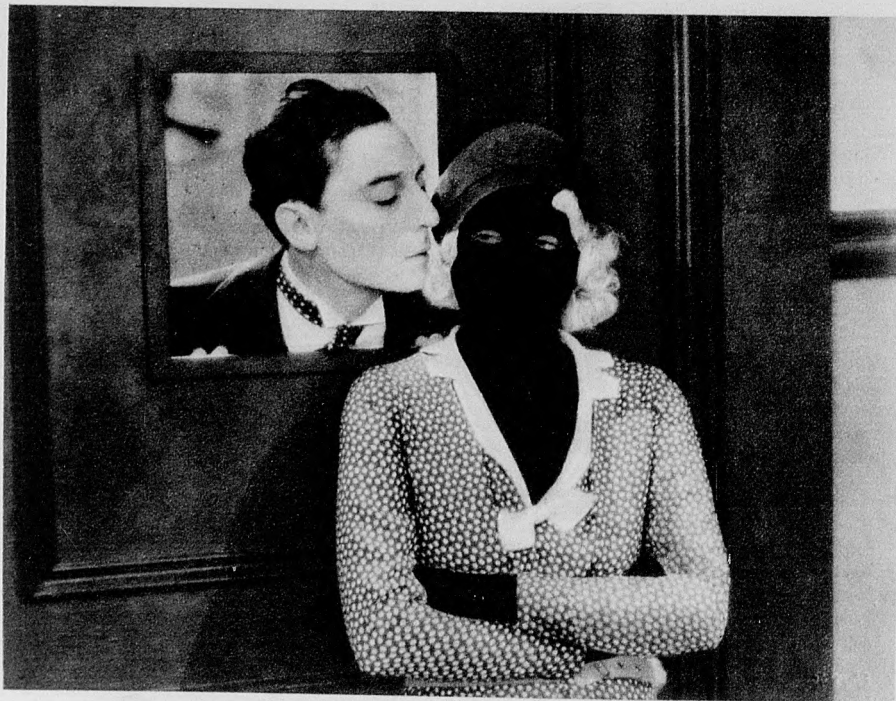
FONTOS FIGYELMEZTETÉSEK A FILMREJTÉVÉNYEK MEGFEJTŐI SZÁMÁRA:

1. A díjak között — az első két díj kivételével — szabad választást engedünk.

2. A jutalmak a Délibáb filmrovatánál is átvehetők (*Dohány ucca 12, Tolnai-palota*) minden kedden, szerdán és pénteken 12—1-ig. A személyesen át nem vett jutalmakat postán küldjük el.

3. A megfejtéseket lehetőleg levelezőlapon kérjük.

4. A megfejtés határideje a megjelenést követő második hétfő.

KI A FEKETE PARTNER ÉS MELYIK FILMBŐL VALÓ A JELENET?
A helyes megfejtések jutalma a cikkben felsorolt tíz értékes díj

Cha
megis
norra
szerre
szép a
pósta.
esik és
előkelő
király
ságot
áldozat
ujságú
kisjű
esendes
Eleano
hoggy n
meri l
Gus, a
hoggy a
érdekél
között
van, n
gyanus

— Mé
— mon
Nagnén
séget...
— Biz
— Oh
dollárt...
— Szé
el fogja
a földör
hoggy a
heré, ha
értem, d
nő...
— Töl
szén má
fektetem
— Jól
A leán
Cupid m

KÉPÉT

YKÉP-
Veres

telep;
eltiség;
8. 1.;
ca 10;

FILM-
RA:

kivé-
k.

anál is
alola)

—1-ig.
bóslán

lapon

lenést

FEKETE PÓSTA

(BLACK MAIL)

REGÉNY

IRTA HAVAS ZSIGMOND

Charlie Hudnut milliomosjú az uccán megismerkedik egy vöröshajú leánnyal, Eleanorral. Hevesen ostromolja a leányt, de egyszerre titokzatos üzenetet kap egy ismeretlen szép asszonytól. Az üzenet két szó: Fekete pósta. A figyelmeztetés ellenére is csapdába esik és a titokzatos banda végez vele. Egy előkelő kaliforniai fürdőhelyen Miller filmkirály felesége, Barbara elképeszti a társaságot avval a kijelentéssel, hogy tudja az áldozal nevét. Barbara egy Eddie Cupid nevű újságíróról nyomozással bíz meg. Cupid egy kisfiú segítségével nyomra is bukkan egy esendes villanegyedben. Meglátja a vöröshajú Eleanorrt és már az első pillanatban úgy érzi, hogy megszerette a leányt. Ezt azonban nem meri bevallani megbízójának, Barbarának. Gus, a kis uccagyerek elmondja Cupidnak, hogy a vöröshajú leánnyal már beszélt az érdekében. Az újságíró különös körülmények között megismerkedik Eleanorral, de résen van, mert megérzi, hogy a leány valami gyanus cél érdekében ismerkedett meg vele.

— Még erről is beszélt az a haszontalan?
— mondta Eddie műfelháborodással. — Nagynéném hagyott reám valami csekély-séget...

— Biztosan egymilliót!
— Oh, nem, csak kilencvennyolcezer dollárt...

— Szép pénz, de maga biztosan gyorsan el fogja költeni... Annyi rossz ember él a földön... A papa mindig azt mondja, hogy a pénz csak akkor biztosan az emberé, ha már kiadta... Ezt nem egészen értem, de annyi rossz ember van és rossz nő...

— Tölem senki sem fogja elszedni, hiszen már nem vagyok gyermek... Befektetem valamibe, hadd gyümölcsözőzzon...

— Jól teszi!

A leány közömbösen beszélt, de Eddie Cupid mégis kiérezte hangjából, hogy ez

a téma nagyon érdekli. Megint fölbredt benne a gyanakvás. Különben is azóta, mióta megismerkedett a leánnyal, érzékei különösen működtek és állandóan megfeszített figyelemmel hallgatta és nézte a leányt. Néha érezte a hajából kiáradó illatot és ilyenkor megszédült egy kicsit. Nagyon szép volt a leány, különösen így, egyszerű háziruhájában, borzas hajával.

— Remélem, már nem féll! — szölt Eddie csak azért, hogy mondjon valamit.

A leány fölnevetett.

— Ó, most már szégyellem magam, amiért sikoltottam. Képzelem, hogy megijedt, talán azt hitte, hogy gyilkosok támadtak meg... De ideje is volna már, ha fölmennék... Úgy látszik, apám nem jön és bátyám is tovább marad el...

— Ne menjen még! — könyörgött Eddie.

— De megyek, különben sem szeretném, ha apám meglátna magával...

— Hát, ha éppen nagyon kell... de...

A leány kisegítette:

— Most biztosan azt akarja kérdezni, hogy mikor láthat?

— Eltalálta!

— Hát tudja mit? Talán hétfőn este... Akkor lejövök egy kicsit... De nem biztos!...

Ránevetett, aztán gyorsan megfordult és eltűnt a kapu mögött. Eddie néhány percig várt, aztán lassan megindult az uccán. Néhány lépés után árnyék vetődött útjába.

Édes és Décsynél lehet kapni a leg-
jobb és legolesőbb
írógépeket (Már negyven pen-
gőtől)
VII, Akácfa uccsa 13 szám

— Jól érezte magát? — hallott egy halk, fojtott hangot.

Meghökkenett és körülnézett. A legközelebbi pálma sötét törzse mögött fölfedezte Gus vigyorgó arcát.

— Te szemtelen, leselkedtél?

— Pszt. Tom jön! — mondta a fiú és beleolvadt az árnyékba.

Egy perc múlva szélesvállú fiatalember jött vele szembe. Kalapját mélyen a szemébe húzva haladt el mellette.

Eddie Cupid megérezte rajta a whisky jellegzetes szagát.

A esők

A Miller-házban garden-party volt. A hatalmas parkban, a pálmafák alatt vidám emberek zűrzavaros lármája hangzott. Arcukat tarkaszínűre festette a papírlampionok fénye és a sok estélyi ruhás férfi és a nő állandóan el és alá hullámozott a kis asztalok között. Éjfél tájban már féktelen jókedv uralkodott közöttük. Egyik részük táncolt a jazz muzsikájára, másik részük a palota szalonjában kártyázott, harmadik részük pedig az árnyékokba húzóda beszélgetett.

Eddie Cupid maga sem értette, hogy mit keres itt, ezek között az emberek között. Rosszkedvűen ténfergett a kertben és folyton azon törte a fejét, hogy egyszerre miért lett olyan hangos a filmfejedelem háza. Amíg a társaság a filmről beszélt, itt-ott még ő is a vitalközökhöz csatlakozott, de amikor belefáradtak az örök hollywoodi téma tárgyalásába, hirtelen mindenki elfeledkezett a stúdiókról, a hangosfilmről, a sztárok bukásáról és a filmtechnikai fölfedezésekről s egyszerre ő is halálosan unni kezdte magát.

Meghívták és máskor nagyon büszke lett volna arra, hogy résztvehet egy ilyen előkelő kertj ünnepélyen, de most nem volt olyan hangulatban, hogy jól érezhette volna magát. Valahogyan már mindent gyanusnak talált, mert folyton Charlie Hudnutra kellett gondolnia. A milliomos fiú rejtélyes haláláról is sokat beszéltek. Mindenki találgatta, hogy miért kellett meghalnia az elkényeztetett fiatalembernek, de mivel senki sem tudott erre a kérdésre határozott választ adni, ezt a témát is elejtették.

Ő azonban továbbra is az esetre gondolt és azon törte fejét, hogy kinek a véleménye lehetett legközelebb az igazsághoz. Egy öreg tekintélyes rendező, aki már akkor is Hollywoodban élt, amikor Kaliforniában az első filmet gyártották, érdekes történeteket mesélt azokról a bűnügyekről, amelyekről a fiatalok nem is

tudtak. Elbeszélése végén kérdést érintett, ami nagyon érdekelte Cupidot.

— Hollywoodban majdnem minden bűnügy három dologra vezethető vissza — mondta az öreg rendező. — Az egyik az alkohol, a másik a kábítószer, a harmadik pedig a szerelem... Az alkoholnak és a kábítószernek rendkívül sok áldozata van. Hány híres színész és színésznő pusztult el azért, mert valamilyen kokainbanda kezébe kerül, de még többen azért tünnek el, mert a *fekete posta* működött ellenük... Rengeteg szép nő azzal foglalkozott, hogy hiszékeny embereket behálózson és aztán zsaroljon. Régebben a legtöbb ilyen fekete póstát az egyik híres filmszínésznő csinálta, aki egyszer valami csúnya ügybe keveredett és miután a filmgyárak ezután nem mertek neki több szerepet adni, örökre eltűnt a mozivásznonról. A fiatal nő egyideig visszavonultan élt házában, majd néhány hónap múlva ismét feltűnt a társaságban. Nagyszerűen élt, csodálatos ékszerrel voltak és szórta a pénzt. Senki sem tudta, hogy honnan szerzi a dollárokat, de senki sem kutatta. Csak évek múlva derült ki, hogy a filmszínésznő híres színészekkel barátságot kötött és amikor elég kompromittáló adat állott rendelkezésére, előterjesztette kívánságait és föltételeit. És a sarokba szorított mindig fizetett, csak hogy elkerülje a botrányt... Óriási összegeket fizettek ezek a színészek és egyéb foglalkozású férfiak, de a nő sohasem követelt annyit, amennyit ne tudtak volna fizetni, mert mindig tisztában volt áldozatának teherbíró képességével. Egyik-másik rendes adófizetője volt neki. Egy híres színész azért fizetett neki, mert attól félt, hogyha a nő nyilvánosságra hozza adatait, akkor az ő filmjeit is bojkottálni fogják, egy rendező azért fizette meg a hallgatását, mert nős volt és nem akarta elveszteni feleségét. Egy tekintélyes ékszerkereskedő, aki annak idején nagy szerepet vitt a társaságban, habozás nélkül fizetett százezer dollárt, nehogy a nő nyilvánosságra hozza azt a fényképet, amit abban a pillanatban készítettek róla, amikor ő a lábai előtt térdelt és szerelmet vallott neki. Attól félt, hogyha ez a fénykép nyilvánosságra kerül, kinevetik és ezzel örökre vége lesz a tekintélynek. Legtöbb áldozata azonban mégis csak színész volt. Ezek vesztettek volna a legtöbbet, ha ballépésükről tudomást szerez a nyilvánosság. A női klubok nem ismernek tréfát, mert még ha a leghíresebb filmsztárról is derül ki valami kompromittáló dolog, azonnal készek rá kimondani a bojkottot.

Ez j
tatja
zód
né
kőd
fize
világ
esalt
fisz
a fé
ideg
lépe
nész
egys
kiált
két
part
elhes
ták
Elég
megé
a tör
ságra
Pénc
Fizet
a két
zett
nagy
relm
veszt
tudot
nem
komp
nek
hagy
nőt

Iartalom
mozi. 1
és nap
Egyen-
Fűtő-
tartása
hibakez
vészi é

Megre

kérdést
dot.

en bün-
sza —
gyik az
rmadik
k és a
la van.
pusztult
nbanda
füntek
llenük...
t, hogy
s aztán
a fekete
nő esi-
ügybe
ezután
adni,
atal nő
n, majd
a tár-
atos ék-
nki sem
lárokat,
mulva
íres szí-
kor elég
vezésére.
eleit. És
t, csak-
ási ösz-
és egyéb
sem kö-
k volna
áldozat-
ik-másik
gy híres
rt attól
a hozza
a hójko-
t fizette
és nem
kintélyes
en nagy
s nélkül
nő nyil-
et, amit
la, ami
szerelmét
a fény-
vetik és
ek. Leg-
színész
bbet, ha
nyilvá-
k tréfát,
stárról is
y dolog-
hójkottol.

Ez pedig azt jelenti, hogy filmjeit nem mutatják be a mozik, a filmgyárak nem szerződtek és ezzel örökre vége a filmkarriernek. A nő hosszú ideig büntetlenül működött és még azt a filmkomikust is adófizetői közé sorozta, akinek filmjeit az egész világon játsszák. Ezt a színészt autótúrára esaltta, a hegyek közé mentek és egy kis tisztáson letelepedtek. A nő kacérkodott, a férfi nem tudott neki ellentálni és két idegen férfi és egy rendőr éppen akkor lépett ki a bokrok mögül, amikor a színész a legkevésbé gondolta. A nő ugyanis egyszerre csak felsikoltott és segítségért kiáltott. Rögtön ott termelt a rendőr és a két tanu. A komikus tátott szájjal hallgatta partnernője sírással sűrűn megszakított elbeszélését. Hogy őt elcsalták, megtámadták és hogy ezért ő elégtételt követel... Elég gyors gondolkozású volt és azonnal megértette, hogyha ennek a kirándulásnak a története a nő beállításában a nyilvánosságra kerül, akkor neki örökre vége... Pénzt kínált a nőnek és a nő hallgatott. Fizette a súlyos adót, pedig jól tudta, hogy a két tanu és a rendőr egy jól megrendezett komédia szereplői voltak. Ez a nő nagyszerűen élt a fekete póstából, a szerelmi zsarolásokból, de egyszer ő is eltévesztette a dolgot. Az egyik áldozat nem tudott fizetni és ő azt hitte, hogy csak nem akar... Nyilvánosságra hozta a kompromittáló adatokat és erre a színésznak el kellett tűnnie. Mielőtt azonban elhagyta volna a filmvárost, agyonlőtte a nőt...

Az öreg rendező elbeszélését kezdetben sokan nagy érdeklődéssel hallgatták, de aztán mindkevesebb lett a hallgatók száma, mert ezekről a dolgokról minden hollywoodi ember többé-kevésbé tud. Csak Eddie Cupid tartott ki mellette mindvégig és egy sereg kérdést is intézett hozzá.

— Azt mondta, hogy sokan csinálnak hasonlóképpen?

— Kedves fiam — válaszolta az öreg, — azt hiszem, nem túlzok, ha azt állítom, hogy itt körülöttünk is csereg néhány ilyen leány... Nézze, ott azt a feketehajú nőt! Azt mondja magáról, hogy filmszínésznő. Én tudom, hogy három év óta egyetlen centet sem kapott a filmgyáraktól... Milyen gondol, miből él?

Cupid közbe akart szólni, de az öreg leintette:

— Tudom, hogy mit akar mondani. Én sem állítom, hogy éppen ez a nő, de az ellenkezőjét sem tudom biztosan. Nézze, a rendőrség ezekkel a dolgokkal törődik a legkevésbé. Nem ér rá vele foglalkozni. Nehéz is lenne, mert az áldozat majdnem minden esetben hallgat, de ha néha-néha ki is derül ilyen ügy, a legtöbbször fölmentéssel végződik... Ezek a nők nagyon ügyesen dolgoznak és nem lehet rájuk bizonyítani, hogy zsaroltak vagy hogy zsarolni akartak...

— Ez tehát a fekete posta?...

— Ez bizony és ha elfogad egy jótanácsot lőlem, vigyázzon. Nem tanácsos itt olyan nőt megcsókolni, akit nagyon jól

75% engedmény e két Rádió szakmunkából

1929. 5. — P bolti ár helyett
1. — pengő

Magyar Rádió
Évkönyv 232 oldal,
93 ábrával

Ismeretlenül megismerjük: Képtávíró. Távvalatás. Rádió-mozi. Távvalatató amatorkészülék építése. Szines és nappali távvalatás. Éjjeli és ködbelátás. Egyen- és váltóáramú anódpótlók házi építése. Fűtő- és anódaakkumulátorok kezelése és karbantartása. Rövidhullámú amatórizmus. Gyakorlati hibakezelés. Éterzene-készülék. A studio művészi élete és sok más érdekes cikk tesz ki értékessé e könyvet. Portó 20 fillér.

Kréta papíron

1.60 P helyett 40 fillér

Kartonon

3. — P helyett 75 fillér

a SZEPESSY-féle

Rádió hibakereső kulcs,

mellyel 1 perc alatt a gyermek is megtalálja készülékén a hibát.

Eddig 5 kiadás 50.000 példányban fogyott el, Európa hullámhossz Kw távolság térképével és állomásbeíró táblázzal együtt.

Minden rádiósnak nélkülözhetetlen!

Portó 20 fillér.

Megrendelhetők a Délibáb kiadóhivatalában, Budapest, VII. ker., Dohány ucca 12

nem ismerünk... Itt néha a legártatlabb csóknak is nagy ára van...

Eddie Cupid nem tudott ezeknek a szavaknak az emlékétől megszabadulni. Állandóan azzal a kérdéssel kínozza magát, hogy vajjon Charlie Hudnut nem egy ilyen szerelmi zsarolásnak lett-e az áldozata. És amikor ezt a kérdést fölvetette magának, mindig maga előtt látta a szép vöröshajú leányt, aki olyan féltékeny állt a csendes uccában és aki olyan remegő hangon tudott beszélni a resegő lépcsőkről, hogy minden szavát elhítte... Milyen szerepe lehetett ennek a leánynak Charlie Hudnut halálában. Ha nem egy ilyen fekete póstában játszott a főszerepet?...

— De ilyen fiatal leány!... Lehetetlenség! — suttozta maga elé.

Aztán eszébe jutott, hogy a leány megemlítette az örökséget, amit Gus talált ki. Ez már gyanus volt, de még gyanusabb volt előtte Donaldó Perezzel való összeköttetése. A nagy színésztől mindenki tudta, hogy minden nőért rajongott és minden nőt meg akart hódítani magának. Emiatt már nagyon sok kellemetlensége volt, de valahányszor a közvélemény azt várta, hogy a színész feje fölött összesapnak a botrány hullámai, mindig nagy esend lett. Lehetséges, hogy Perez ilyenkor fizetett, sokat fizetett.

— Igen, lehet, hogy a színész a fiatal leány legújabb áldozata! — gondolta. — Talán azért voltak együtt Kingnél, talán akkor ismerkedtek meg és talán nemsokára már beszélni is kezdenek róluk...

A férfi maga elé képzelte a leányt. Újra látta őt a kiskapuban, karesú alakját, egyszerű ruháját, szép haját és fehér arcbőrét... És egy pillanatra megint kételkedni kezdett... Lehetetlenség, hogy ez a féltékeny leány, aki úgy megdobogtatta a szívét, námpír legyen...

Aztán eszébe jutott, hogy amikor este a félhomályban közelebbről nézett a leány arcába, feltűnt neki, hogy mégsem olyan fiatal, mint amennyinek mondja magát... Mi tgyen?... És ekkor újra eszébe jutott Donaldó Perez...

— Ha vele beszélnék, akkor tisztán látnék — gondolta magában. — Nem nagyon

EMILE GABORIAU híres regénye:

A bűn forgatagában

Ára bérmentve 1 pengő 10 fillér. Megrendelhető a „DÉLIBÁB” kiadóhivatalában, Budapest, VII. kerület, Dohány ucca 12 sz.

szerettem ezt a hengegő embert, de mégis beszélnem kell vele... Egyszerűen megkérdezem tőle, hogy honnan ismeri a leányt és őszintén megmondom neki, hogy mit gondolok róla...

Hirtelen lázas izgalom vett erőt rajta. Minden körülmények között tisztán akart látni. Donaldó Perez az első vendégek között volt, találkozott is vele, de mivel mindig gyűlölte, elkerülte. Most azonban legnagyobb vágya az volt, hogy felkeresse és beszéljen vele.

Gyors léptekkel megindult a ház felé és legelőször a kártyaszobába ment. Percekig vizsgálódott, amíg megállapította, hogy a színész nincs a zöld asztaloknál. Az egyik fiatal színészről emlékezett arra, hogy másfél órával ezelőtt a legelső között volt, aki leült a bridgeasztalhoz, de azóta nem látta.

Ezután minden szalonba benézett és végül újra kiment a parkba. A büffénél nagy csoportok álltak. Az újságíró csoporttól csoportig ment és mindenütt a barnabőrű, fekete bajuszú színészt kereste. Itt sem bukkant rá. A hatalmas kertben rengeteg ember üldögélt, de senki sem tudta, hogy Donaldó Perez merre lehet.

(Folytatjuk)

A „Förstner trió” — Förstner Magda, Krug Iván berlini táneművész és Petrasovits Árpád — akik most hosszabb külföldi táneturnéra indultnak

Maeterlinck
Joseph S
kiállítás
amerikai

A „Kék
világhírű
furesa hír
hinné, ho
nak színpa
nős üzleti
egy játékl
hez tartoz
tulajdonos
Milleaut k
ellen. A
objektuma
kolló telek
egyik le
építkezését
következté
linek pár
összegért m
dékkel, ho
telő alá. A
nál szeretn
még hosszú
jobb hitel
eladást és
ideig kell m
hozhatja. I
furesa?

A színpad
bot a rádi
de annyira
még nem f
A darab az
különös tek
a prágai M
éjjeli előad
nem engedé
Berlinben j
ög vezeti b

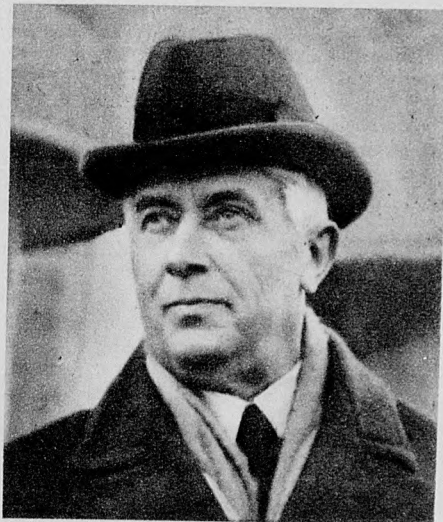
Maeterlinck játékkaszinót nyit Nizzában — Vigjáték az ember mirigyműködéséről — Joseph Schildkraut házassága — A londoni közönség prüdérlája — Aszfaltművészek kiállítása — Művészek cupringere — A esavargóköltők kongresszusa — Elloptak egy amerikai író — Pagnol új darabja — Patkányhajszka a Moulin de la Huehette-ben — A nők diktatúrája

A „Kék Madár” és a „Pelleas és Melisande” világhírű költőjéről, Maurice Maeterlinckről furcsa hírek szállingóznak ezen a héten. Ki hinné, hogy a szimbolizmus irodalmi irányának színpadi költője, Maeterlinck, ilyen különös üzleti terveket forgatna fejében, mint egy játékkaszinó alapítása. Az előzményekhez tartozik, hogy egy híres nizzai telektulajdonos és többszörös milliomos, gróf Milleaut kénytelen volt csődöt kérni maga ellen. A csődtömeg egyik legértékesebb objektuma egy tengerparti sziklákba torokolló telek, melyen gróf Milleaut a világ egyik lelegegásabb játékkaszinójának építkezését kezdte meg. Az építkezés a csőd következtében félbeszakadt és most Maeterlinck pár millió papírfranknyí nevetséges összegért megvette az egészet, azzal a szándékkal, hogy a játékkaszinót majd ő hozza tető alá. Aki azonban a költő játékasztalánál szeretne szerencsét próbálni, az legyen még hosszú ideig türelemmel, mert a gróf jobb hitelezői perrel támadták meg ezt az eladást és így Maeterlincknek jó darab ideig kell még várnia, míg a kaszinót tető alá hozhatja. Kaszinó a Kék Madárhoz. Ugye, furcsa?

A színpad korunk hű tükre. Irtak már darabot a rádióról, repülőgépről, gépemberről, de annyira korszerű és különös darabot még nem írtak, mint most Walter Seidl. A darab az ember mirigyműködéséről szól, különös tekintettel a szexuálhormonokra és a prágai Mozarteum-ban került zártkörű éjjeli előadásra, mert a cenzura másképp nem engedélyezte volna. A darab 1955-ben, Berlinben játszódik. Mély, tudományos próg vezet be, melyet egy hatéves kislány éne-

kel és közben szájharmonikával kíséri magát. Akik látták, a világ egyik legötletesebb darabjának mondják.

Gyengeszívű nők szomorúságára közöljük, hogy Joseph Schildkraut Bécsben szerelmi házasságot kötött egy gyönyörű, szőke és még gyönyörűbben gazdag angol lánnyal, Miss Mary Mackey-vel. Pár hónapot még elnászutaznak, aztán Schildkraut vissza-

Maurice Maeterlinck

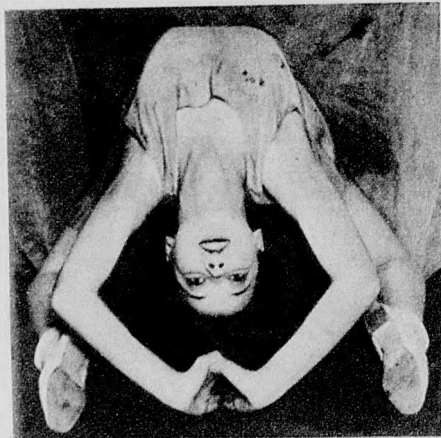

Josef Schildkraut

megy Amerikába, hogy tovább játssza a Lilióm 801-ik és következő előadásait.

A londoni közönség szigorúbb cenzor még a cenzuránál is. Charell „Mirakel” előadása a színpad nemzetközi szennyezése volt monumentális diszleteivel és Reinhardt személyes rendezésével pár hét előtt. Mint most kiderült, az első két előadás után egy lényeges jelenetet, az apáca (Tilly Losch) keresztrefeszítésének jelenetét ki kellett hagyni, mert a közönség gyöngébb idegzetű része viharosan tüntetett ellene.

A második ostromot a közönség ebben a szezonban a Madame Dubarry ellen vezette, melynek egyik jelenete egy kevésbé jóhírű házban játszódik. Ez túl realiztikus és sokirozó volt a londoni közönség számára s az alázatos menedzser kénytelen volt ezt is törölni.

Tilly Losch

London előkelő negyedében, a Mayfairben, az Albany galériában furesza kiállítás nyílt a napokban: az aszfaltművészek kiállítása. Az aszfaltművészek tulajdonképpen koldusok, akik a közönség figyelmét azzal hívják föl magukra, hogy az aszfaltra festik, illetve rajzolják aktuális hírességek portréját. Ez a kiállítás ezuttal azonban megdöbbentő szenzációkkal szolgált, mert egész sereg hajdan jövévű festő is kénytelen volt ebben résztvenni. Kiderült az is, hogy London hajdan legjobban kereső diszlettervezője, akit az „Arany Fred”-nek neveznek, szintén az aszfaltművészek sorába tartozik, másszóval koldulással keresi kenyerét.

Walter Hasenclever, a német avantgardista drámaíró Peter Panter-rel együtt komédiát írt „Kolumbusz Kristóf, vagy Amerika felfedezése” címen. A bemutató Berlinben lesz. Az érem másik oldala: „Talpig uriember, vagy Amerika felfedezi Hasenclever-t” címmel mehetne, mert Hasenclevernek az „Ein besserer Herr” című darabja az első a Hasenclever darabok közt, melyet most végre egy amerikai színház, a „Workers Theatre” közlése elfogadott.

Az elmúlt héten 40 ezer csavargó művész, énekes és költő tartotta kongresszusát a majnamenti Frankfurtban. A művészek egytől-egyik Németország országait járják gyalogosan és az uccán énekelnek, alkalmi versírásból tartják fenn magukat. Elnökük Karl Wassmann, aki elismert költő. A kongresszus befejezése után a résztvevők fáklásmenetben a város éjjeli menedékhelye elé vonultak és a gondnoknak ajándékot nyújtották át.

A berlini művésznyomorúságra jellemző, hogy a művészek két állásközvetítőt is szerettek. Az egyik a Selbsthilfe Berliner Künstler. Nehogy azt higgyük azonban, hogy mondjuk művészi elfoglaltságokat, állásokat közvetít ez a két szerv. Egyáltalán nem. A szobafestéstől a hurcolkodásig minden munkát elvállalnak és tagjaikat kurzusokon és gyakorlatilag képezik ki a fizikai munkára.

Egy igen híres amerikai regény- és filmíró, John Russell-t lopták el a napokban az amerikai emberrablók. Russelt az Egyesült Államokban az „amerikai Kipling” néven emlegették. Az elrablás előzménye, hogy egy szeszcsempész banda, melynek feje az író volt inasa, egy Larsen nevű norvég, 25 ezer dollár sarcot vetett ki Russellre. Az író nem fizetett, másnap szörén-szálán eltűnt. Elkérülésére kevés a remény.

Marcel Pagnol, aki egyetlen darabjával legendás vagyont szerzett, tovább folytatja a második darabjában megrajzolt kikötői matröz és kofaélet tanulmányozását. Új darabja a Fanny, egy francia kis kikötői halászaik és kofaik életét folytatja ott ahol a másodikban abbahagyta.

VIC
Ezen darab
pest, IV,

(Szín: A
szép, tuga
ki, ahogya
rendezője
gördül, A
Anikó (h
Egyszer
Jani (csin
ber, El

Jani (izga
beleőrü
pestről,
az ister
göm, h
Anikó (p
tele a n
ságnak
Jani: Bold
vanszor
nem eng
Ezért ej
Anikó: Nem
magával
de nagy
zékimm
legfeljeb
úrilány
akarak
Jani: Miért
rám szí
lem is!
Anikó (hirt
Jani: Nagy
Anikó: Hoz
Jani: Term
Anikó: Meg
Jani: Most
lányt és

PENTELE

VIGJÁTÉK EGY FELVONÁSBAN. IRTA: FARAGÓ SÁNDOR

Ezen darab előadási joga bármely nyelven kizárólag dr. Marton Sándor színpadi kiadótól, Budapest, IV., Bécsi uca 1. szerezhető meg. Copyright 1930. by Dr. Alexander Marton, Budapest

Személyek:

Özv. Lajtorjainé
Anikó, a leánya
Rohácsy, a patikus
Spitzer, a restis
Kovalek, a fényképész
Jani, a szerelem
Szállodai szobaasszony

Történik ma, Tiszapentelén

(Szín: A tiszapentelēi Korona szálló egyik szép, tágas szobája, amely éppen úgy néz ki, ahogyan azt a Terézkörúti Színpad főrendezője elképzelte. Amikor a függöny felgördül, Anikó és Jani vannak a színen.)
Anikó (hűszóves, nagyon szép kislány).
Egyszerűen, útiruhába van öltözve.)
Jani (csinos, huszonöt éves pesti fiatalember. Elegáns, de nem túlzottan).

I. JELENET

Anikó, Jani

Jani (izgatottan és türelmetlenül): Ebbe beleőrülök! Megszökik velem Budapestről, de nem Velencébe, hanem ebbe az istenverte fészékbe! Anikó, könyörgöm, hagyjuk itt Pentelét!

Anikó (parancsolóan, öntudatosan): Pentele a mi jövőnk! Pentele a mi boldogságunk...

Jani: Boldogság? Kizár a szobájából! Hatvanszor kopogtattam ma éjszaka és nem engedett belém! Ezért szöktünk meg? Ezért ejtette kétségbe a mamáját?

Anikó: Nem érzéki szenvedélyből szöktem magával. Én húsz esztendőös vagyok, de nagyon jól tudok parancsolni az érdekeimnek! Itt nem lesz szerelem! Itt legfeljebb csókolva lesz. Jani! Én mint úrilány jöttem be ide és mint úrilány akarok távozni...

Jani: Miért van akkor ehhez a művelethez rám szüksége? Úrilány lehet nélkülem is!

Anikó (hirtelen): Szeretlek?

Jani: Nagyon!

Anikó: Hozzád megyek?

Jani: Természetesen!

Anikó: Megesőköllak?

Jani: Most rögtön... (Már átkarolja a lányt és hosszú csókba forrnak. E csók

körülbelül addig tart, míg az ember víz alatt kibírja.)

Anikó (kiszabadítja magát): És most nem fogsz kérdezni semmit. Értetted? Én itt Pentelén megalapozom a mi boldogságunkat. Ezért szöktettelek meg. A tiéd majd később lesz. Én tudok várni!

Jani: De én nem! Én nem! Én nem alszom éjjel!

Anikó: Vegyél be brómot és gondold, hogy én vagyok!

Jani (szomorúan): Ha engem tavaly ki nem dobnak az állásomból, akkor most már két gyerekünk van...

Anikó: Csak egy!

Jani: De milyen! Egy vagyúró! Egy diszkoszdobó! Tudod milyen gyerekek lesz? Kihajlik majd a pólyából és diszkoszt dobál! Kétéves korában lovagol... Négyéves korában centeresatár a magyar válogatottban! Gyere ide! (Átkarolja a lányt és megcsókolja.)

2. JELENET

Előbbiek, szobaasszony

Szobaasszony (rendes, kővér, vidéki szobaasszony, az ajtón bedugja a fejét): Zavarok?

Jani (még csókolja a lányt): Igen.

Szobaasszony: Csak tessék nyugodtan befejezni, aztán esengetni, ha készen vannak. (Kimegy.)

Jani (elengedi a lányt és dühösen néz a szobaasszony után): Még vidéken is zavarják az embert! Pentele! Mi közöm Penteléhez? A fene egye meg Pentelét...

Anikó: Pentele a boldogság! A mi jövőnk! A mi kis háromszobás főbérleti lakásunk Pentele, az összes mellékhatóságokkal.

Jani: Nem értem! Nem értem! (Dühösen a csengőhöz megy és megnyomja.)

Szobaasszony (bejön): Ilyen sokáig tartott?

Jani: Ne legyen olyan kíváncsi!

Szobaasszony: Én is voltam fiatal. Pakson.

Anikó: Nem jöttek még el?

Szobaasszony: De igen kérem. Itt vannak az urak. Nehéz volt őket összegyűjtenem, mert a patikus és a Spitzer hárgában vannak... De azért eljöttek.

Anikó: És a fényképész?

Szobaasszony: Az is eljött.

Jani (egyik csodálkozásból a másikba esik): Micsoda urak vannak itt?

Szobaasszony: Akiknek a kisasszony a leveleket küldte.

Jani (egyre türelmellenebből): Micsoda urak? Micsoda levelek?

Szobaasszony: A patikus, a fényképész és a Spitzer.

Jani: Mi közöd ezekhez, Anikó? Mi közöd a fényképészhez?

Anikó: Jani, hallgass! Ne szólj bele mindenbe! Mindent bízzál rám... Aztán el fogom mondani neked is az igazat.

Jani (ingerülten): Mi közöd a patikushoz? A pentelei patikus! Pentelére jöttél asz-pirint venni?

Anikó (a szobaasszonyhoz): Legyen szíves vezesse ide az urakat. Foglaljanak helyet. Én addig elmegyek, leültetem ezt az urat a kávéházba, mert nagyon kíváncsi... Gyere, Jani!

Jani: Nem értek semmit! A Spitzer is itt van! Ki az a Spitzer?

Szobaasszony: A Spitzer? Egy milliója van. A patikus is nagyon gazdag, sósborszeszen szerezte a vagyonát. A fényképész egy kódís.

Anikó: Igazán?

Szobaasszony: Nincs annak egy vasa kérem... De nagyon kedves, bohém ember...

Anikó: Nem gondoltam volna, hogy baj van a fényképpésszel. Erre nem számítottam. Gyere, Jani! (Kívánszolja őt.)

NYARALÓ

A SVÁBHEGY ALJÁN

(Mártonhegyi út 38), 3000 négy-szögöl gyönyörű gyümölcsös, négy szoba és mellékhelyiségek teljes komforttal, villamostól 6 perc, autobusztól 10 perc, bútorozva, vagy esetleg bútor nélkül kívánatra egész évre is kiadó

3. JELENET

Szobaasszony, a patikus, a fényképész és Spitzer

Szobaasszony (a másik ajtóhoz megy és kinyitja): Tessék uraim.

(A patikus vidéki eleganciával öltözött idősebb úr. Ügynevezett lébemann. Kedves, magyaros, szereti az italt. A fényképész egy szerencsétlen éhenkórász. Bársonykabátja és művésznyakkendője van. Ötvenéves. Hosszú haját visel, vidéken még azt hiszik, hogy ez a művészhaj. Spitzer kis, gömbölyű zsidó, ő is ötvenéves. Sorban mind a hárman bejönnek és meglepetten néznek széjjel.)

Spitzer (a szobaasszonyhoz): Ki írta ezt a levelet? Mit akar tőlem az illető?

Szobaasszony: Én nem tudok semmit sem, Spitzer úr...

A patikus: De azt csak tudja, lelkem, hogy ki adta át magának a levelet, amelyet elhozott hozzám?

Szobaasszony: Egy nagyon csinos kislány...

A fényképész: Én is kaptam egy levelet. (Levelet vesz elő a zsebéből és felolvassa.) „Igen tisztelt uram, nagyon kérem, hogy fontos családi ügyben szíveskedjék engem ma délelőtt tíz órakor felkeresni. Tisztelettel Anikó.” Ki ez az Anikó? Mi közöm nekem az Anikóhoz?

Spitzer: Nekem négy gyerekem van otthon és akkor egy ilyen Anikó levelez velem...

A patikus: Minek jött el akkor?

Spitzer: Nem fogom magának bejelenteni, hogy hová megyek! Hívtak, jöttem, punktum.

A patikus: Ha én tudom, hogy maga itt van, akkor nem jövök.

Spitzer: Az sem lett volna olyan szerencsétlenség...

Szobaasszony (lassan, lábujjhegyen ki-megy).

Fényképész: Ne veszekedjenek az urak...

Spitzer: Mindig belém köt! Különbösen is szép dolgokat hallottam magáról... A sánta Krausz bement a maga patikájába és gyermektápszert kért... Maga csibeledelt adott neki! Most képzelje el, a sánta Krausz kislánya, a Renée egész nap csipog...

A patikus: Rágalom! Aljas rágalom!

Spitzer: Még jó, hogy nem marhaorvos-ságot adott neki! Akkor a Renée egész nap bögne...

A patikus: Kérem, ne molesztáljon. Mindig megtaláltam a módot arra, hogy magát három lépésre tartsam magamtól... Ez egy rendkívüli eset... Maga egy...

Spitzer: Most meg akar sérteni!

Fényképész: Uraim, az Istenért, szeressék egymást!

Spitzer: Hogy én szeressek egy ilyen boldog patikust? Ott még nem tartok! De ki lehet ez az Anikó?

Fényképész: Én sejték valamit.

A patikus: Micsodát, fényképész úr?

Fényképész: Ez a lány azért hívott minket, hogy átadjon egy amerikai örökséget... Nos, mit szólnak hozzá?

Spitzer: Hogy maga egy hülye, fényképész úr. Hát örökölhettek én ugyanattól, akitől a patikus úr? Hát belemegyek én ezzel a patikussal egy végrendeletbe? Ott még nem tartok, hogy ezzel az emberrel egy okmányon foglaljak helyet...

A patikus: Én nem szoktam meg, hogy várassanak...

4. JELENET

Előbbiek, Anikó

Anikó (gyorsan bejön és még hallja a patikus szavait): Bocsanatot kérek, uraim, hogy megvárakoztattam magukat... Tessék helyet foglalni...

A patikus: Rohácsy György, okleveles gyógyszerész vagyok! *(Meghajlik és kezét csókol Anikónak.)*

Spitzer: Szeretném tudni, hogy ki látta azt az oklevelet. *(Ő is meghajlik.)* Nevem Spitzer...

Anikó: Nagyon örvendek, uraim. Anikó vagyok...

Fényképész: Én vagyok a Kovalek. Levelet méltóztatott írni...

Anikó: Üdvözlöm, Kovalek úr... Ügyebár ön a fényképész?

Fényképész: Részemről a szerencse. Fényírdám van a Rákóczi utcában. Ha szép vizitképet akar, legyen szerencsém... Pesti újdonságom is van, Enyveshát.

Anikó: Köszönöm, fényképész úr...

Fényképész: Én művészlélek vagyok, kisasszony! Szívesen lefotografálnám, mint modellt, fátyolban, korsóval...

Anikó: Nagyon kedves. Csak tessék leülni...

A patikus: A Spitzer mellé nem ülök.

Spitzer: Mintha én hívtam volna! Száradjon le az az oldalam, amely magát kívánja... *(Anikóhoz.)* Ha szabad bátorodnom, miért hívott bennünket a kisasszony?

Anikó: Mingyárt elmondok mindent, uraim. *(Az urak leülnek.)* Pestről jöttem. Pesti lány vagyok...

Fényképész: Meg is látszik! Különösen félfotóprofilból!

Spitzer: Kovalek úr, hagyja kibeszélni a kisasszonyt.

Anikó (egészen hivatalos hangon): Egy kis türelmet kérek, kedves uraim... Én nagyon fontos ügyben szólítottam fel önöket, hogy keressenek fel engem...

A patikus: Micsoda fontos ügy?

Spitzer: Ne beszéljen bele mindenbe! Hagyja őt kibeszélni!

Anikó: Még egy kis türelmet kérek, uraim. Ügyebár önök húsz év óta itt laknak egy helyben...

Fényképész: Nem.

Anikó: Hogyan? Hát hol lakott ön húsz évvel ezelőtt?

Fényképész: Pentelén, az Árok uccában...

Anikó: Szóval itt helyben.

Fényképész: Nem kérem. Most a Rákóczi utcában lakom...

Anikó: És a többi úr?

A patikus: Huszonöt esztendő óta ki sem mozdultam Penteléről.

Spitzer: Én itt születtem, itt élek és itt fogok meghalni!

A patikus: Mikor? Mikor?

Anikó: Akkor stimmel... Az urak fiatalok voltak. A délceg patikus, a stramm vasúti restis és a szerelmes fényképész... Rendben van! *(Boldogan sétál fel és alá a szobában.)* Ha a mama megtudja, hogy fog örülni...

A patikus: Rejtvényekben tetszik beszélni...

Én nem vagyok mai gyerek... tudni akarom, hogy miért hívatott ide?

Spitzer: Olthagytam a pesti gyorsot és eljöttem!

Fényképész: A sötétkamrából bújtam ki, hogy eljöhessek...

Spitzer: Mit kíván tőlünk a kisasszony?

Anikó (pózbá vágja magát és nagyon kedvesen): Ti vagytok az én papáim...

Legújabb divatu

fürdőcipők, fürdősapkák

gyári árban kaphatók. Gumiáruk gyári lerakatánál. MÁRKUS DÉNES, SIP UCCA 10. szám (az udvarban.) Telefon 39-0-53. Eladás klesnyben is

Spitzer: Micsoda?

A patikus: Viccelni méltóztatik?

Fényképész: Hallották az urak? Tegez! Tegez!

Anikó (megint előbbi pózban): Igenis, ti vagytok az én papám! Én egy szegény pesti kislány vagyok, aki az édesapját keresi... Nekem sohasem volt papám. Az iskolában is gúnyoltak miatt. A születési bizonyítványomon az anyám neve szerepel... Ezért jöttem ide...

Spitzer: Éppen Pentelén keresi a papáját?

Anikó: Én nem keresem. Én már meg is találtam. Tizenkét éves koromig eszembe sem jutott, hogy van papám... Az én édesanyám szépen tartott engem, jó nevelésben részesített, mindenem a világon meg volt... Tizenkét éves koromban aztán megkérdeztem az édesanyámtól, hogy ki a papám tulajdonképpen. A mama zavarba jött. A mama sírni kezdett... Négy évig nem beszéltem a papáról... Tizennégy éves koromban megint megkérdeztem tőle... Megint sírt. És akkor zokogva bevallotta, hogy tudta a papám nevét, mert az fel volt írva egy cédulára, de sajnós, elvesztette a cédulát... Én nem nyugodtam ebbe bele... Keresni, kutatni kezdtem... Egy év múlva a mama bevallotta... Úgy-e itt van egy Korona kávéház...

Fényképész: Van!

Anikó: Édesanyámnak viharos multja volt. Édesanyám csak huszonöt éves korában lett megint úrilány, de akkor én már a világon voltam...

Spitzer: És addig?

Anikó: Én mindent kiszámítottam, uraim. Ne haragudjanak, furcsa ilyesmit egy fiatal úrilány szájából hallani... de rájöttem, hogy ahhoz, hogy egy gyereket meghozzon a gólya, körülbelül kilenc hónapra van szükség.

Fényképész: Manapság...

Anikó: Tovább számoltam. Hol volt az anyám huszonegy évvel ezelőtt? Mert én húszéves vagyok...

Fényképész: Profilból sokkal kevesebbnek látszik...

Anikó: A mama kibökte, hogy huszonegy esztendővel ezelőtt itt volt Pentelén...

Fényképész: Hol?

Anikó: Mondtam már, hogy szegény anyám viharos multú nő... Huszonegy esztendővel ezelőtt édesanyám a pentelei Korona kávéház kaszírnöje volt... Most tessék kiszámítani! Mint apa csak az jöhet számításba, aki ebben az esztendőben...

A patikus: Járt a Korona kávéházba...

Spitzer: És udvarolt a maga mamájának...

Fényképész: És...

Anikó: Elég! Az urak mindent tudnak... Egy héttel ezelőtt a mama bevallotta nekem, hogy abban az esztendőben a patikussal, a fényképpel és a vasúti restissel volt kapcsolatban... Őn a vasúti restis, ön a fényképész, ön a patikus... tehát az én drága jó édesapámat önök között kell keresnem. Ez csak világos...

A patikus: És más nem volt... akkor... esetleg...

Anikó: Kikérem magamnak! Az anyám úrinő!

A patikus: Kérem! Én csak úgy gondoltam, hogy ha három volt, akkor talán lehetett négy is...

Fényképész: Micsoda tapintatlanság így beszélni egy fiatal nővel...

A patikus: De kérem...

Fényképész: Megtiltom, hogy így beszéljen egy fiatal úrilány előtt, aki esetleg az én leányom is lehet...

Anikó: Csendet kérek, uraim! Most én beszélek! Szóval beismerik, hogy huszonegy évvel ezelőtt jártak a Korona kávéházba?

Spitzer: Persze, hogy jártam! Miért ne jártam volna? De ez még nem jelent semmit sem...

Anikó: Hát azt beismerik, hogy ismerték az édesanyámat...

A patikus: Hogy hívták?

Anikó: Micinek...

A patikus: Volt itt egy Mici!

Spitzer: Nem emlékszem semmiféle Micire.

A patikus: Dehogy nem emlékszik! A Mici! Az a hosszú lány, aki mindig kézimunkázott a kasszában...

Spitzer: Az nem volt Mici!

A patikus: Ha én azt mondom, hogy Mici volt, akkor mérget vehet rá...

Spitzer: De nem a maga patikájában! Nem emlékszem Micire, punktum...

A patikus: Úgy? Nem emlékszik? No majd én emlékeztetem... Kinek adott egyszer maga éjjelizését, de nem fizetett a cigányoknak, mire azok a kaszírőnek prezentálták a számlát...

Spitzer: Oh, ifjúságom! Erre emlékszem! De az nem Mici volt, hanem Ágota!

A patikus: Ágota is más és Mici is más. Az Ágota tíz év előtt volt itt és vörös volt.

Spitzer: Az nem volt vörös. A Janka volt vörös.

A patikus: Vörös volt a maga öreganyja. A Janka hirtelenszöke volt...

Spitzer: Hát akkor annak adtam éjjelizenét...

A patikus: Az éjjelizenét a Micinek adta. A Janka magával szóba sem állt...

Anikó: Csendet kérek, tisztelt uraim! Ne veszekedjenek. Nekem meg kell találnom az apámat... Szondy ucca negyvennégy. Komor, négyemeletes bérpalota... Első emelet negyvenhárom... itt töltöttem az ifjúságom... Engem a papám nem vett a térdeire és nem mesélt nekem a zöld dísznőről! Apám engem nem csókolt meg, apám engem nem vitt a Ligetbe, apám nem írta alá az intéimet... Felesperedtem! Az édesanyám ekkor már úrilány volt és stikkelt... Stikkelésből tartott el engem... Tessék elképzelni mit kellett stikkelnie, hogy én tejet kapjak, pelenkát kapjak és pápít! Mit kellett stikkelnie, hogy beírathasson az iskolába, ahol színjeles tanuló voltam! De én nem vihettém haza a bizonyítványomat ragyogó arccal az édesapámnak... apám nekem nem vett csokoládét, sem babát, sem főzőeskét...

Fényképész (sóhajtván): Rettenetes!

Anikó: Oh, hogy hiányzott nekem az apai öl! Hogy dobogott az én kis szívem, ha láttam, hogy más kislányok elé eljön az apjuk az iskolához! *(Meghatott hangon mondja mindent, de nem komolyan, meg akarja hatni az apajelölteket.)* Nem volt apám, ki pofonütött volna, ha ribizlilekvárt loptam a spázből! Nem volt atyám, aki rám húzott volna egy jót, amikor kihajoltam az ablakon...

Fényképész (a könnyeit törli): Szerencsétlen gyermek!

Anikó: Nem volt atyám, ki nekem ruhácskát vegyen... ingecskét... cipellőt... rúzsocskát... kölnieskét, bartellit, szempillastiftecskét... Nem volt jó atyám, aki elvitt volna a színházba, a Fedákot nézni! Nekem nem volt Fedákom! Minden kislánynak meg volt a Fedákja, csak nekem nem!

Fényképész: Oh, minő sors!

Anikó (most már az idegekre akar menni és egyre elérzékenyültebb hangon): Cseperedtem, serdültem! Az urak nem tudják, hogy milyen nehezen lehet serdülni atya nélkül! Oh, hányszor gondoltam arra, hogy abbahagyom a serdülést és meghalok... Aztán mint egy reménységű a havas és hideg éjszakába, úgy jött bele az én szegény kis életembe Pentele! Gyorsvatonon robottam, kis szívem dobogott, ott majd a

keblemre ölelhetem atyámat... Elsírhatom atyámnak a bánatomat, kis lelkem fájdalmát...

Fényképész (már nem tudja tovább tűrőtlenj magát, Anikóhoz megy és átkarolja): Édes gyermekem...

Anikó: Gondoltam, megmondom atyámnak, hogy anyámat tudtad szeretni, te csirkefogó, szeress most engem is! Összeborulnék atyámmal, lihegnék zokogva a kebelén...

Fényképész (könnyeikig meghatva): Lihegjl! Lihegjl!

Anikó: De hol lihegjek? Melyik az apám? Honnan tudjam biztosan, hogy melyik...

Fényképész (előveszi a zsebkendőjét): Már emlékszem! Én vagyok a te apád, pocacsi! Jer a szívemre, gyermekem...

Spitzer (ő is meg van hatva): Úgy? A maga gyermeke? Honnan tudja, hogy a maga gyermeke?

Fényképész: Csak meg kell nézni! Nem hasonlít rám?

PATEK MÁRIA

előadóművésznő, aki múlt héten nagy sikerrel szerepelt egy hangversenyen Puceini áriákkal, Jacobi- és Lavotta-darabokkal

(Áldor felv.)

Spitzer: Magára? Éppen magára? Hiszen maga csámpás...

Fényképész: Először is nem vagyok csámpás. Másodszor is bebizonyított történelmi tény, hogy egy csámpás ember éppen úgy szerethet egy feltrónót, mint egy csámpátlan...

Anikó (látja a hatást és most újult erővel): Nincs senki, aki mondaná, szeretlek, gyermekem!...

Fényképész: Mi az, hogy nincsen? Kislány! Én egy egyszerű fényképész vagyok! Szegény és sovány, néha magam is azt hiszem, hogy csak egy fénykép vagyok katonra ragasztva! De a szívem az olyan, hogy a dobbanásával traktort lehetne hajtani! A lelkem tiszta és szűzies... Jöjj keblemre, gyermekem! Én elismerlek! Azonnal eljöhetsz hozzám a műterembe! Te fogod simítani az enyvshátakat! Te fogod simítani a kartont és te gyűjtöd meg a villanyt a sötétkamrában! Gyermekem! *(Nagyon meghatottan.)* Való igaz, hogy szerettem egy kaszírót! Való igaz, hogy Micinek hívták! Való igaz az is, hogy kidobott, mert már akkor sem volt egy vasam sem! Kislányom, ha te tudnád, hogy mi van most egy ilyen egyszerű fényképészben belül! Gyere, gyermekem! Megnagyítlak, egy művészember egész szeretetével fogad! Az én műtermemben angyalok csilingelnek. Igaz, hogy napok óta egy kuncsaft sem tolja be hozzám a profilját, de nálam te leszel a vonzerő! Szeretlek, egy atya hevével! Te fogod megnyomni a vörös gumilabdát, amikor meghatottan járul egy jegyespár a masina elé! Szóltis atyádnak...

Anikó (kedvellenül): A papa úr nagyon kedves, de én egyáltalában nem vagyok benne biztos!

Abbaziában

a tenger partján ingyen fürdővel, **bátorozott szobák**, a molótól öt percnire, **kiadók** személynként **4 pengő 50 fillér**, amennyiben **három személy** foglal el egy szobát, úgy **4 pengő**. A szobák mind a tengerre néznek és az első emeleten vannak. Cím: Szidonia Klein, Abbazia, villa Merschlössel.

Fényképész: Mi az, hogy nem vagy benne biztos? Verset is írtam az anyádhoz! hallga! *(Szaval.)*

A nap az égen magasan ível

És én virágot hozok

Egy egész stanicivel...

És így tovább! Szerelmünk tiszta volt, mint a frissen hullott hó! Te vagy a gyümölcse, egy édes kajszinbarack! Gyermekem, gyer keblemre...

Spitzer: Ilyet még nem hallottam. Okkupálja magának ezt a gyermeket! Ez a kislány az enyém! *(Könnyesen közelít Anikóhoz.)* Bocsáss meg atyádnak! rossz voltam hozzád! De mit tehetek róla, a szerelem és a kaszíró elszállt, te megmaradtál! Apád leszek... Úgyis van négy gyerekem, egy darab ide vagy oda nem számít! De a feleségemnek nem szabad megtudnia...

Anikó: Isten őrizz!

Spitzer: Havonta kapsz tőlem százötven pengőt...

Anikó: Papa, ez sok lesz!

Spitzer: Nem számít! Legfeljebb kisebb lesz a zónapörkölt a pentelei vasúti vendéglőben... Hozzanak áldozatot az utasok a gyermekemért...

A patikus (Spitzerhez): Ön azt állítja, hogy ez a gyermek a magáé?

Spitzer: Isten és ember előtt!

A patikus: És mire alapítja ezt a szakvéleményt?

Spitzer: Csak meg kell nézni! Hasonlít rám! Mintha kiköptem volna...

A patikus: Bocsásson meg, de ennek a hölgynek egyáltalában nincsen szemita jellege!

Spitzer: Nekem talán van?

A patikus: Maga egymagában egy egész hitközséget reprezentál. A gyermek az enyém, punktum.

Spitzer: És azt hiszi, hogy én ebbe bele-nyugszom...

A patikus: Hát ne nyugodjon bele! Akármelyik szakértő megállapíthatja, hogy egy ilyen ronda embernek, mint maga, nem lehet egy ilyen gyönyörű gyermeke! Ha tudni akarja, ebben a kislányban az én vérem, a Rohácsyak ősi vére csergedez! Ez egy dzsentrylány. Ez valódi, nemes, kutyabőrös Rohácsy fajta, a legjobb vágásból! *(Meghatottan.)* Nem kell félni, kislány! A papa mindent elintéz! A papa holnap reggel adoptál és nem lesz semmi gondod ebben az életben! A pénz nem gond! Mindenki tudja, hogy én alkoholtól, mentoltól és konyhasóból már száz- ezreket pancsoltam össze... *(Homlo-*

kon csókolja a kislányt.) Fogadj el egy jó tanácsot atyádtól! Ne használj sohasem valódi Rohácsy-féle sósorszeszt! Én tudom, hogy mi van benne...

Anikó: Kedves apám, mind édesek vagyok hozzám... Dehát nekem nem lehet egyszerre három apám!

Fényképész: Ez igaz. E lány kizárólagos apja én vagyok, Copyright by Kovalek műterem, Pentele.

Anikó: Mind a hárman azt mondjátok, hogy...

Spitzer: Szegény gyerekl! Az apád vagyokl! A **patikus:** Megvert az Isten, kislányom. ha a Spitzer az apád. De ne félj, nem ő az. Én be fogom bizonyítani, hogy az apád csak én lehetek! Hiszen a te jó anyád, Isten nyugosztalja... (*Megtörtli a szemét.*)

Anikó: Mi az, hogy nyugosztalja? Hiszen még él!

A **patikus** (*nem akar kijönni a romantika hangulatból*): De egyszer meg fog halni... mondom a te szegény anyád, úri lélek volt, emlékszem, hát csak nem állt szóba egy ilyen jöttment Spitzerrel, vagy egy ilyen éhenkórász fényképésszel...

Anikó: Én nem tudom... Én akkor még nem voltam a világon!

A **patikus:** Az én finom vonásaimat örökölted! Az én grübellijeimet...

Anikó: Nekem ön megfelelne, mint apa, dehát én nem dönthetem el dolgot...

A **patikus:** Te is akkor jársz a legjobban kislányom, ha engem ismersz el apádnak... Gyermektelen, árva ember vagyok... Ha egyszer megüt a guta...

Spitzer: Bár már látnám...

A **patikus:** Akkor kire hagyjam a vagyonomat? Kire hagyjam a kis patikát és a borszeszgyárat? Nincs rokonom, sem lefelé, sem fölfelé, sem jobbra, sem balra! Kéne nekem bizony egy ilyen helyre kis örökös! No gyere! Nem akarsz örökölni tőlem? A kedves mamát is ellátom... (*Könnyezik.*) ... Isten nyugosztalja...

Anikó: Már mondtam, a mama még él...

A **patikus** (*dühösen*): Hát ne nyugosztaljal! Ne zavarj, gyermekem, ha stimmungban vagyok! Négylovas hintón fogsz járni a fejevári vásárra! Zongorát hozatok neked... Klarinétot! Amit akarsz! Papagájt is veszek és csacsi-fogatot. Osztán nem lesz más dolgod, mint csak ha nagyon elunatkozol, bejössz a laboratóriumba és kavarsz. Kavarsz azzal az eszemadta kis kezeddzel, kavarsz, kavarsz. a viszketegség, rüh és sömör ellen való csodálatos készítmé-

Olvassa mindennap az Aranyásó kalandorok

életéről és haláláról
szóló riportokat a

ÓRAIÚJSÁG

új cikksorozatát.

Érdekes, izgalmas, igaz leírások

a kalandorélet rémségeiről,
megpróbáltatásairól, szerelmeiről és szenvedéseiről. Az aranymezőkön minden és mindenki elpusztul:

diadalmas csak az arany!

nyemet fogod kavarni, próbatégely egy pengő negyven fillér, összeg előre beküldendő! (*Sír.*) Szeretni fogod apukádat?

Fényképész: Csak nézem, hogyan osztják fel egymás között az urak az én kislányomat! Anikó, ne hagyd el apádat!

Anikó: Részemről akármelyik urat szívesen választom...

Fényképész: Elrabolják a gyermekemet! Ez ellen védekezem! Hol van itt törvény, jog, igazság?

5. JELENET

Előbbiek, Szobaasszony, majd özv. Lajtorjayné

Szobaasszony (*beront*): Boesánatot kérek... egy izgatott hölgy... egy dühös hölgy...

Anikó: Engem keres?

Szobaasszony: Majdnem megvert!

Anikó: Akkor ez a mamám... Engedje be...

Szobaasszony: Veszekedett egy személy, annyi biztos... (*Kiszól.*) Tessék parancsolni! (*El.*)

Lajtorjayné (*izléstelenül, riktóan öltözött, idősebb hölgy, hajdani szépség nyomai-val az arcán. Napernyő van náta és*

Előfizelőinknek és olvasóinknak megküldjük részleltetésre az itt felsorolt művek bármelyikét

Tolnai Világlexikonát 18 kötetben, izléses kötésben, összesen Budapest 40. vidéken pedig 42 pengőért, bérn. Tolnai Világtörténelmet..... 20 kötetben, izléses kötésben, összesen Budapest 36 pengőért, bérmentve Tolnai : A világháború története 10 kötetben, izléses kötésben, összesen Budapest 30 pengőért, bérmentve } 2 pengős }
A Műveltség Útja 14 kötetben, izléses kötésben, összesen Budapest 42 pengőért, bérmentve } részleltetésre

Azok, akiknek a fent felsorolt művekből már birtokukban van néhány kötet, a hiányzó köteteket megrendelhetik, még pedig kötetenként, bérmentes szállítással, a következő áron : Tolnai Világlexikona 2 pengő 40 fill., Tolnai Világtörténelme 1 pengő 80 fill., Tolnai : A világháború története 3 pengő, A Műveltség Útja 3 pengő. Törvényt kötetek megrendelésénél 5 kötetig csak az összeg előzetes beutalása mellett szállíthatjuk a szóbanforgó művekkel. Ha öt kötetnél többet rendel, részleltetésre is megküldjük egyszerre a köteteket, ha kiadóhivatalkunktól ilyen célra szolgáló megrendelőlapot kér.

Azok, akik a fent paratlan alkalmat igénybe akarják venni, töltsék ki olvasható írással az alább közölt megrendelőlapot és küldjék be a Dálbáb kiadóhivatalkónak (Budapest, VII. Dohány uca 12). Akik a megrendelőlap kivágásával nem akarják megsonkítani a lapot, másolják le szóserint az itt következő szöveget, vagy ha levelezőlapot írnak kiadóhivatalkónak, külön nyomatott megrendelőlapot is kaphatnak. Akiknek már van részleltetés-folyószámjuk, ezt a rendelőlapon külön jelezzék. A könyvek leszállítása előtt mindennemű pénzküldemény mellőzendő. Egyszerre csak egy sorozatot szállítunk, csak önálló keresettel bíró, Magyarország területén lakó rendelőknek.

Itt tessék levágni és a kiadóhivatalkónak beküldeni!

Megrendelőlap

Megrendelem:

(Azok számára, akik valamelyik

műből a teljes sorozatot kívánják.)

- *Tolnai Világlexikona 18 kötetét vidéken 42 arany P árban
- *Tolnai Világtörténelme 20 kötetét 36 arany P árban
- *Tolnai : A világháború története 10 kötetét. 30 arany P árban
- *A Műveltség Útja 14 kötetét 42 arany P árban

egymásután, egyenlő havi kettő pengős részleltetésre. Az első részleltetés a kötetek átvétele után történjen, aztán pedig minden hó 1-én a vállalat pénztárána! levonás nélkül fizetem. A teljes lefolytatásig a sorozat tulajdonjogát a vállalat fenntartja. Már egy részlet be nem tartása esetén a hátralék teljes összegében esedékessé válik. Az esedékes és lejárt részleteket a cégnek jogában áll költségemre postai megbízással bevenni. Per esetén alávetem magam a budapesti közp. bír. Járásbrosag hatáskörének és kizárólagos illetékességének. Ezen

Kelt.....193.....hó nap.
 aláírás
 foglalkozás
 pontos cím

kissé régimódi kalap. Az arcán azonban nagy, nyugodt jószág ömlik el. Amint meglátja a lányát, feléje rohan és összevissza esókolja): Te taknyos! Hát mit csináltál! Egész éjjel nem aludtam! Reggel találtam meg a leveledet, hogy ide szöktél... Mit csinálsz itt? Kislányom! A Janival együtt szöktél? Miért nem szóllatok nekem? Én mindent meg tudok hoecsátani...

Anikó: Nem a Janival szöktem... Ez nem szerelem! Ez élet!

Lajtorjayné: Micsoda?

Anikó: Ismered ezeket az urakat?

Lajtorjayné (zavartan lorgonozza a három urat): Soha életemben nem láttam őket...

Anikó: Anyukám, most semmi értelmese nincs, hogy tagadd a multadat... Tudtam, hogy Tengelén voltál kaszírónó.

Lajtorjayné: Ez igaz!

Anikó: Azt is tudtam, hogy abban az esztendőben... abban az esztendőben... amikor... amikor...

Spitzer: Majd kisegíttem, Anikót! Tehát abban az esztendőben, amikor megtörténtek az előkészületek abban az irányban, hogy Anikót elhozza a gólya...

Anikó: Stimmt! Stimmt! Abban az esztendőben te három pentelej úrral voltál jóban. A patikussal, a fényképésszel és a vasúti restissel...

Lajtorjayné: Ez is igaz!

Anikó: Hát én eljöttem ide, hogy megkeressem az apámat és megkérjem arra, hogy adjon férjhez! Úgy-e, mama, más nem jöhet számításba...?

Lajtorjayné (zavartan): Ezerkilencszáz-tízben?

Anikó: Igen.

Lajtorjayné: Csak ez a három.

Anikó: Felismered őket?

Lajtorjayné (eldefelíroz az urak előtt és tetőtől talpig végtgméri őket): Igen...

A patikus: Persze! Már emlékszem! Kegyed a Mici! Hogy van?

Lajtorjayné: Az egész olyan volt, mint egy regény! Kis kockacukrokat dobáltam pagfongesészekbe, amikor megismertem önt! Nobilis úrnak ismertem mindíg. De akkor kissé fiatalabb volt...

A patikus: Mi az, hogy fiatalabb? Mici? Nem emlékszik? Ilyen legény nem termelt minden bokorban...

Spitzer: No de azért én sem voltam kutyal. Emlékszik rám, szépasszony? Egyszer éjjelizenét is adtam magának...

Lajtorjayné: Arra nem emlékszem...

Spitzer: Dehogynem! A legújabb pesti slá-

SZEGEDEN vagy GYÖRBE

keresek szobát fürdőszobával és teljes ellátással, úgymint reggeli, ebéd és vacsora. Harminchét éves, egyedülálló férfi vagyok. Kizárólag csak olyan ajánlatokat vehetek figyelembe, mely ajánlatokban részletesen le van írva az étkezés minősége és az ár, mosást is belefoglalva. Ajánlatokat e lap kiadó-hivatala továbbít „Állandó jellegű” jellegre.

gert húzattam. „Nyomd meg a gombot, tudod mit ígértél...”

Lajtorjayné: Ahá, már dereng valami.

Spitzer: Én vagyok a Spitzer! A Spitzer Samu! A dzsentry Spitzer...

Lajtorjayné: Stimmt! De akkor Spitzer úr is fiatalabb volt...

Spitzer: Az idő elszáll... Mondja, Mici, miért nem szólt maga nekem akkor, hogy ez a szép kislány meg fog születni?

Lajtorjayné (lehajtott fővel): Szégyelem nagyon...

Fényképész: És én?

Lajtorjayné: Kihez van szerencsém?

Fényképész: Kovalek vagyok...

Lajtorjayné: A fényképész?

Fényképész: A művész! A nagy fénykép-művész! Oh, az ihlet szent perceiben hányszor vigasztalt meg, nagysád! Havas hideg őszi éjszakákon hányszor kopogtattam nem hiába az ajtaján... És íme, szerelmünk gyümölcse, ez a drága gyermek...

Anikó: Nos, mama, melyik a papám?

Lajtorjayné: Nem emlékszem...

Anikó: Erőlted meg az agyadat, anyám! Az életemről van szó...

Lajtorjayné: Ha megfeszülök, akkor sem tudom!

Spitzer: Mici, amikor azon a borongós éjszakán hazamentem, biztosan tudtam, hogy gyermekünk lesz...

Lajtorjayné: Én inkább a patikus úrra tippelek!

A patikus (diadalmasan Spitzer felé): No látja maga pancser!

Lajtorjayné: De az is lehet, hogy a fényképész úr volt, akít valóban szerettem! Akkor én is fiatal voltam! Le is fotografált...

Fényképész: Fátýolban! Istenem, hol van már az a lemez? (Megesókolja a Lajtorjayné kezét.) Hogyan szerettelek! A hóba raktam eléd a szívemet! És te

beletapostál, bestia... Úgy-e én vagyok ennek a kis tündérnek az apja?

Anikó: Mama, nyilatkozz!

Lajtorjainé: Mind a három úr egyformán kedves nekem. Én nem tudom melyiküket szólítsd apádnak, Anikó.

Spitzer: Uraim, van egy ideám... Úgy-e mind a hárman azt állítjuk, hogy ez a gyerek a mi gyermekünk?

Fényképész: Természetesen!

A patikus: Igen!

Spitzer: Miután nem tudunk megegyezni, vállaljuk el hárman az apaságot. Részemről a kiházasztás költségeinek ötven százalékát vállalom.

A patikus: A többi ötven százalékot én vállalom.

Fényképész: Mi marad nekem?

A patikus: Mit akar maga? Örüljön, hogy 33% erejéig az apja lehet egy ilyen angyalnak... Magának nincs egy vasa sem...

Fényképész: Ez igaz. De hogy én is tanujelét adjam apaságomnak, le fogom fotografálni az ifjú párt... Meg is nagytitlak benneteket, gyermekeim... Fénykép után, Makart.

Magyar művész sikere külföldön

a magyar névnek. Vanek mester szeptember hónapban folytatja külföldi turnéját.

Egy régi nevű magyar karikatúrista Vanek mester, aki *Professor Vanek* néven járta be fél év alatt Németországot és Svájcot — most tért haza kis pihenőre.

Vanek mester, fiatal, szép felesége asszisztálássalával aratott óriási sikereket *Frankfurt, Basel, Zürich, Genf, Freiburg, München,* valamint

Bécs legnagyobb variációs pályáin. Mindenhol dicsőséget szerezve

Spitzer (boldogan): Kolléga urak, most összeülünk és megbeszéljük a részleteket...

Anikó: Köszönöm, kedves apáim, igazán kedvesek vagytok...

Spitzer: Pusztit nem kapunk?

Anikó (sorra megcsókolja mind a hármat):

A patikus: És hol a vőlegény?

Anikó: Lenn ül a kávéházban...

Lajtorjainé: Három apóst kap szegény!

A patikus: Megbeszéljük vele a dolgokat! (Hirtelen Spitzerhez.) Szervusz, Spitzer!

Spitzer: Mi az, hogy szervusz?

A patikus: Csak nem tartok haragot egy kollégával! Aztán ma az egész társaság nálam vacsorázik... Meg is tartjuk az eljegyzést...

Fényképész (megcsókolja Anikót): Vigyázz magadra, kedves lányom! Az élet útjai rögesek! Ha bajban vagy, akkor itt Pentelén mindig meg fogod találni az egyik apádat... (Meghatottan távozik. Lajtorjainé mindegyikkel külön-külön kezét szorít. A többiek kővetik a fényképészt.)

6. JELENET

Lajtorjainé, Anikó

Anikó (amikor kiértek): Anyám! Meg van a főbérlet! Lesz hozomány is! Anyám, hát nem tettem okosan? Találtam papámat magamnak! Anyám! A Jancsi milyen boldog lesz! Ezek az apák képek és állást szereznek neki...

Lajtorjainé: Hogy te milyen okos vagy, kislányom! Nekem sosem jutott volna eszembe, hogy a papádat megkeresem... És éppen itt, Tiszapentelén...

Anikó: Hát hol keressem, amikor a kritikus időpontban itt voltál kaszírón és a saját bevallásod szerint a patikussal, a fényképésszel és a restissel voltál jóba?

Lajtorjainé: Édes lányom, én itt sosem voltam kaszírón...

Anikó (szinte leszédülve): Nem voltál Pentelén kaszírón?

Lajtorjainé: De igen!

Anikó: Hát akkor?

Lajtorjainé: De nem Tiszapentelén, hanem Dunapentelén!... No de most már mindegy, Pentele az Pentele. És végeredményben Dunapentelén is volt patikus, restis és fényképész... A fontos, hogy boldog legyél, kislányom...

(Függöny)

Írja: dr. Heks Inre orvoskozmetikus

XXVIII.

Kozmetikai elektromos gépek

A kozmetika, mely néhány évvel ezelőtt még gyermekcipőben járt, ma már a modern orvosi technika komoly gyógytényezőit állítja a szépségápolás szolgálatába.

Még egy évtizede sincsen, hogy a különböző szépséghibák eltüntetésére, csupán az úgynevezett „fedősmink” (kendőzszerek) álltak a hölgyek rendelkezésére. Ez a módszer természetesen nem vezethetett kielégitő eredményre és a helytelenül végzett, túlhajtott kendőzés és a használt ártalmas szépítőszerrek tönkretették az arc bőrét.

A mai modern kozmetikában, a *veleszületett vagy szerzett elrúgó szépséghibákat* orvoskozmetikai elektromos gépek segítségével távolítjuk el. Szerep jut továbbá ezen gépeknek a beteg bőr gyógyításában is.

A *kvarcfény* gyógyító hatásáról legutóbbi cikkemben emlékeztem meg részletesebben, most

tájékoztatóként csak annyit közlök, hogy a kvarc-lámpa sugarait elektromos áram által izzássá jött higanygőzök szolgáltatják. A keletkező ultraviolet sugarakat számtalan bőrhiba gyógyítására használjuk. A *Sollux*, *Vitalux*, valamint a *Kromayer* lámpákkal történő fénykezelés a bőr különböző megbetegedéseinek alkalmazható igen jó eredménnyel.

Orvoskozmetikai rendelőkben gyakran használt elektromos gép a *pantostat*, mely farados és galván áramot szolgáltat, motorja a masszírozó kart szabályozza és az áramkörébe kapcsolt izzó platinatüvel szemölcsös növedékeket, anyajegyeket és szepiöket távolítunk el. Régebben pantostat segítségével irtották ki a feleslegesen növő szőrszálakat is.

A *diathermiás-gép* által szolgáltatott magasfrekvenciás áramot különösen a szőrtársnál alkalmazzuk sikerrel. Az elektromos platinatü a szőrszál belsejébe vezetve, a hajhagymát elröncösöljük s a szőrszállal együtt eltávolítjuk. Az eljárás nagy előnye, hogy gyors (az áram zárása és nyitása automatikusan lábkapcsolással történik) s ezáltal a még nagyobb szőrel borított területek is (kar, comb) aránylag rövid idő alatt szőrteleníthetők. Használható továbbá különböző bőrhibák (vérértágulatok, dagadtos képződmények, lencsék stb.) eltávolítására is.

A *magasfeszültségű, szapora vállakozású elektromos árammal* végzett arckezelések, továbbá a diathermiás hővel fűtött fémes álar az arc bőr petyhüdttségét és időelőtti ráncosodását hivatott megakadályozni.

Az elektromos gépeknek nagy szerepük van a különböző *fogyasztó eljárásoknál* is, különösen ha a zsírerakódás csak a test egyes helyeire szorítkozik (vastag boka, széles csipők stb.). Ilyenkor fokozott izommunkával igyekszünk a fölösleges zsírmennyiséget felszívódásra bírni. Erre szolgál a masszáz, melyet ma már a *vibrációs és szapora vállakozású ütemes mozgást végző* elektromos gépekkel végzünk. A gumifejes villamos masszírozó gépek főleg arcmasszázsra és az áll alatt meghúzódó loka megkisebbitésére szolgálnak. Az úgynevezett *vasókat* a hát és a váll zsírpárnáit csökkenti. Az önálló zsírpárna eltüntetésére, valamint a duzzadt boka és formátlan lábak lefogasztására a *Savage-motor* szolgál, melynél a masszírozás egy motor által rezgésbe hozott vízszintű segítségével történik, melynek erőssége szükség szerint szabályozható.

A LEGJOBB SZÉPSÉGÁPOLÓSZER

A FOLDES FÉLE
MARGIT
CRÉME
SZAPPAN
PUDER
KAPHATÓ MINDENÜTT!
MAGYARORSZÁGI
FŐRÁKTÁR, BUDAPEST
TÖRÖK PATIKA KIRÁLY U. 12.

Szőrtelenítő
a legtükéteesebb francia készítmény.

Minden drogériában és illatszertárban kapható.
Ára P 1.50
KOMOL vezérképviselő:
Teréz körút 40-42
ILLATSZERTÁR

Amin a zenevilág nevet

Felvilágosítás

— Papa, mondd, a halak is alszanak?

— Természetesen, hát mért volna különben a folyónak ágya?

(Musketen)

Ugy is jó!

Brown biztosítani akarja a házat. A biztosítótársaság azonban erre csak az esetben hajlandó, ha még egy villámhárítót szereznek a tetőre.

— Ugy is jó — morog Brown, — csinálthatok... de hogy petróleum ellen ez mit használ?

(Passing Show)

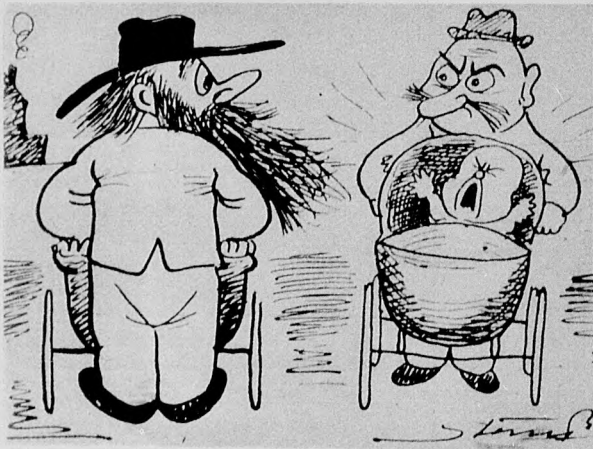
Mézeshetek

— Mondd Jimmykém, úgy-e a juhok mind buták?

— Bizony, bizony báránykám!

(Ulk)

Apák ha találkoznak...

— Hallotta már, hogy feltalálták a hangtalan gyermekkocsit?
— Én már csak annak fogok örülni, ha feltalálják a zajtalan csecsemőt!

(Ric et Rac)

A kis adag átka

— Hozzon kérem egy kis adag húst, bármilyet! Az étlapról nem tudok választani, mert otthonfelejtettem a pápaszememet!

— Ez esetben inkább egy teljes adagot ajánlanék nagyságodnak!

(Karikaturen)

Jó felfogása van!

Anya: Nesze Médikém, itt van egy frank, tedd a spórkasszába...

A kislány elveszi a pénzt és hallgat.

— No, mit kell mondani, ha az ember kap valamit?

— Nem tudom!

— De Médike, hát mit szoktam én mondani, mikor apuka pénzt ad nekem?

Kislány: Azt, hogy „ez az egész?”

(La Vie Parisienne)

Norvég humor

A kávéházban.

— Tudja üzletvezető úr, az ön zenekarának primhegedőse napról-napra rosszabbul játszik, de ma kivételesen úgy játszik, mintha már holnapután lenne!

(Tidens-Tegn.)

Őszinte vallomás

— Én addig nem nőülök meg, amíg harmincéves nem leszek!

— Én pedig addig nem leszek harmincéves, amíg férjhez nem megyek!

(Le Rire)

Nem könnyű játék

— És most mit csináljunk? — kérdi a kis arab gyerek a másikat a Szaharában.

— Tudod mit! Játsszunk bújócskát!

(Passing Show)

Egy kis félreértés

— Kisasszony — dicsekszik a költő, — legközelebb elhozom önnek muzsám legkisebb gyermekét...

— Ó — jelel csalódottan a hölgy, — nem is tudtam, hogy maga nős!

(Münehner Ill. Post)

Anyakönyvvezetőnél

— És mit kell fizetni kérem a diszpenzációért? — kérdi a vőlegény.

— Tíz márkát!

— De nekem csak kilenc márká ötvenem van!

— Boldog ember! — sóhajt az anyakönyvvezető.

(Ric et Rac)

Mezei kaland

— Hű, te csirkefogó, mit keresel ott azon a fán?

— Csak vissza akarok tenni egy leesett almát!

(Pete-Mele)

Mai gyerek

— Ki a hitelező?

— Az egy olyan látogató, tanító úr kérem, akinek mindig azt kell mondani, hogy a papa elutazott!...

(Frankfurter Illustrierte)

Anglia

Köd az utcán. Nagysokára jellünnek egy rendőr körvonalaí.

— Biztos úr!

— Tessék?

— Mondja meg kérem — ezen az oldalon vagyok vagy a másikon?

(London Opinion)

Családi idill

— Ugyan édes fiam, hogyan mehettél ilyen lyukas kabáttal hivatalba. Mit fognak szólni a kollégáid?

— Semmit... hiszen valamennyi szintén nős ember!...

(Kölnische Ill. Zeitung)

Szemrehányás

— Miért nem kellett fel engem hat órákor?

— Hiszen a doktor úr nem is volt még hat órákor idehaza!

— Akkor azonnal keltenie kellett volna engem, amint hazajöttem!

(Lustige Blätter)

Modern

Utonálló: Pénzt vagy életet!

Bankár: Lassabban a testtel! Nem akarna hozzám belépni pénzbeszedőnek?

(Jugend)

Prohibíciós történet — természetesen Amerikából

Tél van. Borzalmas hideg. A sheriff ellenőrző útja során az országúton egy félig megfagyott négert talál. Lovára veszi a szerencsétlent és a mentőállomásra vágat vele. Az orvos megvizsgálja a meggémbereedett embert és kiadja az utasítást az ápolóknak:

— Ketten tartsák, egy pedig öntsön konyakot a szájába!

Ebben a pillanatban feleszmél a néger. Felnyitja révedező szeméit és elhaló hangon rebegi:

— Inkább csak egy tartson és ketten öntsék a konyakot!...

(Das Interessante Blatt)

Terefere

— No, Frau Krause, hogyan a beteg aranyhala?

— Köszönöm, már lábba állott!

(Ulk)

Mi történt?

— Az istenért, mi történt veled? Hiszen összevissza zúzott az arcod!

— Sajnos... emlékszel arra a kis szökékre, akinek a vőlegénye Amerikába készült?

— Hogyne, de hát ennek mi köze a te beverl szemedhez?

— Na... szóval nem utazott el!

(Ulk)

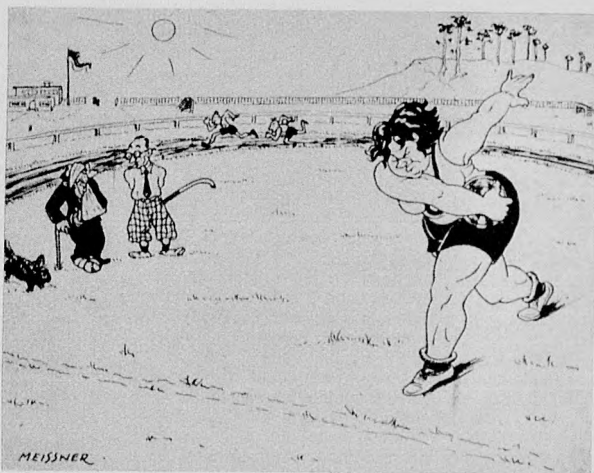
A meglepetés

Klipke: Hol van a nővéred?

Tommy: A szobájában... Ott áll a tükör előtt és mondogatja: „Ah, hogy mennyire meglep az ön ajánlata, Klippke úr!”

(Kölnische Ill. Zeitung)

A női sportklub tréningjén

— Igazán gratulálok, az ön felesége remekül dobja a diszkoszt!

— Sajnos — nemcsak a diszkoszt! (Lustige Kiste)

Névtelen levelekre nem válaszolunk. Levélben csak abban az esetben adunk választ, ha a levélíró egy megcímzett és felbélyegzett válaszborítékkal küld. A nekünk szülő levelet így lessék megcímezni: „Délbáb“ szerkesztőségének, Budapest, VII. Dohány ucca 12. Felvilágosítást kérek.

Kéziratokat nem örüztünk meg

K. E. Szeretné, ha az a fiú, aki tetszik magának, bemutatkozna. Figyelmét erre a kívánságra nem hívhatja fel, ellenben keressen egy barátját, aki őt ismeri és kérje meg arra, hogy mutassa be magának. Vigyázzon azonban arra, nehogy a fiú megtudja, hogy ezt a találkozást maga készítette elő. Semmi sincs olyan rossz hatással, mint az, ha egy férfi megtudja, hogy a nő kívánta az ismeretséget. — **Honfi.** A beküldött fénykép résztvesz a pályázaton, mert még idejében küldte be. Amennyiben a döntés kedvező, úgy június 15-ig értesíti a zsűri. A filmgyár senkit sem hív meg beküldött fénykép alapján. Ez csak felesleges pénzkidobás. — **Budai rajongó.** A művészno vallása római katolikus. — **Dr. É. Aladárné.** Előbb szteptáncos volt a Broadway, a színpadról került a filmhez. Még ma is nőlen. 37 éves. — **Ujpesti kislány.** Ma még senki sem tudja, hogy ennek a darabnak ki lesz a főszereplője. Néhány hét múlva talán már megtudjuk. Minden ilyen eseményről be szoktunk számolni. Kísérje figyelemmel lapunkat. — **Rózsadomb.** Arról vitakoztak a társaságban, hogy vajjon a színészek keresnek-e annyit, amennyiből kényelmesen megélnék. Erre a kérdésre az a válaszuk, hogy ilyen színész alig néhány tuat van. Ezek azok a sztárok, akik állandóan jól keresnek. Vannak olyanok is, akik egy fellépésért vagy szerződésért elég sokat kapnak, de ezek közül sokan nem mindig szerepelnek és ezért bizony sokszor anyagi zavarokkal küzdenek. Nagy részük pedig — minden látszat ellenére — keveset keres. A színészek helyzete a mai viszonyok között bizony nem irigyléreméltó. — **G. Ernő.** Ilyen kérdésekre nem szoktunk válaszolni. Ez teljesen magántügy és ebbe senkinek sincs joga beavatkozni. — **Szilvánány.** 1. A Király Színházban mutatták be annak idején. 2. A mult szezonban vendégszerepelt és lehetséges, hogy néhány hónapon belül újra eljön. Ezt azonban még senki

sem tudja biztosan, mert kérdés, hogy sikerül-e vele megállapodni. — **W. Irén.** Hatvan. Gigli már nem tagja a Metropolitannek, mert nem fogadta el a gázsiredukciót. Nem jön Európába, ellenben amerikai mozikban fog énekelni. Így többet keres majd, mint eddig, de viszont nem mind egy a Metropolitan Operaház színpadán, vagy pedig egy mozivászon előtt szerepelni. Szerződése húsz hét múlva lejár és ma még talán ő maga sem tudja, hogy azután hová megy. — **Nagy remény.** A kottát nem ismeri, egyetlen hangszerezen sem játszik, ellenben füttyülni tud és zenét szeretne szerezni. Füttyülő zeneszerzőkre sehol sincs szükség. A zeneszerzés külön mesterség, még pedig komoly mesterség, amit meg kell tanulni. Tehát tanulja meg és aztán próbálkozzék meg a zeneszerzéssel is. — **Csillogó-villogó.** A beküldött versek nagyon gyengék és emellett egész sorokat velt ki ismert slágerből. Hagyja abba az egészet. — **F. Géza, Kaposvár.** Tényleg Budapesten volt, de már elutazott és nem valószínű, hogy belátható időn belül újra hazajönne, mert külföldi szerződése van. Irjon neki a megadott címre. — **Romantika.** Ezt házilag kezelni nem szabad. Ne hallgasson barát-nője tanácsára, mert archörét teljesen tönkretesz. Honnan tudja, hogy milyen tömörségű ecetsavat használnak erre a célra? Lehetséges, hogy barátjánőjének véletlenül sikerült, de rosszul is járhatott volna. Az orvos címét csak levélben közölhetjük. Küldjön megcímzett és válaszbélyeggel el látott borítékot. — **Szöke, 16 éves.** Ez nem célravezető és primitív eljárás. Nagyon hosszadalmas és nem valószínű, hogy le fogyna. Ha válaszbélyeget küld, szívesen útbaigazítjuk. — **T. Zoltán, Szeged.** Színdarabját elolvastuk és előadásra nem tartjuk alkalmasnak. A téma elesépl, a szereplő a soknál is több és maga a darab négyszer hosszabb, mint kellene. Folytatásokban nem szoktak darabot előadni. Legfeljebb Kínában. — **H. Imréné.** Örülünk, hogy ilyen hamar sikerült, de a krémét használja tovább is, mert esetleg újra előjönnek a szeplők. Az eljárás, mint már először is jeleztük, nem végleges. A másik mód jobb, igaz, hogy valamivel költségesebb.

Előfizetési ár:

¼ évre 2 pengő 50 fillér, ½ évre 5 pengő.
Ausztriában példányonként 40 Groschen.

Szerkesztő: TOLNAI SÁNDOR

Kiadótulajdonos: TOLNAI NYOMDAI
MŰINTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT RT.

Kiadásért és szerkesztésért felel: PAIZS GÉZA
Budapest, VII, Dohány ucca 12.

Nyomatott Tolnai Nyomdai Műintézet és Kladó-
vállalat Rt. mélynyomó-körforgópein,
Budapest, VII, Dohány ucca 12 szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszámai:
József 423—39 és József 423—50

Tetőtől
talpig
elegáns lesz
ha
Párisi divat
MODELLJEI UTÁN ÖLTÖZKÖDİK

Tolnai Nyomda
Műintézet és
Kiadóvállalat
R.-T. nyomása
Budapest

ÁRA:
60